

**Αναρχική Συλλογικότητα
για την Μαχητική Προλεταριακή Ανασυγκρότηση**

**Κριτική επισκόπηση και πολιτικά διδάγματα
από την απεργία πείνας
του αναρχικού αιχμάλωτου αγωνιστή
Νίκου Ρωμανού
και το κίνημα αλληλεγγύης
(Νοέμβρης-Δεκέμβρης 2014)**

Άνοιξη 2016

Η έκδοση της παρούσας ανάλυσης έρχεται ενάμισι χρόνο μετά την απεργία πείνας του Νίκου Ρωμανού. Ο απολογιστικός διάλογος εντός της πολιτικής συλλογικότητάς μας είχε ολοκληρωθεί λίγο καιρό μετά. Ύστερα, η συγγραφή και η συλλογική επανεπεξεργασία του κειμένου πραγματοποιήθηκαν με αργούς ρυθμούς, διότι συνεχίσαμε να δίνουμε προτεραιότητα στην δραστήρια συμμετοχή στους τρέχοντες αγώνες. Πάραυτα, μέχρι σήμερα απουσιάζει μια περιγραφή των πολιτικών χαρακτηριστικών και των γεγονότων εκείνης της κινητοποίησης, από την σκοπιά εκείνων που βρισκόntonτουσαν έξω από την φυλακή απ'όσους μπήκαν ολόψυχα σ' αυτόν τον αγώνα. Και παραμένει επίκαιρη η ανάγκη να καταδείξουμε τις απόψεις και τις πρακτικές μεθόδους που του έδωσαν ώθηση κι' απ' την άλλη, ότι τον υπονόμωσε.

Η Αναρχική Συλλογικότητα για την Μαχητική Προλεταριακή Ανασυγκρότηση πήρε ενεργά μέρος στον αλληλέγγυο αγώνα από την αρχή της απεργίας πείνας του αναρχικού πολιτικού αιχμάλωτου Νίκου Ρωμανού. Συμμετείχαμε στην Συνέλευση Αλληλεγγύης καθόλη την διάρκειά της, συμμετείχαμε στην πρωτοβουλία για την κατάληψη του Πολυτεχνείου και στο εγχείρημα μέχρι την συντεταγμένη λήξη του και σε μια πληθώρα διαφορετικών δράσεων. Αυτή η στάση μαχητικής πάλης και συννοργάνωσης μας έδωσε την δυνατότητα να αντλήσουμε ένα σύνολο πολιτικών διδαγμάτων από την εξέλιξη εκείνου του αγώνα. Δημοσιοποιούμε τα συμπεράσματά μας ως κομμάτι της συλλογικής εμπειρίας προς κοινή χρήση από το ταξικό-κοινωνικό κίνημα. Η άποψή μας έχει αναφορές σε όσα συνέβησαν στην Αθήνα, σε όσα γνωρίζουμε μέσω δημόσιων ενημερώσεων και σε όσα διαδραματίστηκαν σε θεσμικό επίπεδο.

Η πολιτική αντιπαράθεση του απεργού πείνας και του κινήματος αλληλεγγύης με το κράτος, άνοιξε σοβαρά σημεία ρήξης μεταξύ κοινωνικών δυνάμεων και εξουσίας, αλλά και μέσα στον κινηματικό κόσμο. Η πολιτική κρισιμότητα της συγκεκριμένης απεργίας πείνας έφερε στην επιφάνεια μια πλειάδα ανταγωνιστικών μεταξύ τους θέσεων, που όμως εμφανίζονται με κοινό πρόσημο την κοινωνική ανατροπή. Μέσα σε αυτήν την πραγματικότητα η συντροφική κριτική διατηρεί το πάγιο νόημά της, αλλά εγείρεται και μια προτεραιότητα που ανήκει σε θεμελιωδέστερη βαθμίδα διαλόγου: Η πολεμική ενάντια στις πολιτικές αντιλήψεις και μεθόδους που υπονομεύουν τους αγώνες και την επαναστατική προοπτική τους. Ο απολογισμός μας αποτελεί ένα εγχείρημα διήθησης της ταξικής πολεμικής πίσω από τις δεδηλωμένες γραμμές.

ΤΑ ΠΙΡΙΝ...

« Μνήμη, παρόν και μέλλον συνδέονται με ένα αόρατο νήμα φτιαγμένο από πόνο και ελπίδα. Πόνος για αυτούς που έμειναν πίσω και πλέον εμφανίζονται μόνο ως φαντάσματα που στοιχειώνουν τον ύπνο τους. Ελπίδα για όσους πεισματικά αναζητούν τα ίχνη στο χιόνι στην ξέφρενη πορεία για μια αδούλωτη ζωή. Εκεί γεννιέται η επαναστατική προοπτική, στην διαρκή εξέγερση που ξέρει από πού έρχεται, που βρίσκεται και που βαδίζει. Εκεί συναντιόμαστε όλοι όσοι πιστεύουμε στην δύναμη του ελεύθερου ανθρώπου. Και στο πέρασμα των εποχών, στο γύρισμα των κύκλων μπορεί να είμαστε λίγοι ή πολλοί αλλά ποτέ μόνοι. » ^①

Βελβεντός, Δεκέμβρης του '08 ...

Ο Νίκος Ρωμανός συνελήφθη την 1η Φλεβάρη του '13 μαζί με ακόμη τρεις αναρχικούς συντρόφους για την διπλή απαλλοτρίωση μιας τράπεζας και των ΕΛΤΑ στο Βελβεντό Κοζάνης. Η σύλληψη και η κράτησή τους στα μπουντρούμια της αστυνομικής διεύθυνσης Βέροιας συνοδεύτηκε από πολύωρα άγρια βασανιστήρια. Η πασιφανής παρέμβαση με photoshop στις φωτογραφίες που δημοσίευσε η αστυνομία για να «κρύψει» τα σημάδια των βασανιστηρίων από τα πρόσωπα των αιχμαλώτων της και στην συνέχεια η επαναδημοσίευσή τους χωρίς το ρετουσάρισμα επιχείρησε να σπείρει τον τρόμο στους καταπιεζόμενους, για παραδειγματισμό. Η αγωνιστική αξιοπρέπεια και το αλύγιστο επαναστατικό ήθος των συντρόφων απέναντι στην βία των βασανιστών τους και της περιφοράς τους, ως τρόπαια, στο σφαγείο της μιντιακής προπαγάνδας, επαναπροσδιόρισε ριζοσπαστικά το ιστορικό βίωμα του σύγχρονου ελλαδικού αναρχικού κινήματος και κοινώνησε με πλήθη καταπιεζόμενων το αρχετυπικό παράδειγμα του αναρχικού και του επαναστάτη.

Μια συνθετική και συνολιστική αντίληψη για τα πολιτικά υποκείμενα και την σχέση τους με το στενότερο και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον τους δεν μπορεί να αποκόψει τον Ν. Ρωμανό από τα γεγονότα του Δεκέμβρη '08. Η σχέση αυτή δεν απεικονίζεται μόνο στο πως χαράχτηκε το βίωμα της κρατικής βίας από την μια και της εξέγερσης από την άλλη στους άμεσα εμπλεκόμενους, αλλά και στο πως

η ίδια σχέση πέρασε στην συνείδηση πλήθους κοινωνικών υποκειμένων και τα μπόλιασε ριζικά. Τόσο η βία της εξουσίας όσο και το βαθιά ρηξιακό βίωμα της εξεγερτικής οργής ρίχνουν νερό στον μύλο της επανάστασης, επανανοηματοδοτώντας ριζοσπαστικά τα υποκείμενα σε σχέση με το περιβάλλον τους και τον εαυτό τους.

Οι σημάνσεις της 6ης Δεκεμβρη ήταν ένας ακόμη λόγος της ευρείας κινητοποίησης, αλλά και της ευρύτερης κοινωνικής συμπαράστασης που αναπτύχθηκε καθ' όλη την διάρκεια της απεργίας πείνας του Νίκου Ρωμανού, η οποία συνέπεσε, όχι τυχαία, με την έκτη επέτειο της δολοφονίας του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου, επιφορτίζοντας εξεγερτικά τόσο τον αγώνα, όσο και την επέτειο σε επίπεδο πολιτικής σύνδεσης και μνήμης. Δυναμικό κομμάτι του πλήθους που συνεγέρθηκε στεκόμενο αλληλέγγυα με τον αγώνα του Νίκου Ρωμανού, ήταν οι ίδιοι που είχαν σφυρηλατήσει την ριζοσπαστική συνείδησή τους μέσα στις φλόγες του Δεκεμβρη του '08 και ο Νίκος Ρωμανός ήταν ένας από αυτούς, ήταν ένας δικός τους, δικός μας, άνθρωπος.

... και το ριζοσπαστικό κίνημα

Η έναρξη της απεργίας πείνας του Νίκου Ρωμανού εντάχθηκε σε μια περίοδο βαθιάς κινηματικής ύφεσης. Οι κοινωνικές εντάσεις λόγω του αυξανόμενου ρυθμού μαζικής ανέχειας και όξυνσης της καταστολής, συνέχισαν όλο το τελευταίο διάστημα να βαδίζουν παράλληλα με δυναμικούς, αλλά μερικούς και απομαζικοποιημένους αγώνες, χωρίς συνολικά να επιτευχθεί η ουσιαστική στήριξη και ενδυνάμωσή τους, καθώς και η κοινή τους διασύνδεση, που θα οδηγούσε σε δρόμους ριζικών κοινωνικών εκρήξεων και μεταβολών. Παράλληλα, την πολιτική δυσαρέσκεια, με δεδομένη την κινηματική ανεπάρκεια, την καρπωνόταν η καθεστωτική αριστερά μέσω του ΣΥ.ΡΙ.ΖΑ., είτε πατρωνάροντας και αφομοιώνοντας πολλούς από τους αγώνες αυτούς (αγώνες καθαριστριών, αγώνες στις Σκουριές Χαλκιδικής κτλ), είτε εισπράττοντας από διάφορα ταξικά σύνολα την παθητική αναμονή μιας αλλαγής κυβερνητικής διαχείρισης, που φαίνεται απατηλά σαν η εύκολη

λύση και οδηγεί στην συναίνεση. Την ίδια στιγμή ένα καθοριστικό κομμάτι του πολιτικού και οικονομικού καθεστώτος, εθνικά και διεθνώς, προετοίμασε την επόμενη μέρα της αριστερής διακυβέρνησης καπαρώνοντας πόστα, διαμορφώνοντας νέα στρατόπεδα συμφερόντων, και διασφαλίζοντας ότι τα ήδη υπάρχοντα δεν θα βλαφθούν. Επιπλέον, τα κομμάτια αυτά της πιο σκληρής κρατικής αντίδρασης που αισθάνονται ότι θα βρεθούν ζημιωμένα από τέτοιου είδους πολιτικές εξελίξεις ακόνιζαν το φαντασιακό της δεξιάς αντεπανάστασης και προετοιμάζονταν να εκμεταλλευτούν τις εγγενείς αδυναμίες της νέας διαχείρισης που ήρθε για να ισορροπήσει μεταξύ συνέχισης της καπιταλιστικής λεηλασίας και ταξικής ειρήνευσης και να αντεπιτεθούν μασκαρεμένοι μ' ένα προπαγανδιστικό πλαίσιο «αντικαθεστωτικής» αντιπολίτευσης.

Σε πιο ειδικό κινηματικό επίπεδο και σε σχέση με αγώνες πολιτικών αιχμαλώτων του κράτους που είχαν διεξαχθεί όλο το προηγούμενο διάστημα, οι εξελίξεις με την θεσμοθέτηση των φυλακών τύπου Γ' και γενικότερα η συνεχώς επεκτεινόμενη κι εντεινόμενη κατασταλτική πολιτική, άφηνε σοβαρές αμφιβολίες για την δυνατότητα ενός πραγματικά δυναμικού και νικηφόρου αγώνα με μια νέα απεργία πείνας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτέλεσε η αμέσως προηγούμενη περίπτωση, με την απεργία πείνας του επίσης αιχμαλώτου Αντώνη Σταμπούλου. Οι αδυναμίες που ενυπήρχαν στην επιλογή του συντρόφου απεργού πείνας (έλλειψη προπαρασκευής, προβλήματα επικοινωνίας, δυσανάλογο μέσο πάλης σε σχέση με το κινηματικό δυναμικό) επηρέασαν την εξέλιξη του αγώνα του. Επιβάλεται όμως, να ειπωθούν υπό το πρίσμα των ειδικών αντικειμενικών συνθηκών και των επιταγών της ανάγκης της συγκυρίας. Ήταν το κίνημα αλληλεγγύης εκείνο που φάνηκε αδύναμο να ανακινήσει τα ελάχιστα αντανάκλαστικά.

Πολλές ήταν εκείνες οι φωνές οι οποίες υποστήριζαν την αδυναμία σοβαρών απαντήσεων εκ' μέρους του κινήματος, προτάσσοντας επιφάσεις που είτε αναδείκνυαν λογικές παντοδυναμίας του κράτους και απόλυτης δικής μας αδυναμίας, είτε επικεντρώνονταν σε τεχνικού τύπου προβληματισμούς που αποκάλυπταν την απουσία πολιτικής βούλησης για αποφασιστικό μαχητικό αγώνα. Ορισμένες φωνές ζητούσαν από τον απεργό την διακοπή του αγώνα του με προφάσεις, όπως «δεν είμαστε έτοιμοι», «δεν μπορούμε» κλπ. Με τις

ίδιες αντιλήψεις πάλεψε το κίνημα αλληλεγγύης και στο Νίκο Ρωμανό. Αντιλήψεις οι οποίες τελικά δεν κατάφεραν να ηγεμονεύσουν και ξεπεράστηκαν, αλλά παρόλα αυτά συνέχισαν μέσα από την ισχύ της αδράνειας και την προσωπική επιρροή των υποκειμένων που τις εξέφραζαν, να αποτελούν ανασταλτικά βάρη σε όλη την διάρκεια του αγώνα αλληλεγγύης που αναπτύχθηκε.

Σχετικά με τις απεργίες πείνας που είχαν προηγηθεί και την επίδρασή τους στον αγώνα του Νίκου Ρωμανού ο αναρχικός αιχμάλωτος αγωνιστής Δημήτρης-Αντρέας Μπουρζούκος είχε επισημάνει κατά την παρέμβαση των τριών αλληλέγγυων απεργών πείνας στην εκδήλωση¹ που πραγματοποιήθηκε στο κατελλημένο Πολυτεχνείο το Σάββατο 13/12 μετά την λήξη της απεργίας του Νίκου Ρωμανού, τα εξής: «Το πλήθος των απεργιών πείνας δεν είναι αποτέλεσμα λάθους στρατηγικής και απαξίωσης του μέσου, αλλά αποτέλεσμα των συνθηκών. Κάθε περίπτωση έχει τα δικά της χαρακτηριστικά και η προηγούμενη απεργία δεν θα μπορούσε να επηρεάσει την τελευταία». Η αρχική εκτίμηση των αιχμάλωτων συντρόφων θεωρούσε την κατάσταση που θα αντιμετώπιζε η απεργία του Νίκου Ρωμανού ακόμα δυσκολότερη κι από εκείνη του Αντώνη Σταμπούλου. Ωστόσο, αυτό που φάνταζε ακατόρθωτο έγινε εφικτό, ανατρέποντας την κατάσταση που διαμόρφωνε ο νόμος για τις πτέρυγες Γ'. Η τοποθέτηση του συντρόφου, που έθεσε τα αγωνιζόμενα υποκείμενα στο πρώτο πλάνο μιας διαλεκτικής αντίληψης των πραγματικών ανταγωνιστικών συνθηκών, μας βρίσκει απόλυτα σύμφωνους.

Η πολιτική ευφυΐα του Νίκου Ρωμανού που εκδηλώθηκε με τον τρόπο που συγκεκριμενοποιήθηκε ο διεκδικητικός χαρακτήρας του αγώνα του, όσο και με την δυναμική με την οποία τον πραγμάτωσε, αλλά και με την στοχευμένη επιλογή της χρονικής στιγμής, συνδύασε μια περίοδο έντονων πολιτικών διεργασιών σε κεντρικό θεσμικό επίπεδο (εκλογή προέδρου δημοκρατίας, προώθηση νέου μνημονιακού πακέτου, κορύφωση μιας μακρόχρονης προεκλογικής αντιπαράθεσης) και μια δυνάμενη εξεγερτική αιχμή, την 6η Δεκέμβρη. Το απολογιστικό του κείμενο δίνει ξεκάθαρα τις γραμμές πάνω στις οποίες κινήθηκε η επιλογή πολιτικοκοινωνικών σημάνσεων της απεργίας και η πολιτική επιλογή του συγχρονισμού της με την επέτειο του Δεκέμβρη. Παρακάτω, κατά την ροή του κειμένου μας κάνουμε ειδικές αναφορές. Οι πολιτικές

προθέσεις του Νίκου Ρωμανού που στεκόντουσαν συνολικά μέσα στην συγκυρία από μια σκοπιά συμβολής στην κοινωνική σύγκρουση απέναντι στο κράτος, σε σύνδεση, αλλά και πολύ πέρα από το αίτημά του, δηλώνονται συγκεκριμένα στην φράση: « Ένας από τους βασικούς στόχους της απεργίας πείνας ήταν να δημιουργηθεί ένα μέτωπο αγώνα σε μια χρονική συγκυρία που κρίνονται πολλά τόσο για το σύστημα όσο και για τους πολέμιούς του ».

... ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ...

« Κλείνοντας τα μάτια μου από το κρεβάτι του νοσοκομείου το μυαλό μου ταξίδευε πίσω από φλεγόμενα οδοφράγματα και οχυρωμένες ταράτσες, στα σκοτεινά σοκάκια ενός συνωμοτικού ραντεβού, μέσα στα κατελλημένα κτίρια όπου κυμάτιζαν οι σημαίες και τα πανό μας, σε κάθε σημείο όπου η αναρχία παρέμενε ζωντανή στα μυαλά, στις καρδιές και στα χέρια όλων αυτών των συντρόφων, αυτό ήταν που με γέμιζε δύναμη γνωρίζοντας ότι αξίζει τον κόπο. » ^①

Από την πρώτη στιγμή της απεργίας πείνας η υπονόμευση της αλληλέγγυας κινητοποίησης και παρεπόμενα και της απεργίας ξεκίνησε με δυο επαναλαμβανόμενα προσχήματα: Την έλλειψη προετοιμασίας και την υποτιθέμενη έλλειψη ενημέρωσης.

Οι απεργίες πείνας έρχονται πάντα μέσα στις χειρότερες συνθήκες, ακριβώς όπως οι εξεγέρσεις και οι επαναστάσεις, επειδή πυροδοτούνται από τις τυραννικές συνθήκες και επιχειρούν να τις ανατρέψουν. Επίσης, ξεκινούν με τους χειρότερους όρους, ακριβώς επειδή μέσα στις συνθήκες της χειρότερης καταπίεσης η αυτοοργάνωση των αντιστάσεων καθίσταται δυσχερής και η δύναμή τους βάλλεται. Εδώ όμως, σε τέτοιες συνθήκες δημιουργείται η επαναστατική ανάγκη, αποκτά κοινωνικό νόημα ο ανατρεπτικός αγώνας και παίρνει δυναμική η αλληλεγγύη και η συλλογικότητα. Αναγνωρίζουμε την αντίφαση μεταξύ των επίκαιρων διακυβευμάτων και των πολιτικών και οργανωτικών ελλειμμάτων των αγωνιζόμενων ως

δομική μέσα στον πολιτισμό της ταξικής κυριαρχίας. Η απάντηση των καταπιεζόμενων δεν μπορεί να είναι η αναβολή της σύγκρουσης με το καθεστώς, διότι μόνο οι προνομιούχες κλίκες κατέχουν χώρο «στρατηγικής» αναδίπλωσης και μετασχηματισμού της ειρήνευσης σε ταξική ισχύ.

Οι αντικειμενικές συνθήκες γεννάνε τον αγώνα και καθορίζουν το δυναμικό εκκίνησής του. Αλλά οι εκάστοτε αντιστεκόμενοι και το προλεταριάτο ως κοινή συλλογική ταυτότητα των αντιστεκόμενων στην κρατικο-καπιταλιστική κυριαρχία, είναι δρώντα υποκείμενα. Στην γενική διάσταση, για να αυτοκαταργηθούν οι καταπιεζόμενες τάξεις ως αντικείμενα, χρειάζεται να αυτοπραγματωθούν ως συλλογικό επαναστατικό υποκείμενο. Η προλεταριακή-κοινωνική ανασυγκρότηση μέσα από τον πόλεμο με την εξουσία, θεμελιώνεται στο σύνολο των σημείων όπου η μαχητική αντίσταση αναβλύζει άμεσα, καταλύοντας τις δεδομένες συνθήκες. Η απεργία πείνας του Νίκου Ρωμανού μέσα στις συνθήκες στις οποίες παρενέβη, άνοιξε ένα παράθυρο εξελικτικών δυνατοτήτων, τόσο για την ταξική-κοινωνική πάλη ενάντια στο κράτος, όσο και για το ανατρεπτικό πολιτικό κίνημα.

Η διαπίστωση των αδυναμιών μας βάζει αναπόφευκτα ενώπιον ενός καθοριστικού διλήμματος της ταξικής διαπάλης: Θα ορμήξουμε μπροστά για να υπερασπιστούμε και να διευρύνουμε τον ελεύθερο κοινωνικό χώρο της αντίστασης, αποσταθεροποιώντας την κατάσταση που αναπαράγει την ανεπάρκειά μας ή θα μείνουμε για πάντα ανέτοιμοι, βολευόμενοι στους κατεστημένους συσχετισμούς; Ούτε κοινωνική ανταπόκριση μπορεί να υπάρχει και συνεπώς ούτε οι συνθήκες μπορούν να αλλάξουν, αν οι ανατρεπτικές προτάσεις δεν εδράζονται στην άμεση αντικειμενική ρήξη των πολιτικών φορέων τους με την κρατική κυριαρχία. Η εμμονή σε προαπαιτούμενα αναπαράγει την ανεπάρκεια.

Η προβολή προαπαιτούμενων για την εκδήλωση αντιστάσεων υποκρύπτει την επιβουλή του συγκεντρωτικού ελέγχου. Το «να μην κάνουμε, διότι δεν είμαστε έτοιμοι» συνοδεύεται από ένα κανονιστικό πλέγμα προϋποθέσεων ή από ένα πλέγμα απαγορευτικών όρων, τα οποία ορίζει αυτός που το δηλώνει. Ο συγκεντρωτισμός αναπόφευκτα οδηγεί στον συντηρητισμό κι ανάποδα.

Προσθετικά, το «θα μπορούσε να γίνει αλλιώς» που ακούγεται εκ' των υστέρων παραβλέπει τους δεδομένους παράγοντες. Μακριά από

την τρέχουσα σύγκρουση υπάρχει άπλετος χώρος για θεωρητικές υποθέσεις που δικαιολογούν την αδράνεια. Η καταγγελία του άκαιρου αποτελεί ένα παράδειγμα απόπειρας συντήρησης της αδράνειας. Το φρενάρισμα κι η απαξίωση των αγώνων με επικλήσεις οργανωτικών ή «συνειδησιακών» ελλειμμάτων αντανakλούν την αντιδραστικά συντηρούμενη ελλειματικότητα των υποκειμένων που στέκονται από τέτοιες θέσεις ενάντια στην άμεση όξυνση της ταξικής σύγκρουσης. Τα σχέδια ήταν και θα είναι πάντα ελλιπή διότι δεν μπορούν να προκαθορίσουν την εξέλιξη των ανταγωνιστικών υποκειμένων και της δράσης τους.

Τα αντικειμενικά ελλείματα ενημέρωσης και προετοιμασίας μπορούν να αντισταθμίζονται και να υπερφαλαγγίζονται από την αγωνιστική πρωτοβουλία και την δυναμική της αυτοοργάνωσης. Η άμεση κινητοποίηση, η αλληλέγγυα συνέγερση και η προσαρμοστική αυτοοργάνωση στις εκάστοτε συνθήκες της πάλης αποτελούν ιστορικά τα θεμέλια της μαζικής δυναμικής της αναρχικής κοινωνικής παρέμβασης. Η πρωτοβουλία, το εξεγερσιακό πνεύμα και η οργανωτική πλαστικότητα, όχι μόνο δεν εκφράζονται από την περιορισμένη έννοια του αυθορμητισμού, αλλά αντιθέτως απελευθερώνονται, δυναμώνουν κι αναπτύσσονται με τις οργανωτικές αναβαθμίσεις του άμεσου αγώνα.

Ο Νίκος Ρωμανός σ' ένα κείμενό του εξήγησε τα αντικειμενικά εμπόδια που μπήκαν απέναντι στην άμεση επικοινωνία αφότου μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο. Επαναστατικό είναι το κίνημα που υποστηρίζει εκείνους που μάχονται σε μεθοριακό έδαφος και μεταφέρει τις δυνάμεις του στα ρήγματα που διανοίγονται. Και όταν χάνεται η υλική επαφή, οφείλουμε να δράσουμε πρωτοβουλιακά με σημείο προσανατολισμού το πιο κοινό αγωνιστικό πρόταγμα που μπορεί να συνεγείρει άμεσα και να συνενώσει όλες τις προσπάθειες σε μια ανατρεπτική κατεύθυνση. Η αυτονομία των αλληλέγγυων υποκειμένων και η ανάληψη από τον καθέναν της ευθύνης του για την προώθηση του κοινού αγώνα, συνιστούν πολιτικό καθήκον.

Ειδικά, η μετάθεση από διάφορους των ίδιων τους των ανεπαρκειών σ' έναν αγωνιστή που οδήγησε έναν αγώνα μέσα στο ηφαίστειο της κοινωνικής διαπάλης, διακυβεύοντας την ζωή του σταθερά μέχρι το έσχατο όριο, αποτελεί ένα από τα πιο υβριστικά, αμοραλιστικά και προβοκατόρικά αποκυήματα του σύγχρονου

αντιαναρχικού αναθεωρητισμού και αντικινηματικού αποδομισμού (στις συμπερασματικές επισημάνσεις θα αναφερθούμε εκτενέστερα στις προσπάθειες ξεριζώματος της επαναστατικής εμπειρίας με «αντιεξουσιαστικές» ιδεολογικές θέσεις και στην καταγωγική σύνδεσή τους με τον αριστερό ρεβιζιονισμό και τις μεταμοντέρνες φιλοσοφίες).

Στην εκδήλωση του Πολυτεχνείου ο Δ.- Α. Μπουρζούκος επισήμανε τα ακαριαία αντανάκλαστικά του κινήματος αλληλεγγύης, που λειτούργησαν ανεξάρτητα από την ενημέρωση και τις ασάφειες, ανοίγοντας τον δρόμο σ' ένα δυναμικό και σε μια μαζική έκβαση εκείνου του αγώνα. Από την παρέμβαση του αναρχικού αιχμάλωτου αγωνιστή Δημήτρη Πολίτη καταγράφηκε ότι για τους αλληλέγγυους απεργούς πείνας ήταν σαφές το πως δοκιμάστηκε στην πράξη η ενότητα μέσα από έναν κοινό σκοπό, μεταφέροντας το πολιτικό κόστος στην πλευρά της εξουσίας κι επιβάλλοντας τελικά την αλλαγή ισορροπιών. Το μαχητικό κίνημα αλληλεγγύης συμπυκνώνει την επαναστατική απάντηση στην κοινή ανάγκη «να μοιραστούμε το βάρος», την οποία σημείωσε ο αναρχικός αιχμάλωτος αγωνιστής Γιάννης Μιχαηλίδης.

Η Συνέλευση Αλληλεγγύης στο Νίκο Ρωμανό

Η Συνέλευση Αλληλεγγύης στον Ν. Ρωμανό ξεκίνησε με πρωτόγνωρη δυναμική για τα δεδομένα των τελευταίων δύο χρόνων. Διάθεση για αλληλεγγύη και αγώνα, πρωτοβουλία και κλίμα ενότητας, έδιναν χαρακτηριστικά προωθητικά στην διαδικασία και στην προοπτική της κινητοποίησης. Ήδη από τις πρώτες μέρες των δράσεων αλληλεγγύης διαφαίνονταν χαρακτηριστικά μαζικοποίησης και δυνατότητες όξυνσης, που υποβοηθήθηκαν από τον σχεδιαστικό δυναμισμό ορισμένων πρώτων παρεμβάσεων αντιπληροφόρησης (μαζική κίνηση στην πόλη πεζή και με χρήση του μετρώ και των σταθμών του, φωνάζοντας συνθήματα, αφήνοντας έντυπο υλικό και σπρέυ – ταχύτητα, εστίαση σε κομβικά σημεία συγκέντρωσης πλήθους – αμηχανία αντιμετώπισης από τις κατασταλτικές δυνάμεις). Ταυτόχρονα γινόταν φανερό ότι αναγνωριζόταν η ανάγκη πολύμορφης και αποκεντρωμένης δράσης, ενώ πλάι στις ανοιχτές και μαζικές κινήσεις που οργανώνονταν από την Συνέλευση, συμβάδιζαν επιθετικές ενέργειες από διαφορετικές ομαδοποιήσεις, μολιάζοντας τον αγώνα με

μαχητικά χαρακτηριστικά. Ο πρώτος κύκλος της Συνέλευσης έβαλε μπροστά το κίνημα αλληλεγγύης, χωρίς να παραβλέπουμε τις εγγενείς της αδυναμίες, οι οποίες ωστόσο υποτάχθηκαν στην αγωνιστική διάθεση των συντρόφων και στην ορμή των γεγονότων.

Μετά τα πρώτα επιτυχημένα βήματα τέθηκε επί του πρακτέου το θεμελιώδες ζήτημα της κλιμάκωσης του αγώνα, την οποία όφειλε να επιχειρήσει το κίνημα αλληλεγγύης, υπολογίζοντας την εξέλιξη της απεργίας πείνας, την κατάσταση της υγείας του απεργού και την φαινομενικά σκληρή στάση της κυβέρνησης. Στο κομβικό αυτό σημείο η πολιτική διεκυσσίνδα στράφηκε γύρω από το κάλεσμα της πρώτης κεντρικής πορείας αλληλεγγύης, τον χρόνο διεξαγωγής της και τα χαρακτηριστικά της. Απέναντι στις προτάσεις που προωθούσαν ένα σχέδιο κεντρικής διαδήλωσης σε άμεσο χρόνο, τοποθετώντας την στις 2 Δεκέμβρη, στάθηκαν άλλες οι οποίες θεωρούσαν ανέφικτη μια πορεία σε σύντομο χρόνο και αντιπρότειναν τις 9 του μηνός (δηλαδή, όπως αποδείχτηκε, στην λήξη της απεργίας), παραγνωρίζοντας τόσο την ανάγκη άμεσης μαζικοποίησης, όσο και όξυνσης της αντιπαράθεσης. Απέναντι στην συνθετική πρόταση για τις 5 του μήνα, η οποία έδινε μερικές επιπλέον μέρες προετοιμασίας και συνέδεε την πρώτη πορεία με την επερχόμενη επέτειο, αντιπροτάθηκε η 4 του μήνα, ενώ ορισμένοι επέμεναν για μετά τις 6, προσπαθώντας αμφότερα να εξοβελίσουν την απεργία από την επέτειο, μη αποδεχόμενοι την διαλεκτική σχέση των αγώνων του Νίκου Ρωμανού και της 6ης Δεκέμβρη ή ακόμα και προσλαμβάνοντας την σύνδεση αυτή αρνητικά. Επίσης, εκφράστηκε επανειλημμένα η ηττοπαθής ιδέα της αντιεπεταικότητας, με δηλωμένα φοβικά-συντηρητικά κίνητρα κι ένα περιτύλιγμα μεταμοντέρνου αντικινηματικού αποδομισμού που σαν καταναλωτής αναζητά το καινοφανές προσπαθώντας νευρωτικά να ξεφύγει από την πραγματικότητα. Στο κείμενο² ανάλυσης της πρώτης επετείου από την δολοφονία του αντιφασίστα Παύλου Φύσσα, έχουμε τοποθετηθεί εκτενώς με μια αυτούσια ενότητα στο ζήτημα της μνήμης, των επετείων, των «στημένων ραντεβού» και της μαζικής συνέγερσης. Θα την βρούμε παρακάτω.

Αντιπαράθεση εκτυλίχθηκε και όσον αφορά στα χαρακτηριστικά της πορείας, αλλά και στην κατάληξη της. Κάθε πρόταση για μια ανοιχτή μαζική επιθετική πορεία στο κέντρο της Αθήνας εύρισκε την αντίδραση με τις ίδιες επιφάσεις: «δεν είμαστε έτοιμοι», απαξίωση συντρόφων που συμμετείχαν στην Συνέλευση και όσων αναμέναμε να συναντήσουμε στον δρόμο, τόσο στις δυνατότητες, όσο και στην συνείδηση, αφοριστική κατηγορία του «μπάχαλου» κλπ.

Από την έναρξη του αγώνα υπήρχε ένα πολύμορφο δυναμικό πλήθος το οποίο έβαζε συνεχώς το ζήτημα της όξυνσης του αγώνα με

εξεγερτικούς και μαζικούς όρους. Αρκετοί προτάξαμε ως μια άμεση και δυναμική κίνηση, την κατάληψη κάποιου κεντρικού πανεπιστημιακού ιδρύματος, θεωρώντας τον χώρο του ΕΜΠ, αν όχι τον πιο κατάλληλο, σίγουρα τον πιο εφικτό. Κάποια άλλα κομμάτια του σώματος της συνέλευσης είτε αρνούσαν την αναγκαιότητα δημιουργίας εστιών αγώνα, αναπαράγοντας την υπονόμευση που είχε κυριαρχήσει στον αγώνα του Α. Σταμπούλου, είτε, όταν αναγνώριζαν μια ανάγκη για περαιτέρω όξυνση σε έναν αφηρημένο μέλλοντα χρόνο, την περιχαράκωναν ανταγωνιστικά στο ανοιχτό κίνημα, με όρους ελιτίστικου συνωμοτισμού, που συμπυκνώνεται στην φράση «θα τα κάνουμε εμείς που ξέρουμε». Πολλά ειπώθηκαν μέσα στις διαδικασίες της συνέλευσης για να χτυπήσουν την πρόταση δημιουργίας μιας κατάληψης-εστίας αγώνα, παραφράζοντάς την συνεχώς με έννοιες όπως «καγκελάκι», «μπάχαλο», «εξαρχαιοποίηση» και άλλα. Από την πρώτη στιγμή κάναμε σαφές απέναντι σε όλα αυτά τα προσχήματα, ότι δεν υπάρχει πρόθεση για δημιουργία του ενός και μοναδικού κέντρου του αγώνα, αλλά μιας από τις σταθερές εδαφικοποιημένες εστίες του αγώνα, η οποία θα λειτουργούσε αποκεντρικά τόσο σε σχέση με την ίδια, όσο και με τον ευρύτερο αγώνα. Όπως και συνέβη, αφενός με το πλήθος των καταλήψεων που ακολούθησαν κι αφετέρου με την στήριξη των διαδηλώσεων και των δράσεων εκτός Πολυτεχνείου. Την σημασία της δημιουργίας κέντρων αγώνα κατά την διάρκεια μιας κινητοποίησης την καταθέτουμε (όχι πρώτοι εμείς) εδώ και καιρό. Τέτοιες σταθερές βάσεις στήριξης βγάζουν μπροστά τα προτάγματα της κινητοποίησης, και πιο μαχητικά όταν πρόκειται για κατειλημμένο έδαφος, συγκεντρώνουν δυνάμεις, γίνονται βραστήρες πολιτικής και οργανωτικής ζύμωσης, πολλαπλασιάζουν τις αποκεντρωμένες δράσεις, λειτουργούν ως κόμβοι αντιπληροφόρησης, ενημέρωσης και συντονισμού και διατίθενται ως σημεία συλλογικής καταφυγής και ανασυγκρότησης. Η ιστορική εμπειρία είναι πλουσιότατη. Χωροταξικά, οι καταλήψεις πανεπιστημιακών χώρων στο κέντρο της πόλης ανέκαθεν αποτελούσαν στρατηγικά σημεία των αντιστεκόμενων. Ας μνημονεύσουμε μόνο το ΕΜΠ στα Δεκεμβριανά του'44.

Η Α.Σ.Μ.Π.Α. συμμετείχε στην Συνέλευση Αλληλεγγύης από τα πρώτα της βήματα, αναγνωρίζοντας τον δυναμικό χαρακτήρα αυτής της απεργίας και τα αυξημένα αντανακλαστικά που επιδειχτήκαν στην διαδικασία και στις δράσεις της Συνέλευσης από την αρχή. Ως συλλογικότητα, διαβλέποντας σφαιρικά το εν δυνάμει του αγώνα προτείναμε από την πρώτη στιγμή την αναγκαιότητα κατάληψης του Πολυτεχνείου και την μετατροπή του σε εστία αγώνα. Τονίσαμε την ευρεία απήχηση του αγώνα του Νίκου Ρωμανού σε πλήθη πολύ πέρα από τον α/α «χώρο» και εστίασαμε στην χρονική συγκυρία, τονίζοντας τις

οριακές αδυναμίες της κρατικής διακυβέρνησης αυτή τη στιγμή. Επιπλέον, τονίσαμε την σημασία της 6ης Δεκέμβρη ως ένα από τα καίρια σημεία κορύφωσης, συνεκτιμώντας την εξελικτικότητα της απεργίας πείνας, την σημασία της συγκεκριμένης ημερομηνίας για τον κόσμο του αγώνα και την πολιτική συγκυρία. Την ίδια πρόταση επαναλαμβάνουμε διαρκώς μέχρι την συνέλευση της τελευταίας μέρας του Νοέμβρη, όπου μετά από το παρατεταμένο μπλοκάρισμα της δυνατότητας δημιουργίας μιας κατελημμένης εστίας στο κέντρο της πόλης, καλέσαμε ανοιχτά μέσα στην συνέλευση όποιους ήταν διατεθειμένοι να προχωρήσουμε συλλογικά σε μια σχετική πρωτοβουλία. Απέναντι στην διαφαινόμενη προοπτική πραγματοποίησης μιας κατάληψης σε άμεσο χρόνο, οι πολέμοί της αντέταξαν να ξανασυζητηθεί πάλι από κοινού το ενδεχόμενο μιας κατάληψης μετά την κεντρική διαδήλωση. Ενώ, ο χρόνος του απεργού έτρεχε. Έτσι, σύντροφοι που συνυπήρχαμε μέσα στην Συνέλευση Αλληλεγγύης, με πολλούς από τους οποίους δεν είχαμε ξανασυναντηθεί ποτέ πριν, αποφασίσαμε και καταλάβαμε την επόμενη μέρα, Δευτέρα 1 Δεκέμβρη το Πολυτεχνείο, κάνοντας πράξη με τον πλέον συλλογικό τρόπο αυτό που είχε ήδη καταγραφεί ως κινηματική αναγκαιότητα.

Το ίδιο βράδυ που ξεκίνησε η κατάληψη του Πολυτεχνείου δημιουργήθηκαν οι πρώτες προβληματικές μιας και μερίδα της Συνέλευσης Αλληλεγγύης αρνούταν να μπει στο κτίριο για την πραγματοποίηση της συνέλευσης. Την επόμενη πραγματοποιήθηκε η κατάληψη στη ΓΣΕΕ στην οποία συμμετείχαν σύντροφοι και από την Συνέλευση Αλληλεγγύης. Πάγια τακτική της ΓΣΕΕ ήταν να βάζει την συνέλευσή της την ίδια ώρα με της Συνέλευσης Αλληλεγγύης. Επίσης, διακινούνταν φήμες που μετέφεραν την συνέλευση στην ΓΣΕΕ και την ταύτιζαν χρονικά με την συνέλευση της ΓΣΕΕ, χωρίς ποτέ να έχει συζητηθεί στην Συνέλευση Αλληλεγγύης ούτε η μεταφορά, ούτε καν το εγχείρημα της ΓΣΕΕ. Αποτέλεσμα ήταν να μην πραγματοποιηθεί η Συνέλευση Αλληλεγγύης σε κρίσιμες μέρες ή να είναι αδύναμη (π.χ. την Κυριακή 7/12) κάτι που μόνο πίσω πήγε τον αγώνα. Σε αυτό συνετέλεσε η απροθυμία των καταληψιών της ΓΣΕΕ, έστω και να επιχειρήσουν να προσεγγίσουν το Πολυτεχνείο, που ήταν αποκλεισμένο. Σε αντιδιαστολή, οι καταληψίες του ΕΜΠ απαντώντας έγκαιρα στο ζήτημα αυτό, σκόπιμα δεν βάζαμε την συνέλευση της κατάληψης στις ώρες αιχμής του αγώνα (είτε στις διαδικασίες, είτε στον δρόμο), αλλά στους κενούς χρόνους του μεσημεριού και αργά το βράδυ. Αυτό σε συνέπεια με το σκεπτικό ότι οι εκατέρωθεν κινήσεις οφείλουν να λειτουργούν προσθετικά και όχι αφαιρετικά μεταξύ τους και προς τον συνολικό αγώνα. Και βέβαια, η αυτονομία των εγχειρημάτων και των συνελεύσεων ήταν βασική θέση της Κατάληψης του ΕΜΠ κι εκφράστηκε συλλογικά και δημόσια στο

κάλεσμα για την δημιουργία συντονιστικού καταλήψεων-κέντρων αγώνα, στο οποίο θα αναφερθούμε παρακάτω.

Η ίδια η εξέλιξη των γεγονότων, με την επιδείνωση της υγείας του απεργού, επέβαλε την πραγματοποίηση μαζικών κινητοποιήσεων πριν τις 6 Δεκέμβρη και φανέρωσε ότι όταν υπάρχει βούληση, υπάρχουν δυνατότητες συνέγερσης. Αυτό που μέχρι πρότινος αντιμετωπιζόταν ως αδύνατο, δυο μέρες αργότερα αποτέλεσε το αυτονόητο. Πάραυτα και παρά την ιδιαίτερη δυναμική του αγώνα, οι ριζικές αντιπαραθέσεις μέσα στην Συνέλευση Αλληλεγγύης συνεχίστηκαν, βάζοντας αναχώματα στο προχώρημα και την διάχυση του, κατά την προετοιμασία μιας πορείας για τις 2 του μήνα και αμέσως μετά, στον σχεδιασμό μιας πορείας για τις 5 του μήνα. Μπροστά στις προτάσεις για συγκρουσιακή πορεία η οποία θα εκδήλωνε την εξεγερτική βία στο κέντρο της Αθήνας, αντιπαραβλήθηκε η κινηματική αδυναμία για ικανή αντιπαράθεση με τις δυνάμεις καταστολής και η αντιδραστική επίκληση του “κόστους”. Παρόμοιες αντιδράσεις προκάλεσε και η πρόταση να κατευθυνθεί η πορεία της 2/12, δεδομένης της άρνησης για σύγκρουση στο κέντρο της Αθήνας, στο ήδη κατειλημμένο Πολυτεχνείο, όπου ήταν προγραμματισμένη να πραγματοποιηθεί η Συνέλευση Αλληλεγγύης, προτάσσοντας την ανάγκη να μην διαλυθεί η μαζικότητα και η δυναμική της πορείας. Και αυτή η πρόταση συνάντησε την άρνηση πολλών οι οποίοι αντιπαραθέσαν προσχήματα για «καγκελάκια», «μπαχαλάκι», «φетиχισμό των Εξαρχείων» κτλ.

Στην πορεία της Τρίτης 2 Δεκέμβρη συμμετείχαν χιλιάδες άνθρωποι. Η οργή ήταν διάχυτη. Η επιθετική διάθεση μαζική, αλλά απροετοίμαστη και ανοργάνωτη. Η αστυνομία βρισκόταν σε απόσταση, ακριβώς επειδή το κράτος ήθελε να αποφύγει την πυροδότηση της σύγκρουσης. Οι δυνατότητες φάνηκαν τεράστιες, αλλά το κίνημα βρέθηκε ανίκανο να ανταποκριθεί στην επίκαιρη ανάγκη. Η Κατάληψη Πολυτεχνείου δεν είχε μόνη της τις δυνάμεις για να συμβάλει καταλυτικά στην αναβάθμιση της κινηματικής αντίστασης. Άλλωστε, ένα μέρος των συντρόφων που στήριξαν την κατάληψη, επηρεάζονταν αφοπλιστικά από τις αμφιβολίες και τον σεχταρισμό που εκφραζόντουσαν διάσπαρτα στο περιβάλλον του κινήματος αλληλεγγύης. Εκ' των πραγμάτων, η άρνηση της διάχυσης της

εξεγερτικής οργής στο κέντρο της Αθήνας, την περιόρισε εκεί όπου λειτουργεί ο αυτοματισμός, δηλαδή, στα Εξάρχεια.

Παρόλο το σαμποτάρισμα, το μπλοκ της Κατάληψης Πολυτεχνείου επέστρεψε συγκροτημένα στην κατάληψη, ενόσω πλήθος κόσμου κατευθυνόταν ήδη στην Στουρνάρη και την Πατησίων, όπου συνέβησαν δυναμικές συγκρούσεις. Αξιο αναφοράς είναι ότι οι συγκρούσεις αυτές σταμάτησαν την στιγμή που έπρεπε, όταν δηλαδή το πλήθος περιορίστηκε πίσω από τα κάγκελα του ΕΜΠ και ακόμη σημαντικότερο, ότι η Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε μετά από αυτές σ' ένα κατάμεστο Γκίνη, χωρίς την ασφάλεια του ασύλου και με την τρομοκρατία της εισβολής, αποφάσισε την παραμονή με κάθε κόστος, σπάζοντας στην πράξη κάθε αφήγηση ηττοπάθειας και αδυναμίας. Η 2η ανακοίνωση του κατελημμένου ΕΜΠ, που συνδιαμορφώθηκε σε μια μαζική συνέλευση, κατέληγε με το πρόταγμα: ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΝΙΚΗ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ.

Η αποτυχημένη απόπειρα πραγματοποίησης πορείας στο Υπουργείο Δικαιοσύνης στις 5/12 έδειξε το αδιέξοδο του δόγματος της αποκέντρωσης που αναζητά την καινοτομία στα επιφαινόμενα, αντί στην ριζοσπαστικοποίηση του κοινωνικού δυναμικού. Διότι η τοπική διάχυση προϋποθέτει διαρκή εδαφικοποίηση της μαχητικής δράσης και της αυτοοργάνωσης. Η αστική έρημος, ειδικότερα εκεί όπου δεν υπάρχει εμπειρία συγκρουσιακών κινητοποιήσεων, δεν ευνοεί την μαζική συμμετοχή και την συλλογική αποφασιστικότητα. Επιπλέον, όταν η πολιτική στόχευση είναι υποδεέστερη των πραγματικών συνθηκών και ένα βήμα πίσω σε σχέση με την εξέλιξη του αγώνα, όπως ήταν το κάλεσμα για τις 5/12, διώχνει τους συναγωνιστές πίσω στα σπίτια τους, αντί να συσπειρώνει. Το υπουργείο ήταν ένας στόχος πολιτικά και τακτικά παρελκυστικός σε μια φάση που η αντιπαράθεση είχε ήδη γίνει ευρέως κατανοητό ότι ήταν ανάμεσα στην κυβέρνηση ως κρατική δομή και το ανταγωνιστικό κίνημα κι όχι στενά ανάμεσα στον υπουργό και τον απεργό πείνας.

Οι συνεχείς άστοχες και διαλυτικές για τον αγώνα αποφάσεις της Συνέλευσης Αλληλεγγύης και ο σεχταρισμός αρκετών συμμετεχόντων οδήγησαν στην σταδιακή ανυποληψία της. Η Συνέλευση Αλληλεγγύης στον Ν. Ρωμανό αρχικά υποτιμήθηκε και στην συνέχεια σαμποταρίστηκε μικροπολιτικά, για να απαξιωθεί πλήρως στο

αποκορύφωμα του αγώνα, ακριβώς επειδή αφενός θα μπορούσε να αφαιρέσει πρακτικά την ηγεμονία από τους ελιτίστικους και σεχταριστικούς πόλους της συνθηκολόγησης, της ιδεαλιστικοποίησης, του αντικινηματικού μεταμοντερνισμού και του προσωποπαγούς νεοσυγκεντρωτισμού κι αφετέρου επειδή ανοιγόταν ριζοσπαστικός χώρος μέσα από την επίμονη ιδεολογικοπολιτική πάλη συντρόφων.

Η λογική της εργαλειακότητας, που επισκίασε αυτήν την συλλογική διαδικασία, μετατρέπει τα αγωνιζόμενα υποκείμενα σε παιχνίδια στα χέρια ηθικοπολιτικά και πρακτικά ανεύθυνων. Είναι μια έκφραση της πιο αντιδραστικής παράδοσης της αριστεράς και του μπολσεβικισμού. Το πολιτικό πράττειν, το οποίο επιχειρεί να παρεμβαίνει στο ανοιχτό κοινωνικό πεδίο έχοντας κρυφές ατζέντες και αναπαράγοντας τα κατεστημένα στεγανά και τις συμβάσεις τους, το μόνο που έχει να προσφέρει είναι η εξυπηρέτηση μικροπολιτικών συμφερόντων πάνω στο πτώμα του αγώνα. Με μια τέτοια αντίληψη των κινηματικών δομών η Συνέλευση αποτέλεσε πεδίο μιας μονόπλευρα αισχρής αντιπαράθεσης για να συκοφαντηθούν αγωνιστές, ν' απομονωθούν αλληλέγγυοι, να ενοχοποιηθούν τα εξεγερσιακά κι ελευθεριακά προτάγματα και να μεταφερθεί η μάχη από το ταξικό πεδίο στον μικροπολιτικό κανιβαλισμό. Η υπόγεια υπονόμηση της κατάληψης του ΕΜΠ από γκρούπες και άτομα του «χώρου» των Εξαρχείων και της κατάληψης ΓΣΕΕ εντασσόταν σε μια τέτοια στάση.

Η ανταγωνιστική σχέση που εκδηλώθηκε ανεπίσημα ανάμεσα στην κατάληψη του Πολυτεχνείου και σε αυτήν της ΓΣΕΕ, εξέφρασε την διαπάλη ανάμεσα σε δύο κόσμους που εξελίσσονται και αναπροσδιορίζονται σε όλη την περίοδο της λεγόμενης κρίσης. Στην σύγκρουση αυτή ο κάθε κόσμος χρησιμοποιεί τα διαθέσιμα όπλα του. Μέσα σε συνθήκες σκληρής κρατικής επίθεσης και αντικοινωνικού κανιβαλισμού οι μικροπολιτικές φατρίες και οι περσόνες επιχειρούν να ακρωτηριάσουν το κινηματικό δυναμικό, ώστε να καταφέρουν να ηγεμονεύσουν στον μικρόκοσμό τους. Η υποτίμηση των δυνατοτήτων της κοινωνικής βάσης και η απαξίωση της ανοιχτής επαναστατικής πάλης είναι ο τρόπος τους. Εδώ ας σημειώσουμε ότι οι λογικές της ήττας αποτελούν τη γέφυρα με την αριστερή διακυβέρνηση.

Όπισθεν εκκίνηση από το απατηλό δίπολο «σύγκρουση ή αντιπληροφόρηση»

Η αντίδραση στην εξεγερσιακή δυναμική ξεκίνησε από την πραγμάτευση της πρώτης διαδήλωσης. Στην Συνέλευση Αλληλεγγύης, όπως συμβαίνει στις περισσότερες συνελεύσεις «χώρου», ως κύριο αντεπιχείρημα στην ανάγκη όξυνσης της αντιπαράθεσης εμφανίστηκε η ανάγκη της αντιπληροφόρησης. Η διάζευξη σύγκρουσης και αντιπληροφόρησης αποτελεί το πάγιο δόγμα εκείνων που προσπαθούν για διάφορους λόγους να ακρωτηριάσουν τις κινητοποιήσεις. Η αυτόματη επίκληση αυτού του δόγματος εξοβελίζει εξ αρχής την μαχητική πάλη υποτιμώντας την, για να κατοχυρώσει το απόλυτα σταθμίσιμο και κατά συνέπεια τον συντηρητικό εφησυχασμό.

Σύμφωνα με αυτή την αφηρημένη και γενική διάζευξη, με απαγορευτική σκοπιμότητα, η επιθετική στάση στον δρόμο στερείται κοινωνικής απεύθυνσης και επάρκειας λόγου. Είναι όμως πράγματι έτσι; Μήπως το έμπρακτο παράδειγμα δεν είναι η πιο άμεση, η πιο επιδραστική και αξιόπιστη έκφραση των επαναστατικών προταγμάτων και της προλεταριακής αλληλεγγύης; Σε όλη την ιστορία του αναρχικού κινήματος και των επαναστατικών κινημάτων ευρύτερα, η προπαγάνδα μέσα από την δράση αποτέλεσε τον καταλύτη της εμφάνισης, της οργάνωσης και της ανάπτυξης τους. Η άμεση σύγκρουση εδαφικοποιεί την ρήξη με τον κόσμο της εξουσίας και δίνει ισχύ στον αντικρατικό λόγο.

Οι διαδηλώσεις μεταφέρουν το μήνυμα της εξεγερσιακής συνέγερσης και ειδικά στο κέντρο της πόλης στοχοποιούν ανοιχτά τους κρατικούς θεσμούς. Η πορεία είναι καθατή μια μαχητική κινητοποίηση κι οπότε μια εκτροπή από την κατεστημένη αστική ειρήνη. Είναι μέσα στην εγγενή λογική της ανοιχτής κινητοποίησης ενάντια στην εξουσία η υπερβολή των εξεγερσιακών δυνάμεων. Η στοχευμένη μαχητικότητα μαζικοποιεί τους αγώνες, αφού δημιουργεί κοινό τόπο μέσα από τις εφικτές ανατροπές του συσχετισμού ισχύος. Η αλληλέγγυα εμπιστοσύνη δεν εξασφαλίζεται επενδύοντας στην κατεστημένη παθητικότητα, αλλά αντιθέτως, χτίζεται μέσα από το ξεπέρασμα της κρατικής τρομοκρατίας.

Η άμεσα επαναστατική κινηματική στρατηγική δεν φοβάται να εκτεθεί ανοιχτά, διότι με την εξεγερσιακή συνάντηση των

καταπιεζόμενων και την συνοργάνωση των αντιστάσεων κατακτά την αυτοπεποίθησή της, την αυτοοργάνωσή της και συνολικά την δύναμή της. Το επαναστατημένο μαζικό σώμα είναι αυτό που μπορεί να κάνει όσα φανταστεί.

Ο συνωμοτισμός, η αναγωγή της συνωμοτικότητας από πρακτικό μέτρο σε στρατηγική, αποτελεί την συμπληρωματική όψη του ακρωτηριασμού των κινητοποιήσεων. Το δίπολο ανοιχτής, αλλά αφοπλιστικής «αντιπληροφόρησης» και αποκλειστικά συνωμοτικής δράσης θέτει την ασφάλεια σαν ύψιστη αρχή, εντελώς συντηρητικά. Επιπλέον, κατευθύνει την επιθετική διάθεση στις περιχαρακώσεις των προσωποκεντρικών καπετανάτων. Εκεί εξαφανίζεται η σύνδεση του μαζικού με την άμεση δράση, η προοπτική της δυναμικής συνέγερσης και η εδαφικοποίηση της σύγκρουσης. Αντιθέτως, το αντάρτικο γεννιέται, αντέχει και αναπτύσσεται σε διαλεκτική σχέση με το ανοιχτό μαχητικό κίνημα.

Σ' αυτό το σημείο διαφαίνεται ο αρμός μεταξύ ενός επαναστατικού βερμπαλισμού που πασχίζει να κρατάει τον έλεγχο της επιθετικής πρωτοβουλίας, αφενός και αφετέρου, της ειρηνοποίησης και απομαζικοποίησης των ανοιχτών κινητοποιήσεων. Η υποτίμηση του κοινωνικού δυναμικού διαμορφώνει μια προϋπόθεση για την ηγεμονία των ελίτ μέσα κι ενάντια στο οριζόντιο κίνημα. Οι επίδοξοι καθοδηγητές χρειάζονται την μοιρολατρεία, ώστε να εμφανίζονται σαν πρωτοπόροι, εκλεκτές εξαιρέσεις και αδιαμφισβήτητοι μοναδικοί γνώστες των υποθέσεων του αγώνα.

Γενικότερα, η ηττοπάθεια και ο συμβιβασμός αντιπροβάλλονται πάνω στο κοινωνικό και το κινηματικό σώμα, προκειμένου να τα καταστείλουν προληπτικά και να αναδειχθούν οι συνθηκολόγοι σαν ηγέτες. Το τρομοσενάριο ότι τα «μπάχαλα» διώχνουν τον κόσμο, έχει την ίδια δομή και σκοπιμότητα με το καθεστωτικό που λέει ότι οι εκμεταλλεύόμενοι έχουν λεηλατηθεί, αλλά καταλαβαίνουν ότι δεν μπορούν να αποτινάξουν τον ζυγό των καπιταλιστικών διευθυντηρίων. Επιπλέον, είναι μια συλλογιστική που «ρίχνει στην κερκίδα» την ευθύνη της συνθηκολόγησης.

Εδώ αποκαλύπτεται η κοινή ρίζα των απόψεων και μεθόδων που έχουν χαρακτηριστεί κριτικά, αλλά άστοχα, σαν κοινωνιστικές και αυτών που αυτοχαρακτηρίζονται αντικοινωνικές. Πίσω από το τεχνητό

δίπολο «κοινωνισμός-αντικοινωνισμός», που τρέφει έναν παρελκυστικό μικροπολιτικό ανταγωνισμό, βρίσκεται ο κοινός τους ετεροπροσδιορισμός από τις περιβάλλουσες συντηρητικές τάσεις. Αμφότερα, αυτές οι δυο ιδεολογίες αφαιρούν από την έννοια του κοινωνικού το επαναστατικό δυναμικό της και την ταυτίζουν με το πλέγμα ομοιογενοποίησης που παράγεται κι επιβάλλεται από το κράτος. Είναι οι αντιλήψεις που φοβούνται να ανοιχτούν μαχητικά, εφόσον δεν αντιλαμβάνονται το ταξικό και κοινωνικό έρεισμα του αγώνα. Οι μικροπολιτικές συνομαδώσεις που εκκινούν από μια τέτοια θέση, στρέφονται ενάντια σε οτιδήποτε αντίκειται στον σεχταριστικό ηγεμονισμό τους ή «απευθύνονται στην κοινωνία» έχοντας εξίσου την συνείδηση του περιθωρίου. Η αντίταξη της «αντιπληροφόρησης» απέναντι στην σύγκρουση είναι απόρροια της κυρίαρχης σχισματικής κουλτούρας και της συνεπαγόμενης ηττοπάθειας.

Στην Συνέλευση Αλληλεγγύης εκείνοι που τάχθηκαν ευθέως εχθρικά απέναντι στην ανοιχτή σύγκρουση ήταν ορισμένοι παραγοντίσκοι των Εξαρχείων που προσδοκώντας έναν ρόλο μικροπολιτικού διευθυντηρίου, έχουν ανακαλύψει τον τακτικισμό της αριστεράς. Ως μετα-αναρχικοί, έχουν γαλουχηθεί στον αντιπρολεταριακό, αντιαναρχικό και αντικινηματικό αναθεωρητισμό, στην αυθεντία των «περιεχομένων», στις εκλεκτικές σχέσεις, την ίντριγκα και την υπονόμηση, με βάση τον σεχταριστικό αποδομισμό. Ως μεταμεληθέντες μηδενιστές και ατομικιστές, είναι караβανάδες της φιοριτούρας, του άκαπνου συνωμοτισμού και του τυχοδιωκτισμού. Ως νεο-αριστεροί, πειραματίζονται στους ελιγμούς υποχώρησης, ενώ αγοράζουν με τον στόμφο του πολίτη πυρω (το Πολιτικό Γραφείο της Κεντρικής Επιτροπής, το συγκεντρωτικότερο αποφασιστικό όργανο των ΚΚ). Σ' αυτό το εκσυγχρονισμένο κράμα πολιτικής ταυτότητας διατηρούνται όλες οι παθογένειες των διαφορετικών παραδόσεων, μα κανένα γόνιμο στοιχείο.

Όταν ξεπέφτουν οι στοχεύσεις, ξεπέφτουν και τα μέσα. Η μεθοδολογία της «μετα-πρωτοπορίας» συνοψίζεται με τρεις λέξεις: Φρενάρισμα, υπονόμηση, συκοφαντία. Ο εξεγερσιακός αγώνας βρίσκει απέναντί του όλη την κακοπιστία και την μανιπουλάτσια του νετσαγιεφισμού, στην υπηρεσία ποταπών κινήτρων. Ο δηλωμένος συγκεντρωτισμός αυτής της τάσης εξαντλείται σε ελάχιστο χρόνο στην

σκοπιμότητα που υπηρέτησε κάθε συγκεντρωτισμός: Να κρατηθεί ο έλεγχος στο μαντρί.

Για τις επίδοξες πρωτοπορίες γενικότερα, θα παραθέσουμε τις επισημάνσεις του Λένιν απέναντι στον μπλανκισμό, δηλαδή, μια κριτική μέσα στους κόλπους της κρατιστικής παράδοσης, παρότι δεν μπορεί να συγκριθεί η πολιτική μικρότητα των εδωδιμων παραγοντίσκων με την επαναστατική ορμητικότητα των μπλανκιστών κι ούτε σκοπεύουμε να αφορίσουμε τον μπλανκισμό, αντιτάσσοντας μια εξωιστορική σκοπιά, ούτε βέβαια, να ανασύρουμε το βαλσαμωμένο πτώμα του λενινισμού: *«Για να έχει επιτυχία, η επανάσταση δεν πρέπει να στηρίζεται ούτε στη συνωμοσία, ούτε σε κάποιο κόμμα, αλλά στην πρωτοπόρα τάξη. Αυτό είναι το πρώτο σημείο. Η εξέγερση πρέπει να στηρίζεται στο επαναστατικό ξεσήκωμα του λαού. Αυτό είναι το δεύτερο σημείο...»*

Οι αλληλέγγυοι απεργοί πείνας ανέφεραν στην εκδήλωση του Πολυτεχνείου ότι αντιλήφθηκαν το κίνημα αλληλεγγύης ως διεργασία αλληλεπίδρασης μεταξύ κοινωνικών ομάδων και αναρχικών στον δρόμο και διάχυσης των αναρχικών προταγμάτων. *«Οι άνθρωποι που κατεβαίνουν στον δρόμο, να τους δώσουμε να καταλάβουν ότι είναι αναγκαία η μαχητικότητα».*

Η Κατάληψη του Πολυτεχνείου

Η κατάληψη του ΕΜΠ έγινε το μεσημέρι της 1ης Δεκεμβρη από μια πρωτοβουλία συντρόφων που συμμετείχαμε στην Συνέλευση Αλληλεγγύης. Το κάλεσμα για την πρωτοβουλιική προετοιμασία της είχε κοινοποιηθεί μέσα στην Συνέλευση, αφότου ήταν πλέον αδιαμφισβήτητο ότι στο σώμα της Συνέλευσης υπήρχε μια ισχυρή αντίδραση στην δημιουργία εστιών αγώνα. Ο Νίκος Ρωμανός βρισκόταν ήδη στις είκοσι μέρες απεργίας, ο Γιάννης Μιχαηλίδης στις δυο εβδομάδες και ο Αντρέας-Δημήτρης Μπουρζούκος έμπαινε στον συλλογικό αγώνα την ίδια μέρα. Είναι αλήθεια ότι η κατάληψη του Πολυτεχνείου ξεκίνησε καθυστερημένα, αλλά λόγω των συνθηκών που είχαν διαμορφωθεί μέσα στην Συνέλευση Αλληλεγγύης δεν θα μπορούσε να γίνει νωρίτερα. Στην πρωτοβουλία ανταποκριθήκαν αμέσως νέοι και παλαιότεροι σύντροφοι,

ένα εγχείρημα αντιπληροφόρησης και μια αυτοοργανωμένη προλεταριακή κοινότητα. Η έναρξη της κατάληψης εμπεριείχε ένα συλλογικό δυναμικό ικανό να την οργανώσει και να παράξει πολύπλευρη αγωνιστική δραστηριότητα.

Το κύριο συνεκτικό σημείο της Κατάληψης Πολυτεχνείου ήταν η σαφής σχέση του με τον αγώνα των απεργών πείνας. Με τις έξι ανακοινώσεις που δημοσιοποίησε η Κατάληψη σε διάστημα δέκα ημερών, έπαιρνε ενεργή θέση μέσα στο κίνημα, δημιουργώντας γεγονότα και ανταποκρινόμενη στην ροή της αντιπαράθεσης. *«Η συνέλευση της Κατάληψης του Πολυτεχνείου είχε διαμορφώσει έναν πολιτικό προσανατολισμό από το ξεκίνημα της την Δευτέρα 01/12/14 και όλες αυτές τις μέρες συγκεκριμενοποιούσε και υλοποιούσε τους σχεδιασμούς της εκτιμώντας τις εξελίξεις του αγώνα»* (4η Ανακοίνωση Κατάληψης Πολυτεχνείου). Ο κριτικός και προταγματικός πολιτικός λόγος της Κατάληψης, τα χαρακτηριστικά της, η στρατηγική της και το ταξικό-κοινωνικό υπόβαθρο τους ήταν διαυγή και συνθέταν ένα αποφασιστικό κράμα για τον ανοιχτό δυναμισμό της. Οι αμβλύωπες που δεν είδαν επαρκή ανάπτυξη «περιεχομένων» στον αλληλέγγυο αγώνα, ήταν εκείνοι που περιορίστηκαν στην επιδερμική εμπλοκή με το κίνημα ή που, ακόμα χειρότερα, έμειναν αδρανείς κι έχυσαν το αντιδραστικό δηλητήριό τους εκ' των υστέρων. Εδώ, θα αναλύσουμε τις θέσεις της Κατάληψης και την έμπρακτη εφαρμογή τους μια μια.

Η Κατάληψη τοποθετήθηκε *«ως ένα ακόμα σημείο αλληλεγγύης και συστράτευσης με τον αγώνα του αναρχικού απεργού πείνας Νίκου Ρωμανού, καθώς και των υπολοίπων αλληλέγγυων απεργών ...»* (1η ΑνΚαΠολ). Η κοινή πάλη γινόταν αντιληπτή ως αναπόδραστη συνέπεια της αλληλεγγύης. Η αναγνώριση της ταξικής συνοχής των διαφορετικών συνθηκών καταπίεσης και των διαφορετικών μορφών αντίστασης που συνδέονταν με την απεργία των τεσσάρων, ανέδειξε τις ρίζες και την επαναστατική προοπτική της κοινής πάλης. Η ιστορική συνέχεια αποτελεί αρμό σε αυτήν την διαλεκτική. *«...αιχμάλωτος του κράτους... για την διπλή απαλλοτρίωση... μέρος του πολύμορφου αναρχικού αγώνα, ενάντια σε όσους είναι υπεύθυνοι για την λεηλασία που επιβάλλεται στην κοινωνία συνολικά από το κράτος και το κεφάλαιο», «...συνέχεια της εξέγερσης του Δεκέμβρη του 2008... για έναν κόσμο χωρίς εξουσία, εκμετάλλευση και αφεντικά», «ενάντια στην*

βαρβαρότητα του εγκλεισμού και της όξυνσης της σωφρονιστικής καταστολής... πλάι-πλάι με τον αγώνα του κάθε καταπιεσμένου» (1η ΑνΚαΠολ).

Η πρακτική της κατάληψης ενός κρατικού κτιρίου και μάλιστα, εκείνου που ανασύρει την εξεγερσιακή ιστορία της σύγχρονης ελλαδικής αναρχίας, υλοποίησε άμεσα το βασικό κινηματικό πρόταγμα : **ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ**. Οι «δρόμοι» αναφέρονται στην άμεση μαζική συνέγερση απέναντι στην εξουσία, που αποτελεί προϋπόθεση κάθε οριζόντιου κινήματος, αναφέρεται επίσης, στην συλλογική μνήμη και στο απελευθερωτικό φαντασιακό κι ακόμα, στις γεωγραφικές αναφορές τους. *«Η κατάληψη πραγματοποιήθηκε για να εδαφικοποιήσει την αναγκαιότητα της όξυνσης του αγώνα ενάντια στον σύγχρονο ολοκληρωτισμό...» (2η ΑνΚαΠολ).*

Η θέση του ΕΜΠ μέσα στο αστικό πεδίο της σύγκρουσης με το κράτος δεν έπαψε να είναι κομβική. Βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, αλλά και στο σύνορο μιας γειτονιάς της οποίας τα χαρακτηριστικά επηρεάζονται από την συγκατοίκηση με τη διαρκή νεανική εξέγερση. Η αναπυροδότηση της συγκεκριμένης τοπολογικής σχέσης μετά από χρόνια παγώματός της, δυνάμωσε τον αλληλέγγυο αγώνα καταλυτικά. Η οργανική σχέση της Κατάληψης Πολυτεχνείου με ένα σύνολο εξεγερσιακών υποκειμένων, σχέση που χτίστηκε εξαρχής, συνέβαλε στην όξυνση του αγώνα με όρους συλλογικού σχεδιασμού και μαχητικής συντονισμένης. Επιπλέον, με την σφαιρική στρατηγική του αυτό το συλλογικό πολιτικό εγχείρημα που πήρε θέση μέσα στο κέντρο του βρασμού ως εστία συσπείρωσης, άνοιξε δρόμους προς την διάχυση της σύγκρουσης και προσέφερε αποκεντρωτικές πρωτοβουλίες, ελαχιστοποιώντας ταυτόχρονα την παθητική καταφυγή στον κατελιμμένο χώρο. *«Αντιλαμβανόμενοι ότι ο αγώνας πρέπει να διαρκέσει μέχρι τη νίκη του συντρόφου Νίκου Ρωμανού και των αλληλέγγυων απεργών πείνας, είχαμε αποφασίσει την συμμετοχή και την στήριξη των κινητοποιήσεων στο δρόμο από το σώμα της Κατάληψης, αλλά και την περιφρούρηση του κατελιμμένου χώρου ώστε να διασφαλιστεί η συνέχεια της. Η Κατάληψη του Πολυτεχνείου είχε οργανωμένη παρουσία στις κεντρικές διαδηλώσεις καθ' όλη την διάρκεια της εβδομάδας, πορεύτηκε πλάϊ στο οργανωμένο μπλόκ των αντιεξουσιαστών μαθητών το Σάββατο το μεσημέρι, το βράδυ στάθηκε*

στην γειτονιά των Εξαρχείων και συμμετείχε με πανό στην συγκέντρωση αλληλεγγύης για τους προσαχθέντες.» (4η ΑνΚαΠολ).

Μ' ένα τέτοιο πνεύμα η Κατάληψη δεν επιδίωξε να μαζικοποιηθεί η ίδια, απορρίπτοντας τον μικροπολιτικό σεχταρισμό και την αυτοαναφορική ηττοπάθεια. Κατανοούσε ότι η πραγματική συμμετοχική και μαχητική στήριξη που είχε, αντανάκλασε το μέγεθος της συμβολής της στην όξυνση του αγώνα. Ακόμα κι όταν βρέθηκε παρατεταμένα περικυκλωμένη, απέφυγε την παγίδα της εστίασης του ενδιαφέροντος και των προσπαθειών στις δικές της δυσκολίες. Το συλλογικό σώμα του Πολυτεχνείου αντιλαμβανόταν με αίσθημα συλλογικής ευθύνης την ύπαρξη της Κατάληψης ως δημιουργικό μέσο ενός αγώνα που πρέπει να εκταθεί κι όχι ως το κέντρο του ή παράκεντρό του.

«Δεν αντιλαμβανόμαστε το ΕΜΠ ως το κέντρο της αντιπαράθεσης με τις δυνάμεις της καταστολής, η οποία πρέπει να διαχυθεί παντού και προς κάθε κατεύθυνση» (3η ΑνΚαΠολ). Η Κατάληψη, με τις ανακοινώσεις της, με την κομβική δραστηριότητα της ομάδας αντιπληροφόρησης, που οργανώθηκε από την πρώτη στιγμή και κυρίως με την ζύμωση αναμεταξύ των ανθρώπων που είχαν αγωνιστικές σχέσεις μέσα στον χώρο της, έστρεφε δυναμικό συγκεντρωτικά προς τις μαζικές κινητοποιήσεις. Στην διάρκεια των κεντρικών διαδηλώσεων, διατηρούσε το ελάχιστο ανθρώπινο δυναμικό ασφάλειας, ρίχνοντας τις δυνάμεις της στον δρόμο. Επιπρόσθετα, κοινοποιούσε εγκαίρως την στάση της και προσαρμοζε στις τρέχουσες καταστάσεις τον έλεγχο της εισόδου εντός του χώρου της, σύμφωνα με τα περιγραφόμενα στρατηγικά κριτήρια που διαμόρφωνε η συνέλευση της Κατάληψης.

Η πορεία της Τρίτης 2 Δεκέμβρη ήταν το πρώτο σημείο όπου έπρεπε και μπορούσε να εκφραστεί η πηγή του κινήματος. Όμως, όπως προαναφέραμε, το κίνημα ήταν αφοπλιστικά διστακτικό. Οι αναρχικοί σταθήκαμε ανέτοιμοι να ανοίξουμε δρόμο και να στηρίξουμε την έκφραση της οργής των κινητοποιούμενων πυροδοτώντας την σύγκρουση στο κέντρο της πρωτεύουσας. Η ευθύνη για αυτήν την ανικανότητα βαρύνει το σύνολο των αλληλέγγυων κι ακόμα βαρύτερα τους συναγωνιστές που τάσσονται από την πλευρά της προλεταριακής-κοινωνικής επανάστασης, αλλά κι όλους εκείνους τους αντιδραστικούς που προσπαθούν να περιορίσουν την όξυνση των αγώνων. Το

αντικρατικό πνεύμα εκδηλώθηκε με τους όρους που έχουμε κατακτήσει. Σόλωνος, Στουρνάρα, Πατησίων.

Η Κατάληψη είχε προετοιμαστεί για μια μάχη στην περιφέρεια της. Το προαύλιο του ΕΜΠ λειτούργησε ως χώρος ανασύνταξης και ανάνηψης, ενόσω πλήθος κόσμου έκανε επιθέσεις στα μπατσόσκυλα των αφεντικών. Όταν η εξέλιξη των συγκρούσεων δεν έδειχνε άλλα σημεία όξυνσης, η Κατάληψη έκλεισε σταδιακά τις πύλες και πραγματοποίησε συνέλευση, η οποία αποφάσισε την παραμονή της και την συνέχιση της κατάληψης, ενώ την ίδια στιγμή βρισκόταν στην κορύφωσή της η καθεστωτική προπαγάνδα για επικείμενη εισβολή.

Ανάλογη ήταν και η απόφαση της συνέλευσης για τις 6 του μήνα. Το ΕΜΠ έμεινε κλειστό, ώστε να αποφευχθεί ο εγκλωβισμός κόσμου μέσα και η αποδυνάμωση της δράσης στους δρόμους. Ελάχιστοι σύντροφοι κράτησαν την κατάληψη, που περικυκλώθηκε νωρίς από δυνάμεις καταστολής. Η περιφρούρηση της Κατάληψης αντιμετώπισε αποτελεσματικά τις άμεσες ή έμμεσες επιθέσεις που δέχτηκε, στις οποίες αναφέρεται η 4η Ανακοίνωση, αντιστρέφοντας τα πρακτικά και ψυχολογικά σκοπούμενά τους. Με το σχέδιό της η Κατάληψη απέτρεψε την συμπίεση των συγκρούσεων προς το ΕΜΠ, συμβάλλοντας έτσι στην μεγαλύτερη διάρκεια τους μέσα στην γειτονιά, συνέδραμε την μαχητική διάθεση των διαδηλωτών, με την πραγματική επιρροή που έχει η επίγνωση ότι μια εστία αντίστασης στέκεται μαχόμενη πλησίον του μετώπου και διασφάλισε την συνέχεια της εδαφικοποίησης του αγώνα, για την επόμενη μέρα στον τόπο των συγκρούσεων. Ας σημειώσουμε, ότι η Κατάληψη είχε προσαρμόσει τις αποφάσεις της στο ενδεχόμενο να παραμείνουν οι σύντροφοι της περιφρούρησης πολιορκημένοι μέχρι και δεκαπέντε μέρες.

Στις 2 και στις 6 Δεκέμβρη αποδείχτηκε ότι η κριτική στην κατάληψη του ΕΜΠ καθαυτή, σαν επιλογή περιχαράκωσης κι εκτόνωσης, με αντιπρόταγμα την διάχυση, ήταν υποκριτική. Φάνηκε αντικειμενικά ότι ο σκοπός αυτών των κοινοτυπιών ήταν ο περιορισμός του κινήματος αλληλεγγύης και ο έλεγχός του από τους σαθρούς υπονομευτές. Άλλωστε, τα ίδια πρόσωπα που αφόριζαν το «καγκελάκι», αντιτείνοντας αφηρημένα κάποια διάχυτη πραγματική σύγκρουση, σε άλλες τοποθετήσεις τους αφόριζαν γενικά το «μπάχαλο». Όταν η εξεγερσιακή κινητοποίηση επεκτείνεται, μπορεί ο καθένας να καταλάβει την έννοια

της διάχυσης. Ωστόσο, το θέμα είναι τι κάνει ο καθένας για να ανοίξει το πεδίο. Και στην Κατάληψη του Πολυτεχνείου συσπειρώθηκε μια πλειάδα συντρόφων με ενεργό συμμετοχή και εμπειρία στον μαχητικό αγώνα των γειτονιών.

Μόνο μια λέξη ακουγόταν ως αντιπαράδειγμα: «Νυχτερινά». Δηλαδή, να εγκαταλείψουμε τον ανοιχτό μαχητικό αγώνα, επικυρώνοντας την ηττοπάθεια, την μοιρολατρία και τον κατακερματισμό, για να οργανωθούμε απομονωμένοι πολιτικά και πρακτικά. Βαθιά νυχτωμένοι. Οι αντάρτικες μέθοδοι ως μορφή πάλης μπορούν και υπάρχουν μόνο μέσα στην διαλεκτική σχέση τους με το ανοιχτό κίνημα. Και σ' αυτό το σημείο η Κατάληψη Πολυτεχνείου στάθηκε υποδειγματικά.

Όσο για την προβλεψιμότητα, τα «στημένα ραντεβού» και την «επετειακότητα», παραθέτουμε την ανάλυση μας επί του θέματος όπως έχει διατυπωθεί στον απολογισμό² της πρώτης επετείου της δολοφονίας του αντιφασίστα Παύλου Φύσσα:

« Να σκορπίσουμε για να γίνουμε απρόβλεπτοι, αντιτείνει η αντιεπετειακή αποστασιοποίηση. Πρόκειται για μια ηττοπαθή και μοιρολατρική αφήγηση των προδεδηλωμένων μαζικών συναντήσεών μας. Αφού εγκαταλείπεται η ανοιχτή σύγκρουση, χρόνο με τον χρόνο χάνεται και η μαζικότητα πραγματικά και αξιολογικά. Κατά συνέπεια, ο ανταρτισμός που αντιπαραβάλεται ως εναλλακτική στο δημόσιο μαχητικό κάλεσμα καταπίπτει σ'έναν εξιδανικευμένο νετσαγιεφισμό, διότι η δυναμική του ανταρτοπολέμου βρίσκεται στην ανάπτυξη της κοινωνικής βάσης του κι άρα στην σύνδεσή του με το μαζικό κίνημα. Οπότε, όλο και πιο κλειστά, όλο και πιο ασφαλείς, αλλά απρόβλεπτοι! Πόσο προβλέψιμα όμως είναι τα αντικειμενικά αδιέξοδα αυτής της συντηρητικής λογικής! Υπάρχει τίποτα πιο ανεργάτιστο από την πεποίθηση ότι μπορούμε να νικήσουμε τις ήττες του παρελθόντος που κουβαλάμε συλλογικά, παριστάνοντας τους εξυπνάκηδες μέσα από την απομόνωσή μας, αντί να αναλάβουμε το κόστος της γενικής αναμέτρησης με την κρατική κυριαρχία; Η αποστασιοποίηση από την ιστορικότητα σκιαγραφεί μια μεταφυσική υπέρβαση της ταυτότητας του σκλάβου. Μεταμοντέρνα σκλαβιά, ακινητοποιημένος χρόνος, θνησιγενή πειράματα χαμένα σε σκεπτικιστικούς βάλτους...

Τα λεγόμενα «στημένα ραντεβού» είναι τα ραντεβού των μαζών με την ιστορία. Η μαζική συμπόρευση των εξεγερμένων αποτελεί ότι πιο απρόβλεπτο εμφανίζεται στην ιστορική εξέλιξη. Οι στιγμές που εκδηλώνεται το ασυγκράτητο της απεριόριστης κοινότητας εκφράζουν όλη την ισχύ της οριζόντιας συλλογικής ευφυΐας. Και η μνήμη αναγεννάει αυτήν την πληρότητα, την αυτοπεποίθηση, την τόλμη και την αποτελεσματικότητα της αυτοοργάνωσης. Ενάντια στην υποβολή του ελέγχου, που μεταφέρεται με την αντεστραμμένη πίστη σε μια αδυναμία να αντιπαραταχθούμε ανοιχτά στις δυνάμεις της αντιεξέγερσης. Ενάντια στην διασπορά, την αποεδαφικοποίηση και την εναλλακτικοποίηση, που έρχονται ως παρεπόμενα της απομάκρυνσης από τις κοινές συγκρουσιακές αναφορές. Ενάντια στον πολιτικό κατακερματισμό, στον σεχταρισμό και στον συμβιβασμό, που τρέφουν και τρέφονται από την υποτίμηση των επετείων και των μαζών. »

Η αντοχή της κατάληψης του ΕΜΠ μέσα στο καμίνι των γεγονότων, παρά την προβλεψιμότητά της, αποτέλεσε ένδειξη της πολιτικής ισχύος του εγχειρήματος. Ακόμα και στο τέλος των απεργιών πείνας, που θα μπορούσε το κράτος να κάνει ισοσκελιστικές κατασταλτικές κινήσεις με πολύ μικρότερο κόστος, απέφυγε την ευθεία επίθεση στο Πολυτεχνείο.

Για να ολοκληρώσουμε την ανάλυση των γεγονότων από την σκοπιά της ιστορικής συνέχειας, ας πούμε και δυο λόγια για το «καγκελάκι». Όταν πρωτοεπινοήθηκε αυτός ο όρος σήμαινε την συνέχιση της αντιπαράθεσης με τους μπάτσους πίσω τα κάγκελα κάποιου κατειλημμένου χώρου, συνήθως πανεπιστημιακού, μετά την κατασταλτική εκκαθάριση των γύρω δρόμων κατά την διάρκεια μιας σύγκρουσης. Η εμμονή στην πρόκληση, αφότου οι διαδηλωτές έχουν περιοριστεί σε έναν περικυκλωμένο χώρο, έχει συνήθως ως συνέπεια την κατάπνιξη τους με δακρυγόνα. Αργότερα, η σημασία του όρου επεκτάθηκε για να απαξιώσει κάθε αντιπαράθεση με τις αστυνομικές δυνάμεις όταν υπάρχει και χρησιμοποιείται η δυνατότητα καταφυγής σε έναν περιφραγμένο χώρο. Ο θεσμός του πανεπιστημιακού ασύλου διάνθισε την φαρέτρα των αντικαγκελάριων, παρότι ποτέ δεν αποτέλεσε εγγύηση ασφάλειας, αφού η αστυνομική εισβολή πάντα επικρεμόταν, συναρτήσε πολιτικών-κοινωνικών και στρατιωτικών συσχετισμών. Με έναν απλουστευτικό αφορισμό πετάχτηκε στον σκουπιδοτενεκέ κάθε

αξιοποίηση αμυντικών θέσεων, ακόμα και η δημιουργία μαχητικών εστιών αγώνα, στο όνομα της διάχυσης και μιας κριτικής στο «καβάτζωμα».

Ας δούμε όμως λίγο πιο προσεκτικά τις παραμέτρους. Η επίθεση και η συμπλοκή με την αστυνομία με τις πλάτες σε μια σχολή, αποτέλεσε ένα πεδίο πειραματικής εκκίνησης για πλήθος αγωνιστών. Μέσα κι έξω από το ΕΜΠ και αλλού, συγκροτήθηκαν συνειδήσεις, αποκτήθηκαν εμπειρίες, δημιουργήθηκαν συντροφικοί δεσμοί. Εκεί διατηρήθηκε αναμένη η φλόγα της εξέγερσης σε καιρούς ύφεσης και αφομοίωσης κι εκεί βρήκαν την σταθερή εστία τους σημαντικά μαζικά εξεγερσιακά γεγονότα. Δολοφονία Καλτεζά το '85, αθώωση Μελίστα το '90, μαθητικές καταλήψεις '90-'91, υποδοχή Μπους το '91, σοβαρός τραυματισμός συντρόφου από φασίστα το '93 (ακολούθησε η κατάληψη του Παντείου), επίθεση στις καταλήψεις και τα πολιτικά τραπεζάκια στην επέτειο του Πολυτεχνείου το '94, εξέγερση στις φυλακές το '95, διεθνής κινητοποίηση το '03 (μαζικό κέντρο αγώνα στο ΑΠΘ), δολοφονία Γρηγορόπουλου '08 κλπ. Η κατάληψη του ΕΜΠ αποτέλεσε εστία μαχητικού αγώνα στα περισσότερα από αυτά τα παραδείγματα. Επίσης, ας σημειώσουμε ότι μια σειρά από τέτοια «καγκελάκια» ήταν ένοπλες συγκρούσεις με το κράτος: Πχ, η φοιτητική εξέγερση του 1896, τα Γαλβανικά, με μάχες στα Προπύλαια (με άσυλο! που καταπατήθηκε), η αντίσταση του ΕΛΑΣίτικου λόχου Μπαίρον από το ΕΜΠ στα Δεκεμβριανά, αλλά και σε αναρίθμητες σχολές ανά τον κόσμο τα τελευταία 200 χρόνια.

Είναι αλήθεια ότι η πολιτική δραστηριότητα, οποιασδήποτε μορφής, όταν περιορίζεται σε πανεπιστημιακούς χώρους αγγίζει δυσκολότερα το εξωπανεπιστημιακό κοινό. Όμως, η αποπολυτεχνειοποίηση της αναρχίας δεν αποτέλεσε εγγύηση διεύρυνσης του μαχητικού κινήματος. Η εστίαση στην τοπική δράση, αλλού έχτισε πραγματικά ανοιχτές και μαχητικές κοινωνικές βάσεις αγώνα και αλλού οδήγησε στην συνθηκολόγηση, στον εναλλακτισμό και στον τοπικισμό. Τέλος, για να μην ξεχάσουμε την μαχητική στάση στον δρόμο, εξαιρώντας την εξαιρετική συνθήκη των εκτεταμένων συγκρούσεων στο κέντρο της Αθήνας, που αρκετές φορές συμπεριλαμβάνουν και εστίες αγώνα σε πανεπιστημιακούς χώρους, ελάχιστες διαδηλώσεις έχουν καταφέρει, λόγω της μαζικότητάς τους, να επιτεθούν σε κρατικούς

στόχους και να μην διαλυθούν. Ωστόσο, ούτε τα «καγκελάκια», ούτε τίποτα δεν μας έχει εμποδίσει να βγούμε στο ανοιχτό έδαφος οργανωμένα και αποφασιστικά για να αντιμετωπίσουμε την αστυνομική καταστολή, όπως συνέβη στην αντιφασιστική διαδήλωση στο Κερατσίνι στις 18 Σεπτέμβρη 2014.

Το Πολυτεχνείο, εκτός από ενισχυτικός παράγοντας στην εκδίπλωση των κινητοποιήσεων στο κέντρο της Αθήνας, λειτούργησε κι ως εστία διάχυσης του εδαφικοποιημένου αγώνα σε γειτονιές και σε άλλες πόλεις πανελλαδικά. Η κατάληψη του ΕΜΠ με τα συγκεκριμένα πολιτικά μηνύματα που εξέπεμψε ενέπνευσε την δημιουργία νέων εστιών και την επιτάχυνση άλλων. Η αυτοοργανωμένη δομή αντιπληροφόρησης της Κατάληψης αποτέλεσε έγκυρο κέντρο ενημέρωσης και επικοινωνίας μεταξύ των κέντρων αγώνα πανελλαδικά. Η δομή αντιπληροφόρησης, με την ανυπολόγιστη εργασία των συντρόφων που της έδωσαν ζωή, λειτούργησε ανοιχτά και ισότιμα για όλο το κίνημα, προσφέροντας πολύ περισσότερα στον αγώνα από μια φωνή για το ΕΜΠ. Όταν οι καταλήψεις εξαπλώθηκαν, η Κατάληψη Πολυτεχνείου κάλεσε σε συντονιστική συνέλευση το σύνολο των καταλήψεων αλληλεγγύης, στηρίζοντας μέσα από αυτό το εγχείρημα και το ταυτόχρονο κάλεσμα για πανελλαδικό διαδικτυακό συντονισμό, όπως και την πρόταση για κοινό διάγγελμα, που κοινοποιήθηκαν από ένα άλλο κατειλημμένο έδαφος. Η Κατάληψη κράτησε στάση αποφασιστικής συμβολής στη ανάπτυξη και στον συντονισμό του κινήματος, αντιλαμβανόμενη τον εαυτό της ως *«ένα από τα πολλά ακόμη κέντρα αγώνα που γεννιούνται καθημερινά»* (3η ΑνΚαΠολ).

Το Πολυτεχνείο αποτέλεσε μια εστία πολιτικής ζύμωσης και διάχυσης ποιοτικών χαρακτηριστικών του ταξικού αναρχικού αγώνα, μέσα και από τις εσωτερικές διαδικασίες της Κατάληψης. Η συνέλευσή της ήταν ένα πραγματικά συλλογικό σώμα, με την συμμετοχή του συνόλου των καταληψιών, με την παθιασμένη φωνή του καθενός, με κοινό αίσθημα ευθύνης, με αγωνιστικό διάλογο, με πρακτικό αντίκρισμα σε κάθε τοποθέτηση, με συντροφική κατανόηση. Η σαφής πολιτική στόχευση και η μαχητική αντίληψη έβαλαν τα κατάλληλα θεμέλια. Η πολιτική και η οργανωτική εμπειρία του Πολυτεχνείου άφησε δυνατούς σπόρους για τους επερχόμενους αγώνες.

Σημαντική ριζοσπαστική κατάκτηση της Κατάληψης αποτέλεσε η πλήρης ισοτιμία και διαφάνεια στη νομή των ευθυνών μέσα από την συνέλευση, σπάζοντας την φεουδαλική παράδοση δεκαετιών. Η απουσία πολιτικών ομάδων από το Πολυτεχνείο (με εξαίρεση την Α.Σ.Μ.Π.Α.), ενώ αφενός στέρησε το εγχείρημα από το δυναμικό τους, αφετέρου άφησε χώρο στην ανάπτυξη της οριζοντιότητας δίχως μικροπολιτικούς συσχετισμούς και στεγανά. Ας παρατηρήσουμε ότι παρόλες τις αδυναμίες της ετούτη η Κατάληψη του Πολυτεχνείου ήταν η πιο άρτια οργανωμένη, πολιτικά και πρακτικά.

Για να ανταπεξέλθει στα συλλογικώς συμφωνημένα καθήκοντά της, η Κατάληψη Πολυτεχνείου οργανώθηκε στο εσωτερικό της σε τρία σχήματα εργασίας:

- Την ομάδα αντιπληροφόρησης, με εξειδίκευση στην επικοινωνία. Συμμετείχε και λειτουργούσε σε συνάρτηση με την συνέλευση της Κατάληψης και βρισκόταν σε διαρκή επαφή με τον δρόμο και με τις κινητοποιήσεις αλληλεγγύης πανελλαδικά.

- Την ομάδα περιφρούρησης. Παρότι οι διεργασίες αυτής της δομής θα έπρεπε να λειτουργήσουν ως βατήρας προετοιμασίας για την ανοιχτή σύγκρουση, ορισμένες αδυναμίες της Κατάληψης, όπως η απουσία σταθερής μαζικής συμμετοχής, δεν της επέτρεψαν να ανταποκριθεί πλήρεια στις συνολικές ανάγκες και στις δυνατότητες που φανερώνονταν από το πλάτεμα και την όξυνση του αγώνα. Αλλά έδειξε πρωτόγνωρη επάρκεια στην αποτελεσματική περιφρούρηση της κατάληψης με όρους συλλογικού αγώνα.

- Την ομάδα επιμελητείας (τροφή κλπ). Αν και απέτυχε να συγκροτηθεί στον βαθμό που αναλογούσε στο πλήθος των συντρόφων που συμμετείχαν στην κατάληψη, τα ελλείματά της αναπληρώνονταν από την αμεσότητα ανταπόκρισης όλων στις τρέχουσες ανάγκες, υπερβαίνοντας την ανάθεση και συνδυάζοντας διαφορετικές δυνατότητες με πνεύμα πρωτοβουλίας, μέσα στα πλαίσια των αποφάσεων της συνέλευσης. Κοινό ταμείο, συντροφικές συνεισφορές, εθελοντική παροχή από καταστήματα σήτισης, προλεταριακή φορολόγηση των λιγότερο πρόθυμων αφεντικών (κατόπιν πειστικού διαλόγου), επανοικειοποίηση τροφίμων από καπιταλιστικές αλυσίδες. Η διατροφική αυτονομία της κατάληψης ήταν σημαντικό στοιχείο για την πρακτική συνοχή της και για την τήρηση του οργανωτικού προγράμματός της.

Στα χρονικά διαστήματα που το Πολυτεχνείο βρισκόταν σε κλοιό, δεχόταν την έμπρακτη βοήθεια ανθρώπων που προσέγγιζαν τις πύλες αιφνιδιαστικά και με κίνδυνο σύλληψης, για να αφήσουν εφόδια. Αυτή η υλική και ηθική ενίσχυση ήταν μια ένδειξη του δεσμού της Κατάληψης με το προλεταριακό-κοινωνικό δυναμικό που διατρέχει την ιστορία. Κι επίσης, ήταν ένα παράδειγμα για το ότι οι πολιτικές πρωτοβουλίες και οι οργανωτικές διεργασίες επικυρώνονται μέσα από την συνέγερση ευρύτερων δυνάμεων.

Κλείνοντας την επισκόπηση της Κατάληψης του Πολυτεχνείου, έχει μια ιδιαίτερη βαρύτητα να επισημάνουμε ότι το συγκεκριμένο εγχείρημα διέλυσε την πολιτική ολοκληρωτικού ελέγχου που είχε επιβάλλει το κράτος στα πανεπιστήμια με προσπάθειες χρόνων. Σε συνθήκες απόλυτης απουσίας του ασύλου, ένα συλλογικό σώμα, πολιτικό-κοινωνικό κι όχι στενά συνδικαλιστικό, έσπασε το καθεστώς άγριας καταστολής μέσα και γύρω από τα πανεπιστήμια, κατακρεμνίζοντας το φάντασμα του Φορτσάκη. Να θυμίσουμε εδώ ότι ένα μήνα πριν, οι αριστεροί καθοδηγητές που βρέθηκαν στο ΕΜΠ μετά από επίθεση της αστυνομίας σε φοιτητές, εκκένωσαν τον χώρο οικειοθελώς.

Συμπερασματικά, το Πολυτεχνείο καταλήφθηκε ως αιχμακτό σημείο στρατηγικής πολιτικο-στρατιωτικής σημασίας για ένα δυναμικό κίνημα αλληλέγγυας συνέγερσης. Μέσα από τον ταξικό-ανατρεπτικό αυτοπροσδιορισμό του το «*απελευθερωμένο έδαφος του ΕΜΠ*» πήρε «*χαρακτηριστικά ενός ανοιχτού, μαζικού και μαχητικού κέντρου αγώνα, παράλληλα με κάθε άλλο σημείο που αναπτύσσεται (τότε) προς την κατεύθυνση της δικαίωσης των αιτημάτων του Νίκου Ρωμανού αλλά και της υπόθεσης της κοινωνικής απελευθέρωσης γενικότερα*» (2η ΑνΚαΠολ).

Οι Κασσάνδρες που προέβλεπαν είτε τον εκπεσμό της κατάληψης στην χαοτική αποσύνθεση και την πολιτική ανυποληψία, είτε την αυτοπεριχαράκωση και το τέλμα της, είτε την καταστολή της ή και τα τρία μαζί, διαψεύστηκαν.

Η αλληλέγγυα κινητοποίηση όλων των διαθέσιμων δυνάμεων για την υλοποίηση του άμεσου στόχου, δίνει απτή μορφή στα επαναστατικά προτάγματα. Η πίστη στην δυνατότητα νίκης των αγωνιζόμενων διατρέχει τα εξελικτικά βήματα του επαναστατικού

κινήματος. Η πρωτοβουλία και η μαχητική συνοργάνωση, κόντρα στις περιρρέουσες συνθηκολογήσεις, δίνουν σάρκα και οστά στις κινηματικές δυνατότητες. Η Κατάληψη του Πολυτεχνείου, με συνέπεια στρατηγικής και τακτικής, αποτέλεσε απτό παράδειγμα. Γι' αυτό και συνεχίστηκε μετά την λήξη των απεργιών των αιχμάλωτων αγωνιστών και έληξε στις 12 Δεκέμβρη, αφού πραγματοποίησε μια ανοιχτή εκδήλωση, στην οποία μίλησαν οι τρεις αλληλέγγυοι απεργοί, με το βλέμμα προς την εξέλιξη του κοινού αγώνα μέσα κι έξω από τις φυλακές.

Η Μάχη των Εξαρχείων

« Όσο πλησίαζε η 6^η Δεκέμβρη, με ότι συνεπάγεται αυτό για τον καθένα, η απεργία πείνας και οι δυναμικές που είχαν αναπτυχθεί γύρω από αυτήν είχαν αναδειχθεί σε κεντρικό πολιτικό ζήτημα για το καθεστώς. »^①

Η παρατήρηση του απεργού συντρόφου καταδεικνύει πολύ συνοπτικά την δυναμική διάδραση της εξεγερσιακής-αντικρατικής μνήμης με τους τρέχοντες αγώνες. Εμείς έχουμε ήδη επισημάνει την ιστορική συνέχεια της αγωνιστικής στάσης του Νίκου Ρωμανού και την καταλυτική συνάφεια της επετείου του Δεκέμβρη με το κίνημα αλληλεγγύης που πυροδότησε η απεργία πείνας, κατόπιν των πολιτικών προβλέψεών του σε σχέση με τις δικές του αποφάσεις. Αναφορικά στην κινηματική συμβολή της μνήμης, θα επαναλάβουμε την ανάλυση μας επί του θέματος, που συμπληρώνει τα προηγούμενα παραθέματα, όπως έχει διατυπωθεί στον απολογισμό^② της πρώτης επετείου της δολοφονίας του αντιφασίστα Παύλου Φύσσα. Ο τίτλος της υποενοτήτας εκείνου του απολογισμού θα μπορούσε να μεταφερθεί αυτούσιος, αντικαθιστώντας το επίθετο -φασιστική- με τον ευρύτερο όρο -κρατική-, για την δολοφονία :

« Η επέτειος μιας κρατικής δολοφονίας, μνήμη ταξικού πολέμου και σημείο συστράτευσης στην εξέγερση:

« Ανασύνθεση του παρελθόντος δεν σημαίνει αναγνώρισή του "με τον τρόπο που υπήρξε πραγματικά". Σημαίνει το άρπαγμα μιας μνήμης καθώς αστράφτει σε μια στιγμή κινδύνου. Για τον ιστορικό υλισμό το ζήτημα είναι να συλλάβει μια εικόνα του παρελθόντος, καθώς αυτή εμφανίζεται απροσδόκητα στο ιστορικό υποκείμενο τη στιγμή του κινδύνου. Ο κίνδυνος απειλεί τόσο το περιεχόμενο της παράδοσης όσο και τους παραλήπτες του. Και για τους δύο είναι ο ίδιος: να γίνουν όργανα της κυρίαρχης τάξης. Κάθε εποχή πρέπει να κάνει τη δύσκολη προσπάθεια για την εκ νέου αρπαγή της παράδοσης από τον κονφορμισμό, που είναι έτοιμος να την καταδυναστεύσει. Γιατί ο Μεσίας δεν έρχεται μόνο σαν λυτρωτής, αλλά και σαν νικητής του αντίχριστου. Το χάρισμα να αναζωπυρώνει τη σπίθα της ελπίδας στο παρελθόν έχει εκείνος μόνο ο ιστορικός που είναι απόλυτα πεισμένος ότι ούτε ακόμη και οι νεκροί δεν θα 'ναι ασφαλείς από τον εχθρό, εάν αυτός νικήσει. Και ο εχθρός αυτός δεν έχει πάψει να νικά. »³

Η συλλογική προλεταριακή μνήμη αποτελεί ισχυρό παράγοντα συνέγερσης και σύγκλισης στον αγώνα. Οι παρελθούσες στιγμές της κρατικής αγριότητας και της εξέγερσης επανέρχονται με μια αμεσότητα και μια αναζωογονητική ένταση στην παρούσα κατάσταση ταξικής τυραννίας εφόσον προσφέροντας κοινά νοήματα και ζωντανές παραστάσεις σύγκρουσης που υπερβαίνουν τις κατεστημένες οριοθετήσεις ή διαλέγονται αμοιβαία με τις τρέχουσες ρήξεις, αναζωπυρώνουν τον συλλογικό αγώνα αυτοστιγμεί. Ενάντια στην λήθη που εξαπλώνει ο ορυμαγδός της κυρίαρχης σημειωτικής, η διαχρονία των επαναστατικών οραμάτων, της ασίγαστης πάλης και της αυτοθυσίας ανασύρει στο προσκήνιο την χαμένη συνοχή των καταπιεζόμενων υποκειμένων. Η πολιτισμική καταστροφή που επιβάλλεται από το κράτος πάνω στην κοινωνική εξέλιξη, (ταυτόσημη με την αυτοσυνείδησή της), δηλαδή, πάνω στην διαλεκτική του κοινού χρόνου, διαλύει συγχρόνως την διαλεκτική της ολότητας, κατακερματίζοντας τα κοινωνικά υποκείμενα ως προς την συλλογική, την προσωπική και την γενική ενότητά τους. Τα συλλογικά στασιαστικά βιώματα, επεμβαίνοντας ως ζωντανή μνήμη μέσα στην επικράτεια της αποδόμησης είναι ικανότατα να ξανασυνδέουν το νήμα της κοινής καθόδου στους δρόμους της

επανάστασης. Σ'ετούτα τα σημεία επανατύκνωσης, το ειδικό και το τοπικό αποκτούν κεντρική πολιτική βαρύτητα μέσα στην ιστορικότητα, ενεργοποιώντας τους μαζικούς ελκυστές προς την συνολική ανατροπή. Η μνήμη της εξέγερσης ζυγιάζεται με τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου κινήματος, βαραίνοντας πάντα προς την κατεύθυνση των ριζοσπαστικών αλμάτων. Η πρώτη επέτειος της δολοφονίας του Παύλου Φύσσα αναθέρμανε ένα παγερό τοπίο.

Τα αντικαπιταλιστικά κινήματα στην Ελλάδα μεταπολιτευτικά και κυρίως το αναρχικό, αναπτύχθηκαν και ζυμώθηκαν με σημεία σταθμούς στις εξεγερσιακές επετείους. Πολυτεχνείο, Πρωτομαγιά, Δεκέμβρης. Η επανάκαμψη της σύγκρουσης σε αυτές τις στιγμές γέννησε νέες συλλογικές εμπειρίες κι εξέλιξη στην επαναστατική πάλη, νέους πυρφόρους του προλεταριακού μίσους, νέες σημαδιακές μνήμες και διαύλους ιστορικής συνέχειας που πηγαίνουν το κίνημα βήματα μπροστά προς την συνολική ρήξη. Κουμής, Κανελοπούλου και Μιχάλης Καλτεζάς, συγκρούσεις στην Αθήνα και καταλήψεις Πολυτεχνείου, το πνεύμα της εξέγερσης του '73 ριζώνει μέσα στα χρόνια κι επεκτείνεται πέρα από τις μέρες της επετείου. Εξάρχεια, Αλέξης Γρηγορόπουλος, κύμα εξέγερσης με πανελλαδικό και διεθνές εύρος, αναφορές στον Δεκέμβρη του '44, νέες γενιές στα όπλα, απεργία πείνας Νίκου Ρωμανού, η προλεταριακή-κοινωνική αντιπίθεση μπαίνει πάλι στον ημερήσιο διάλογο.

Στον αντίποδα στέκεται η δήθεν ριζοσπαστική κριτική στις επετείους, η οποία εξαπλώνει μέσα στον κόσμο του αγώνα τα αντιπρολεταριακά, αντικοινωνικά κι αντιχειραφετητικά σχήματα σκέψης της μεταμοντερνιστικής κουλτούρας. Η απαξίωση όποιου άμεσου μαχητικού προσανατολισμού έχει αναφορά στην ιστορία της πάλης, προσανατολισμού που δίνει καθοριστικές στιγμές μαζικής επανασύνταξης, αποδομεί και νεκρώνει τις επαναστατικές παραδόσεις, αποδομεί και σβήνει την εξεγερσιακή μνήμη, αποδομεί και χαρίζει στις κανιβαλικές γραφειοκρατίες την αγωνιστική προλεταριακή ταυτότητα, που χτίζεται και χτίζει την ανοιχτή κομμούνα μέσα στην ζωντανή ιστορικότητά της με εχθρότητα απέναντι σε οποιαδήποτε καθεστωτική ή διανοουμενίστικη ιστορική ερμηνεία. »

Για να ολοκληρωθεί η αποτίμηση των γεγονότων της 6ης Δεκέμβρη '14, απαιτείται να εστιάσουμε στην μάχη των Εξαρχείων, όχι μόνο από την σκοπιά της συμβολής της σ' εκείνο το κίνημα αλληλεγγύης,

αλλά κι από μια σκοπιά της εξέλιξης των αγώνων που να βλέπει την θέση του τοπικού και μερικού μέσα στην συνολική προοπτική. Η εξελικτική τοποθέτηση μέσα στο ταξικό γίνεσθαι προϋποθέτει μια στάση κατανόησης της δυναμικής και των εγγενών ορίων των υπαρκτών αντιστάσεων, θεμελιωμένη σε συγκεκριμένα δεδομένα κι όχι στην αφηρημένη δεοντολογία.

Οι συγκρούσεις στα Εξάρχεια στις 6 Δεκέμβρη έπρεπε να θεωρηθούν δεδομένο για οποιοδήποτε σχέδιο κινητοποίησης. Μεγάλο πλήθος κόσμου θα συσπειρωνόταν έτσι ή αλλιώς εκεί, στο σημείο δηλαδή, από το οποίο την συγκεκριμένη μέρα επανέρχεται στο προσκήνιο η συνείδηση της βίας της εξουσίας και η προλεταριακή εξέγερση. Οι αγωνιστές οφείλουν να υπολογίζουν την κίνηση των κοινωνικών ροών, ακόμα και αν αυτές δεν ανταποκρίνονται σε άρτιες θεωρίες και ιδανικά σχέδια, ακόμα και αν αυτές οι κινήσεις ενέχουν παθογένειες, που το οργανωμένο κίνημα μπορεί να τις αντιλαμβάνεται και να τις αλλάζει.

Η αφηρημένη επίκληση της αποκέντρωσης και της διάχυσης της σύγκρουσης, αν και ακούγεται θεωρητικά σωστή, εντούτοις στην συγκεκριμένη περίπτωση, αδιαφορώντας για τις κινηματικές προϋποθέσεις και για το κοινωνικό έδαφος του αγώνα, λειτούργησε ανταγωνιστικά στις υπαρκτές δυνατότητες. Εκτεταμένες συγκρούσεις σε κάθε γειτονιά θα αποτελούσε ένα εξεγερσιακό όνειρο, όμως, απουσίαζαν οι απαραίτητοι δραστικοί παράγοντες.

Η δυνατότητα μιας μαχητικής επέκτασης του αλληλέγγυου αγώνα φαινόταν αρκετές μέρες πριν ότι θα ανοιγόταν στις 6 του μήνα. Η επίκαιρη πρόταση μιας μαζικής σύγκρουσης στο κέντρο της Αθήνας δεν συνεπαγόταν την εγκατάληψη των Εξαρχείων. Αντιθέτως, η εστίαση στην εσωτερική πολεμική, που έθετε ως προϋπόθεση της ανάπτυξης της σύγκρουσης την αποεξαρχαιοποίηση, υπονόμωσε την αναγκαία πολιτική και οργανωτική προετοιμασία. Ο ιδεαλισμός αντιτάχθηκε στον εφικτό αγώνα. Εκείνοι που αποφεύγουν να αναλαμβάνουν μαχητικές πρωτοβουλίες, βρίσκουν άλλοθι στα όρια των διεξαγόμενων αγώνων.

Μια διαλυτική στάση ενάντια στις δυνατότητες συσπείρωσης αγωνιστικών δυνάμεων έχει ενίοτε την μορφή κινήσεων που επιχειρούν να παρέμβουν θεαματικά, διαχωρισμένα από τις ανοιχτές κινηματικές διαδικασίες και περιχαρακωμένα απέναντι στην εξεγειρόμενη πλέμπα.

Αυτού του είδους οι ελιτίστικες πρωτοβουλίες, είτε είναι ενεργητικές είτε παθητικές, συχνά καταλήγουν σε πανωλεθρίες από προβλέψιμα κατασταλτικά χτυπήματα. Τέτοια ήταν τα χαρακτηριστικά και η εξέλιξη της κατάληψης της ΓΣΕΕ. Σαν σώμα, δεν συμμετείχε στις κινητοποιήσεις της 6ης Δεκέμβρη. Σε αντιδιαστολή, δήλωσε ότι θα παρέμενε ανοιχτή κατά την διάρκεια της πορείας. Το ίδιο βράδυ, μια αντιφατική κατάσταση εναλλακτισμού και υπερφίαλου δυναμισμού, αναντίστοιχου στα πολιτικά και οργανωτικά χαρακτηριστικά αυτού του εγχειρήματος, έδωσε στην αστυνομία την ευκαιρία να κάνει μπόλικες συλλήψεις.

Στην κεντρική διαδήλωση συγκεντρώθηκε ένα πλήθος που θα μπορούσε να σταθεί στον δρόμο επιθετικά. Η κρίσιμη μάζα κατευθύνθηκε στα Εξάρχεια, που αποτελούν οικείο έδαφος κι εκεί έδωσε την μάχη της, ακριβώς επειδή απουσίαζαν και η πολιτική αποφασιστικότητα και η οργανωτική ετοιμότητα για την πυροδότηση μιας στοχευμένης σύγκρουσης κι ακόμα περισσότερο για την επέκτασή της. Η υπονόμηση της εξεγερσιακής δυναμικής τις προηγούμενες μέρες μέσα στην Συνέλευση Αλληλεγγύης κι ευρύτερα μέσα στους κινηματικούς χώρους, οδήγησε στην σταθερά των Εξαρχείων.

Ένα σύνολο ανθρώπων είχε προετοιμαστεί κι είχε προετοιμάσει το έδαφος των Εξαρχείων για να αντιμετωπίσει τις δυνάμεις καταστολής. Τα νώτα της πλατείας οχυρώθηκαν με αδιαπέραστα οδοφράγματα, για πρώτη φορά. Οι διαδηλωτές έδρασαν με αποφασιστικότητα και επιμονή και το έπραξαν με τρόπο πρωτόγνωρο σε σχέση με τα μέχρι τώρα δεδομένα, σπάζοντας στην πράξη την επιβολή της τρομοκρατίας και της ήττας των προηγούμενων χρόνων και δίνοντας νέες προοπτικές στην μεθοδολογία της προλεταριακής μάχης στο αστικό πεδίο. Οι κρατικές δυνάμεις, παρότι χρησιμοποίησαν εντατικά τις υδροβόλες αύρες κι έκαναν μαζική ρίψη χημικών, δεν επέλασαν ανεμπόδιστα όπως άλλες φορές, αλλά γνώρισαν αποτελεσματική παρατεταμένη δυναμική αντίσταση, η οποία επανέφερε στο προσκήνιο αγωνιστικές πρακτικές ξεχασμένες για καιρό, όπως τα ισχυρά οδοφράγματα σε καίρια σημεία και η αντίσταση μέσα από τα κτήρια.

Όταν αργά τη νύχτα τα ΜΑΤ και οι αύρες κατάφεραν να φτάσουν μέχρι την πλατεία, αφού ο κόσμος είχε μειωθεί, οι μισθοφόροι δεν επιχειρήσαν να κρατήσουν το έδαφος, αλλά απομακρύθηκαν ταχέως,

ενώ συνεχίζονταν οι επιθέσεις που δέχονταν από τις ταρατσες. Τελικά, οι διαδηλωτές που ξαναβγήκαν μέσα από τις πολυκατοικίες επανακατέλαβαν την πλατεία, την ίδια ώρα που έφτασαν εκεί με πορεία και συνθήματα άλλοι διαδηλωτές που είχαν συγκεντρωθεί με κάλεσμα της Λαϊκής Συνέλευσης Εξαρχείων και της Κατάληψης Πολυτεχνείου μετά το τέλος της κεντρικής πορείας στο σημείο της δολοφονίας του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου. *«Η στήριξη της γειτονιάς που κατέβηκε στο δρόμο και κράτησε τα σπίτια ανοιχτά, προσφέροντας καταφύγιο και περίθαλψη σε όσους είχαν ανάγκη, αποτέλεσε καταλυτικό παράγοντα ώστε οι μπάτσοι να αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες και οι μάχες να κρατάνε ώρες. Να σημειώσουμε ότι οι μονάδες των δέλτα δεν πλησίασαν το κέντρο των Εξαρχείων.» (4η ΑνΚαΠολ).*

Βέβαια, οι διαπιστώσεις μας δεν σημαίνουν ότι οι μαχόμενοι συναγωνιστές νίκησαν το κράτος. Αφήνοντας τους γενικόλογους αφορισμούς στους υπονομευτές, μας ενδιαφέρει από επαναστατική ταξική σκοπιά το δυνάμωμα του εξεγερσιακού κινήματος, ξεκινώντας από τις δεδομένες συνθήκες. Το κράτος επιχείρησε να ισοπεδώσει την αντίσταση και βρήκε πολλές δυσκολίες. Αντιλήφθηκε ότι για να προχωρήσει έπρεπε να αναβαθμίσει την ένταση και τα χαρακτηριστικά της βίας, κάτι για το οποίο δεν είχε ικανή πολιτική βούληση. Σε αυτό συνετέλεσαν το πλήθος των αποφασισμένων διαδηλωτών, η σχέση τους με τον χώρο, καθώς και οι υλικές συνθήκες που διαμόρφωσαν, με τα ισχυρά οδοφράγματα, με την επάρκεια μέσων άμυνας και τις ρίψεις αντικειμένων από τις ταρατσες.

Έχουμε ήδη καταγράψει την πολιτική, ψυχολογική, τακτική και στρατηγική επίδραση που είχε το στατικό οδόφραγμα της Κατάληψης Πολυτεχνείου μέσα σ' αυτό το πεδίο μάχης. Αν κάτι νικήθηκε στις 6 Δεκέμβρη του '14, είναι το φαντασιακό της παντοδυναμίας της καταστολής και η κυριαρχία του φόβου. Η μεγάλη διαδήλωση μνήμης και αλληλεγγύης και η μάχη των Εξαρχείων έδειξαν επίσης, ότι πίσω από τους βουβούς τοίχους υπάρχει ένα κοινωνικό δυναμικό που σιγοβράζει. Οι αναρχικοί έχουν ένα συνειδητό καθήκον: Να ανοίγουν δρόμους στο επαναστατικό κύμα.

Τα Κέντρα Αγώνα

Όσο επιβράδυνε τον αγώνα η αντίδραση στην πρόταση δημιουργίας μιας σταθερής εστίας στο κέντρο της Αθήνας, τόσο επιταχύνθηκαν οι εξελίξεις μόλις έγινε η πρώτη κατάληψη. Το πρόταγμα των κέντρων αγώνα απλώθηκε παντού σα να προϋπήρχε ένας εκτεταμένος συντονισμός. Η κινητοποιός στάση του Νίκου Ρωμανού και οι εύστοχες εξεγερσιακές πρωτοβουλίες ξύπνησαν την κινηματική μνήμη, φέρνοντας στην επικαιρότητα την συλλογική εμπειρία από διαφορετικές στιγμές της αγωνιστικής ιστορίας. Οι καταλήψεις κρατικών κτηρίων, αποκεντρωτικά και μαζικά, έγιναν μ' ένα συνδυασμό πολιτικής στόχευσης, μετωπικής αντίληψης, αυθορμητισμού και στοιχειώδους οργάνωσης, όπως και τον Δεκέμβρη του '08. Τώρα όμως, εξαπλώθηκαν ραγδαίως. Η κεκτημένη εμπειρία έχει προσδώσει στις κατελιμμένες κινηματικές εστίες την σημασία μιας διαχρονικής μεθόδου αγώνα που μπορεί και δυναμώνει ένα κίνημα.

Τα κατελιμμένα κέντρα αποτελούν εστίες τεράστιας σημασίας, γιατί εδαφικοποιούν τον αγώνα δίνοντάς του βάθος και ισχύ. Αποτελούν εστίες συνεχούς ροής κινηματικού λόγου. Δημιουργούν σταθερές εστίες ενημέρωσης, συνάντησης, ζύμωσης, συγκέντρωσης, εξόρμησης και άμεσης αναδιοργάνωσης του πλήθους που συναντιέται στον δρόμο. Στο κατελιμμένο έδαφος έρχονται σε επαφή και γνωρίζονται μέσα από τον αγώνα συνεγειρόμενα υποκείμενα με διαφορετικές αφετηρίες. Στις συλλογικές πολιτικές και λειτουργικές διαδικασίες των κέντρων αγώνα, από τις συνελεύσεις μέχρι την οργάνωση κινητοποιήσεων, τις περιφρουρήσεις και την επιμελητεία κι ευρύτερα στο απελευθερωμένο κοινωνικό έδαφός τους, ανοίγονται προς το σύνολο των αγωνιζόμενων και δοκιμάζονται μορφές αυτοοργάνωσης. Σε σχέση με τον ταξικό εχθρό, ασκούν με την ύπαρξή τους ως εστίες αγώνα μέσα στον κοινωνικό χώρο, διαρκή πολιτική πίεση στο κράτος. Επιπλέον, τα κατελιμμένα κέντρα καταρρίπτουν τον κυριαρχικό συμβολισμό και την λειτουργία των θεσμικών φορέων τους, ενισχύοντας το κύρος και την πηγή του κινήματος. Οι σταθερές εστίες του κινήματος ήταν ένας σοβαρός παράγοντας για την τελική οπισθοχώρηση του κράτους, συνδράμοντας την αποφασιστικότητα των απεργών πείνας, διότι ύψωσαν μια οριογραμμή αντεπίθεσης, διαμορφώνοντας μια δυναμική απειλή.

Όσο περισσότερο κατανοούσαν τα συλλογικά σώματα των εστιών αγώνα τα παραπάνω χαρακτηριστικά της κίνησής τους, τόσο περισσότερο εκδηλωνόταν η δυναμική τους. Στον κινηματικό προσανατολισμό των εστιών, βάζει φραγμούς η αυτοαναφορικότητα και ο συγκεντρωτισμός. Ο αποκεντρωτισμός του οριζόντιου κινήματος πρέπει να μην συγχέεται με την αυτοπεριχαράκωση και τον πολιτικό κατακερματισμό. Η συγκέντρωση δυνάμεων και ο συντονισμός των αποκεντρωμένων εστιών πρέπει να μην συγχέονται με τον διευθυντικό συγκεντρωτισμό. Η αυτονομία των εγχειρημάτων, να μην συγχέεται με την αυτοαναφορικότητα. Για την σύνθεση ενός εδαφικοποιημένου κινήματος δεν αρκεί η κατάληψη και η συνέλευση ως μέθοδοι. Απαιτείται κι ένα κοινό επαναστατικό πνεύμα, που απορρέει από τον άμεσο πολιτικό σκοπό και την συνείδηση της αναγκαιότητας σχηματισμού μαχητικών μετώπων.

Στο κίνημα αλληλεγγύης με τον Νίκο Ρωμανό, εμφανίστηκαν αυτές οι χρόνιες ασθένειες, αλλά δεν υποσκέλισαν το κύμα των καταλήψεων. Θα σταθούμε μόνο σε μια περίπτωση, επειδή συμπύκνωσε μεγάλο μέρος από τα παθογενή χαρακτηριστικά του αντιαναρχικού ρεβιζιονισμού, για να καταδείξουμε την εγγενή κινηματική ισχύ του ανοιχτού και μετωπικού μαχητικού προσανατολισμού. Η κατάληψη της ΓΣΕΕ. Παρότι οι συγκεκριμένοι καταληψίες, όντας εγκλωβισμένοι σ' ένα πλαίσιο μικροπολιτικού ανταγωνισμού, χρειάστηκαν να σπρωχτούν από την πρωτοβουλιακή κατάληψη του ΕΜΠ, για να προχωρήσουν στο εγχείρημά τους. Παρότι η υπεράσπιση της κατάληψης τέθηκε υπό αμφιβολία την πρώτη μέρα, μετά τις απειλές της αστυνομίας. Παρότι λειτούργησαν ευθέως διασπαστικά προς την Συνέλευση Αλληλεγγύης. Παρότι υποτίμησαν τον κόσμο που κατέβηκε στον δρόμο στις 6/12 και την συνθετική αντίληψή του και στην πράξη λειτούργησαν αποσυσπειρωτικά, κρατώντας την κατάληψη ανοιχτή. Παρότι φάνηκαν άφρονες κι ανέτοιμοι απέναντι στην καταστολή. Παρόλαυτα, η ύπαρξη του κέντρου της ΓΣΕΕ καθαυτή μετέφερε το μήνυμα που ξεκίνησε από την Στουρνάρη και συνέβαλε στο κίνημα, εμφανιζόμενη ως ένας ακόμα κατελημμένος χώρος. Τα αντιστασιακά εγχειρήματα έχουν μια αυταξία, με όσες αντιφάσεις και όρια κι αν κουβαλάνε, αφού κανένα δεν γεννιέται και δεν υπάρχει «από μόνο του». Να προσθέσουμε, ότι θα ήταν αντιφατικό και μη εποικοδομητικό από επαναστατική σκοπιά, να

αποδοθούν οι αδυναμίες όξυνσης κι εμβάθυνσης της πάλης στα πιο οπισθοδρομικά κομμάτια του κινήματος.

Μια ακόμη εμπειρία που χρειάζεται ν' αναλυθεί από το σύνολο των αλληλεγγυων, είναι οι συλλογικές διαδικασίες σε καιρό αγώνα. Πως ενεργοποιούνται εγκαίρως αυτοματισμοί αυτοοργάνωσης για την άμεση δράση; Πως διασφαλίζεται κι εμπλουτίζεται με το άνοιγμά της η οριζοντιότητα, χωρίς τα σχήματα να γίνονται βραδυκίνητα και παθητικά; Εφόσον θέλουμε να καταστρέψουμε τον κατεστημένο πολιτισμό, καθίσταται αναγκαίο να συνοργανώνουμε τον κόσμο μας σύμφωνα με μια επίγνωση των ακραίων αντιθέσεων και των μεθοριακών συγκρούσεων που προσδιορίζουν όλες τις σχέσεις, οπότε, με βάση την εμπειρία της εξαίρεσης και στην προοπτική του έκτακτου, με ταξικούς όρους. Μπορούμε να ξεκινήσουμε από μια διαπίστωση: Η δημιουργία σταθερών εστιών στο κίνημα αλληλεγγύης άργησε να ξεκινήσει, αλλά επεκτάθηκε γρήγορα. Αυτό δείχνει αφενός, ότι αν και έχει γίνει ζήτημα κινηματικού διαλόγου η αγωνιστική εμπειρία, δεν έχει γίνει αντικείμενο οργανωτικής επεξεργασίας, ώστε να μπορούν να γίνονται τα απαραίτητα βήματα στον ελάχιστο χρόνο. Αφετέρου, δείχνει το εμμενές κινηματικό δυναμικό της μαχητικής αντίστασης, την ικανότητα να συστρατεύει, τον σπινθιρισμό, την μεταδοτικότητα, την αναμένουσα παρουσία της μνήμης, την εξελικτική επενέργεια της αλληλεγγύης.

Η παραπάνω διαπίστωση ισχύει και για τον συντονισμό των κατελιημένων κέντρων αγώνα. Ακολούθως, ο συντονισμός επιχειρήθηκε και υλοποιήθηκε με αναπόφευκτη καθυστέρηση. Ωστόσο, η ανταπόκριση στα δυο καλέσματα (πανελλαδική διαδικτύωση και κοινή συνέλευση στην Αθήνα) ήταν άμεση και καθολική. Η απόπειρα συγκρότησης ενός μετώπου εστιών έγινε σε μια φάση καμψής των μαζικών διαδηλώσεων. Ήταν η κατάλληλη κίνηση για το γεφύρωμα των κορυφώσεων της σύγκρουσης, αλλά δεν κατάφερε να αναπτύξει τις δυνατότητές της, λόγω της γενικής καθυστέρησης.

Η Κατάληψη του Πολυτεχνείου κατέθεσε στην συντονιστική συνέλευση μια πρόταση που θα αναβάθμιζε την σχέση των επιχειρημάτων και την ισχύ του κινήματος αλληλεγγύης, ως προσθήκη σ' ένα κοινό διάγγελμα, που είχε προταθεί από άλλη κατάληψη. Προτάθηκε η ανακοίνωση μιας κοινής δήλωσης ότι κάθε κέντρο αγώνα

υπερασπίζεται την ύπαρξη του συνόλου των εγχειρημάτων και κατά συνέπεια, ότι καμία εστία δεν βρίσκεται μόνη της απέναντι στην κρατική τρομοκρατία. Πρόκειται για κάτι παραπάνω από ένα πρόταγμα αλληλεγγύης. Η αδιαπραγμάτευτη μαχητική αλληλεγγύη αποτελεί εγγύηση για το άνοιγμα της δράσης. Όταν ένα σύνολο αγωνιζόμενων υποκειμένων δεσμεύουν το καθένα την ύπαρξή του για την ύπαρξη του καθενός, τότε και μόνο μπορούν να ξεπεραστούν όρια και να γίνουν αντικειμενικά επαναστατικά άλματα. Η αμοιβαία εγγύηση σημαίνει ενεργητική συμβολή στην άμυνα, όμως, αυτή η θεμελιώδης μετωπική στάση αποτελεί επίσης όρο αναβάθμισης των δυνατοτήτων αντεπίθεσης. Η διαμόρφωση ενός σταθερού μετώπου που να δίνει την δυνατότητα επιθετικών ελιγμών, είναι προϋπόθεση για την ανάπτυξη μιας εκτεταμένης αμυντικής γραμμής. Η κοινή άμυνα απαιτεί και ανοίγει το πεδίο στην επιθετική πρωτοβουλία. Η εναλλαγή αμυντικών και επιθετικών κινήσεων δομεί έναν αμυντικό φραγμό, εφόσον εξασφαλίζει τις εσωτερικές γραμμές κίνησης, δηλαδή, την συνοχή των αγωνιζόμενων.

Αναφορικά στην διαλεκτική της άμυνας και της επίθεσης αποτελεί σημαντική εμπειρία οι επιτυχείς απόπειρες ορισμένων κατελιημένων κέντρων να διαμορφώσουν οργανική σχέση με την επιθετική δράση σε μαζικό ή σε πρωτοβουλιακό επίπεδο. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αποτελεί η κατάληψη του δημαρχείου της Νέας Φιλαδέλφειας μετά από ένα επιθετικό μπαράζ στις τράπεζες της περιοχής. Τέτοια παραδείγματα εξαυλώνουν τα φανταστικά-φοβικά επιχειρήματα της συντηρητικής συστολής, δείχνοντας ότι η ισχύς των εγχειρημάτων αντίστασης είναι η εξεγερσιακή σπίθα.

Τέλος, χρήζει προσοχής το πως έληξαν οι περισσότερες καταλήψεις. Μόλις έπαυσαν οι απεργίες πείνας εκδηλώθηκε μια ιδιαίτερη βίαιη κλεισίματος του ζητήματος. Ελάχιστα κέντρα αγώνα παρέμειναν για μερικές μέρες ακόμα, ώστε να αποτιμήσουν άμεσα το αποτέλεσμα, να θέσουν σημεία για την συνέχεια του αγώνα, να δώσουν αναγκαίο χρόνο στις τρέχουσες πολιτικές ζυμώσεις εντός τους και να μην αφήσουν τον τελευταίο λόγο στο κράτος. Μετά από ένα μήνα αγώνα, μεγάλο μέρος της μαζικής συλλογικής εμπειρίας απαξιώθηκε αυτοστιγμεί, αντί να διερευνηθούν νέες προοπτικές πάλης και νέες μορφές συνδιοργάνωσης. Ορισμένοι κατελιημένοι χώροι θα μπορούσαν

να κρατηθούν, αν αντιλαμβάνοντουσαν οι αλληλέγγυοι εξαρχής τα πολιτικά διακυβεύματα αυτού του κινήματος, ανατρέποντας τον συσχετισμό που είχε δημιουργηθεί τα προηγούμενα χρόνια με την εκκένωση αρκετών καταλήψεων. Αντιθέτως, επικράτησε η άτακτη φυγή.

Πίσω από την στιγμιαία εξάτμιση του κινήματος αλληλεγγύης βρίσκεται η επιδερμική αντίληψη για την σημασία της αλληλεγγύης με τους αιχμάλωτους επαναστάτες και ειδικότερα, για την σημασία του αγώνα του Νίκου Ρωμανού. Ποιοί από αυτούς που τα μάζεψαν άρον άρον διέβλεπαν την επερχόμενη μαζική κινητοποίηση των πολιτικών κρατούμενων; Παρά την εμπλοκή τους στον αγώνα, αρκετοί είχαν εξίσου συντηρητική και σεχταριστική αντίληψη με εκείνους που επέλεξαν να μην συμμετάσχουν. Που επιστρέφουμε όταν εγκαταλείπουμε τις θέσεις αγώνα; Στην αυτοαναφορικότητα και στην ψευδοαυτάρκεια που τρώει τις σάρκες του κινήματος. Πάνω στο ερημωμένο έδαφος ο πουρισμός των «περιεχομένων» επιχείρησε πάλι να εξαφανίσει έναν αγώνα, πιάνοντας αφορμή από την λήξη του. Ποιό κίνημα; Ποιά διαλεκτική; Μόνο κράτος, «βραχιολάκι» και ανέξοδη κριτική. Η υπονόμευση της συγκέντρωσης της Παρασκευής 12 Δεκέμβρη ήταν ενδεικτική.

Παρά την άδοξη κατάληξή τους, το κύμα των καταλήψεων ανέτρεψε το καθεστώς της καθολικής επίθεσης στους κινηματικούς χώρους. Αφήνοντας πίσω μια κοντόθωρη πρόσληψη των κέντρων αγώνα ως πρόσκαιρα εργαλεία, οφείλουμε να αντλήσουμε συμπεράσματα και να εξελίξουμε την κινηματική ετοιμότητά μας, με τις κατάλληλες συλλογικές διεργασίες.

Ταξικά-κοινωνικά χαρακτηριστικά του κινήματος αλληλεγγύης (και τι γίνεται με την περιβόητη «σύνδεση»)

« Η φυλακή αποτελεί ταξική συνθήκη και αφορά τους πάντες. » ^④

Γιατί η απεργία του Νίκου Ρωμανού κινητοποίησε μαζικά; Και ποιά ήταν τα κοινά αυτού του πλήθους; Η Κατάληψη Πολυτεχνείου απάντησε με σαφήνεια, καταδεικνύοντας το ταξικό κι επαναστατικό υπόβαθρο της αλληλέγγυας συνέγερσης: *«Η απεργία πείνας του Νίκου*

αποτελέσει αιχμιακό σημείο ανάδυσης και σύγκλισης πολύμορφων κινητοποιήσεων, διότι ο σύντροφος υπερασπίστηκε με σθένος τα συνολικά ανατρεπτικά προτάγματα που συνεγείρουν τους καταπιεσμένους εμπνέοντας προοπτικές νίκης. Ένας αιχμάλωτος αναρχικός αντάρτης που συνδέεται ενεργητικά με το νήμα της εξέγερσης και αντιστέκεται μέχρι τέλους, ξυπνάει το αχαλίνωτο. Το κίνημα αλληλεγγύης που ξεσηκώθηκε είχε μαζικά χαρακτηριστικά, γιατί ο αγώνας του Νίκου άγγιξε κομμάτια των καταπιεσμένων που αναγνώρισαν σ'αυτόν και τον δικό τους αγώνα για τη ζωή και την αξιοπρέπεια.» (ΑνΚαΠολ για την λήξη των απεργιών).

Αναφερθήκαμε ήδη στον αγωνιστικό αρμό που συνεχίζει την ζωή του Νίκου Ρωμανού, τουλάχιστον από τον Δεκέμβρη του '08 μέχρι την απεργία πείνας. Οι επιμέρους όψεις αυτής της διαδρομής, αναδεικνύουν τον ταξικό ανταγωνισμό και την ανάγκη μιας κοινωνικής επανάστασης, παρόλο που η κρατική προπαγάνδα επιχείρησε να τις αποπολιτικοποιήσει, βρίσκοντας ακολουθητές στον α/α «χώρο» και μέσα στο κίνημα αλληλεγγύης. Η δολοφονία ενός συντρόφου από το κράτος και η σχέση της επαναστατικής αυτοοργάνωσης με μια βιωμένη εξέγερση φέρουν πολιτικά νοήματα που μπορούν και αγγίζουν το μεγάλο σύνολο των καταπιεζόμενων. Ακόμα και η νεότητα, που μέσα στην ιστορία έχει αποτελέσει πλειοδοτούσα παράμετρο της επαναστατικής στράτευσης, τονίζει τα ανατρεπτικά προτάγματα και γι' αυτό η εξουσία προσπαθεί να τις προσάψει χαρακτηριστικά ασυνειδησίας, αφροσύνης, αλαζονείας και παλινδρόμησης. Εκείνοι που οπλίστηκαν ενάντια στο κράτος και το κεφάλαιο φέρνουν στο κοινωνικό προσκήνιο τον ασίγαστο ταξικό πόλεμο. Αντίστροφα, όποιοι είδαν μόνο το ενδιαφέρον για έναν φοιτητή, ήταν αυτοί που ήθελαν να εξαφανίσουν κυριολεκτικά (με κίνητρα εξουσίας) ή συμβολικά (με κίνητρα μικροπολιτικής) το κίνημα αλληλεγγύης και τον αντικρατικό-κοινωνικό αρμό του.

Μέσα στο κίνημα αλληλεγγύης τέθηκε η αγωνιώδης υπόθεση της σύνδεσης με άλλα καταπιεζόμενα κι αντιστεκόμενα υποκείμενα και άλλους παράλληλους αγώνες, ανεξάρτητα από τα εγγενή ταξικά-κοινωνικά χαρακτηριστικά του. Όπου απουσιάζει η ταξική πάλη και αυτοσυνείδηση, διαμορφώνεται μια σχολαστική στρουκτουραλιστική αντίληψη που αναπαράγει τις συντηρητικές περιχαράκωσεις των

ταυτοτήτων (φυλακισμένος, εργάτης, μετανάστης, φοιτητής, αγωνιστής), μια τεχνοκρατική αντίληψη της κοινωνικής προσέγγισης, που αναπαράγει την πολιτική ως ετερότητα και από πίσω, ένα καιροσκοπικό ενδιαφέρον σύνδεσης. Η αγωνία πηγάζει από την συναίσθηση της απόστασης. Έτσι, ορισμένα από τα κομμάτια του κινήματος αλληλεγγύης που δεν μπορούσαν ν' αναγνωρίσουν το ταξικό υπόβαθρό του, όπως οι οπαδοί του αντιπρολεταριακού νεομηδενισμού, επένδυσαν στην δυναμική της 6ης Δεκέμβρη με μια εργαλειακή και κοντόθωρη εκτίμηση, χάνοντας την δυναμική που διανοιγόταν. Ενώ άλλα τέτοια κομμάτια, όπως η ΓΣΕΕ, υποτίμησαν την επέτειο κι επένδυσαν στο συλλαλητήριο της Κυριακής 7/12 με αφορμή την ψήφιση του ετήσιου προϋπολογισμού. Όμως, η δυναμική της Κυριακής διαμορφώθηκε από μια πληθώρα παραγόντων που δεν μπορούσαν να αλλάξουν μονομιάς με την παρέμβαση του οποιουδήποτε. Η συγκέντρωση ήταν ισχνή και οι διαθέσεις διόλου αγωνιστικές. Η επόμενη μέρα των συγκρούσεων της επετείου ήταν μια μεγάλη λούπα, δείχνοντας ότι η πυροδότηση της ταξικής πάλης είναι ζήτημα συνεχούς μαχητικής παρέμβασης και οργανωτικής δράσης.

Με την ίδια λογική πολιτικής πρωτοπορίας που πηδάει σαν αλεξιπτωτιστής μέσα στην διαπάλη, υπερεκτιμώντας τον βολονταρισμό της τόσο όσο υποτιμά τις επιμέρους αντιστάσεις κάθε μέρα που δεν εγείρεται ένα καιροσκοπικό ενδιαφέρον, πολλοί ανακάλυψαν τον αγώνα για την υπεράσπιση της κυριακάτικης αργίας, παρότι αυτός μαινόταν πάνω από ένα έτος. Η πρόταση που κατατέθηκε στην συνέλευση των καταλήψεων, για μαζική παρέμβαση στο MALL στις παραμονές της προγραμματισμένης κυριακάτικης κινητοποίησης για τις 14/12, εμπνεόταν από έναν τέτοιο μεγαλοϊδεατισμό. Διόλου τυχαία, στην συνέχεια του αγώνα για την σταθερή αργία ξαναεμφανίστηκαν μόνο όσοι συμμετείχαν ήδη.

Η αλήθεια είναι ότι οι άνθρωποι του ταξικού-κοινωνικού αγώνα στην πλειονότητά τους, ήταν μπροστάρηδες παντού στο κίνημα αλληλεγγύης. Συνελεύσεις γειτονιών έκαναν καταλήψεις, δημιούργησαν τοπικά γεγονότα, δυνάμωσαν τις κεντρικές κινητοποιήσεις. Στο Πολυτεχνείο η συμμετοχή μιας προλεταριακής συνέλευσης και αρκετών συντροφισσών από αυτοοργανωμένα κοινωνικά εγχειρήματα συνέβαλαν καθοριστικά στην πολιτική και οργανωτική συγκρότηση της

κατάληψης, στην δραστηριότητά της και στην αντοχή της. Σωματεία και συνδικαλιστές συναγωνιστές με την άμεση παρουσία τους στήριξαν το κίνημα. Μεγάλο μέρος του οριζόντιου ταξικού κινήματος συναντήθηκε στο κίνημα αλληλεγγύης με το Νίκο Ρωμανό, πάνω σε μια κοινή πολιτική βάση, που συνενώνει τους καταπιεσμένους στην εξέγερση.

Ωστόσο, είναι εξίσου αλήθεια ότι σε μια σειρά από ριζοσπαστικούς και μεγάλους κεντρικούς αγώνες τα τελευταία χρόνια, μεγάλα κομμάτια του ομαδοποιημένου α/α «χώρου» κράτησαν στάση αδράνειας ή και αποστασιοποιημένης κριτικής, αρνούμενα να συγχρωτιστούν με τις αντιφάσεις και τις δυσκολίες του ανοιχτού πεδίου. Το κίνημα των γειτονιών και άλλα περιφερειακά εγχειρήματα, οι αντιμνημονιακές κινητοποιήσεις και οι εργατικοί αγώνες που αναδύονται καθημερινά, η υπεράσπιση των καταλήψεων και τώρα, η αλληλεγγύη με τους πολιτικούς αιχμαλώτους του κράτους, βρήκαν απέναντί τους διάφορους σχεταριστικούς ιδεαλισμούς. Μέσα από ένα θεωρησιακό πρίσμα πολιτικής καθαρότητας και αυθεντίας, ανάλογα στο σημείο που βρίσκονται τα εκάστοτε περιχαρακωμένα υποκείμενα, ο αγώνας αποεδαφικοποιείται κι εγκαταλείπεται. Σε σχέση με το κίνημα αλληλεγγύης σ' εκείνη την απεργία πείνας, υπήρξαν ορισμένοι που τοποθετούμενοι για να δικαιολογήσουν την απουσία τους εκ' των υστέρων, αντιπρόταξαν τους κοινωνικούς-ταξικούς αγώνες απέναντι στον αγώνα του Νίκου Ρωμανού και των αλληλέγγυων. Ο αφορισμός του κινήματος με μια αφηρημένη επίκληση του κοινωνικού-ταξικού, ήταν η επίφαση μερικών από τους διάφορους που επιχειρήσαν να απαξιώσουν έναν μαζικό μαχητικό αντιθεσμικό αγώνα και μια συνεπή απεργία πείνας, για να υπερασπιστούν την συντηρητική αποστασιοποίησή τους.

Η αδυναμία των διαδηλώσεων της 7ης ήταν αποκαλυπτική σχετικά με το γενικό έλλειμα κινηματικής οργάνωσης της ταξικής βάσης και τις συλλογικές ευθύνες των αναρχικών. Από την αντίφαση ανάμεσα στην δυναμική του εξελισσόμενου κινήματος αλληλεγγύης και στην αποτυχία του συνδικαλιστικού συλλαλητηρίου μπορούμε να βγάλουμε δυο συμπεράσματα: Πρώτον, μέχρι την αλλαγή κυβέρνησης, το οικονομικό πεδίο παρέμενε το κατεξοχήν ισχυρό για την παραγωγή παθητικοποίησης, εν' αναμονή αριστερών μεταρρυθμίσεων. Οπότε, τα επαναστατικά προτάγματα αιωρούντουσαν στα σύννεφα, ελλείψει συνολικών προτάσεων περί της κοινωνικής οικονομίας. Δεύτερον, τα

κοινωνικά υποκειμένα μπορούν σε κάθε συνθήκη να εγείρονται ενεργητικά προς την ζωή τους και το περιβάλλον τους, βρίσκοντας αφορμές και σημεία συνάντησης στις μυριάδες των ταξικών συνθηκών που βιώνουν. Οι κορυφώσεις του εξεγερσιακού κινήματος επανασυνθέτουν το κατακερματισμένο κοινωνικό πεδίο. Έργο των επαναστατών είναι η βαφή του ατσαλιού μέσα στην φωτιά.

Πάλι το πρόβλημα της συνείδησης

Σε σύντομο διάστημα μετά την λήξη των απεργιών πείνας δημοσιεύτηκε μια πλειάδα κειμένων αφοριστικής κριτικής στον συγκεκριμένο αγώνα, τα οποία έθιξαν αρκετά ζητήματα γενικότερης πολιτικής θεώρησης. Αναφέρουμε ορισμένους τίτλους και τους συγγραφείς τους σε ένα υπόμνημα στο τέλος της προσούρας.

Ποτέ μέχρι σήμερα δεν έχει εκδηλωθεί τόσο πυκνή ιδεολογική δραστηριότητα με αφορμή έναν αγώνα, όσο έγινε εδώ. Το γεγονός αυτό αποτελεί τεκμήριο της αιχμιακότητας των επίδικων που ανοίχτηκαν με την απεργία πείνας του Νίκου Ρωμανού. Παράλληλα, αναδεικνύεται ότι η θεωρησιακή πάλη ζυμώνεται στον δρόμο. Η εμπειρία του αγώνα μας δίνει τα υλικά για να διαμορφώσουμε απαντήσεις στα διλήματα που τίθενται, ώστε να προχωρήσουμε διορθώνοντας κι εμπλουτίζοντας την επαναστατική πορεία, δίνοντας αξία σε ότι κατακτήσαμε.

Στον ιδεολογικό ανταγωνισμό, η μετατροπή των διαπλεκόμενων εννοιών σε ολοκληρωτικές διαζεύξεις (πχ λογική-συναίσθημα, μορφή-περιεχόμενο, εξέγερση-επανάσταση κλπ) γίνεται το πιο κοινόχρηστο εργαλείο για τον αφορισμό των αντίπαλων θέσεων και την συγκάλυψη του οικείου συντηρητικού υποβάθρου. Το κύμα κριτικής στην εξέλιξη ή και στο σύνολο εκείνου του αγώνα, αποτέλεσε μια έκρηξη αντιδραστικών ιδεολογικών ανασκευών της αναρχικής θεώρησης. Οπότε, κρίνουμε ότι η στιγμή είναι η πλέον κατάλληλη για να αντεπιτεθούμε στην σημειολογική υπονόμηση, από θέσεις υλιστικής ταξικής διαλεκτικής, οι οποίες αντλούν την ισχύ τους από την δύναμη των αγώνων.

Τοποθετούμε μέσα στον ειρμό της εξέλιξης του αλληλέγγυου αγώνα κι όχι στο τέλος, σαν θεωρητικό ή παραπολιτικό υστερόγραφο,

την κριτική στις συγκεκριμένες ιδεολογίες, καθώς αναφέρεται στην βιωμένη συλλογική εμπειρία. Οι αρνητικά απολογίσαντες είχαν πάρει θέσεις εξαρχής. Οι «απολογιστικές» υποθέσεις τους δεν μπορούν να έχουν τον τελευταίο λόγο.

Για να διευκολύνουμε την κατανόηση, διακρίνουμε δυο θεματικές κατηγορίες οπισθοδρομικών πολεμικών επιχειρημάτων. Μια θεματική διαμορφώνεται από την πολεμική απέναντι στους λόγους που συνόδευσαν τον αλληλέγγυο αγώνα. Μια άλλη διακριτή θεματική διαμορφώνεται από την πολεμική απέναντι στην γενική μορφή με την οποία μαζικοποιήθηκε κι εκφράστηκε το κίνημα αλληλεγγύης. Πρόκειται για την πολεμική ενάντια στον εξεγερσιακό αγώνα. Οι δυο κατηγορίες συμπίπτουν σ' ένα σημείο: Στην απαξίωση του κοινωνικού κι επαναστατικού δυναμικού των συναισθημάτων. Ξανατίθεται λοιπόν ως ερώτημα αυτοπροσδιορισμού των αγωνιζόμενων υποκειμένων, το ζήτημα της διάλληλης συνέγερσης των καταπιεζόμενων, που αποτελεί την μόνη ικανή συνθήκη απεγκλωβισμού από τον καθολικό κατακερματισμό. Οφείλουμε να αποδομήσουμε τα υπονομευτικά ψευτοεπιχειρήματα ένα ένα, μέσα από μια συνολιστική-εξελικτική υλιστική διαλεκτική.

Η μεταφυσική των περιεχομένων ...

« Οι φιλόσοφοι απλώς εξηγούσαν με διάφορους τρόπους τον κόσμο, το ζήτημα όμως είναι να τον αλλάξουμε. »⁵

Αναφερθήκαμε παραπάνω στους επεκφρασμένους λόγους εκείνης της πλευράς του κινήματος αλληλεγγύης στην οποία συμμετείχαμε κι εμείς. Προσθετικά, σχετικά με τις κριτικές προς τον ίδιο το Νίκο Ρωμανό περί έλλειψης «περιεχομένων», αρκεί να παρατηρήσουμε ότι αν κάποιοι ήθελαν να αναπτύξουν τον δικό τους λόγο με αναφορά στον λόγο των απεργών, θα μπορούσαν να ανατρέξουν στα δημόσια κείμενά τους⁶ που αφορούσαν τα γεγονότα του Βελβεντού ή και στα κείμενα των εμπρηστικών ομάδων τις οποίες είχε υπερασπιστεί πολιτικά ο Νίκος μετά την σύλληψή του.

Η κριτική περί έλλειψης «περιεχομένων» αποτελεί μέθοδο πολιτικής ισοπέδωσης. Ο ισχυρισμός του ελλείματος επιχειρεί να εκκαθαρίσει από την συλλογική μνήμη το νόημα της αντίπαλης τοποθέτησης και της διαλεκτικής αντιπαράθεσης, ώστε να μονολογήσει ο φορέας του πάνω σ' ένα λευκό πεδίο. Αποτελεί μια εγγενώς ελιτίστικη πολεμική κι επιπλέον, σχεταριστική, αφού ασκείται πάντα από απόσταση σε σχέση με την αντίπαλη θέση, αλλά και σε σχέση με τον αγώνα. Η φυγομαχία είναι εμφανής τόσο στο επίπεδο του πολιτικού διαλόγου, όσο και στο επίπεδο της άμεσης πάλης ενάντια στην εξουσία.

Να περάσουμε τώρα και στην κριτική που ασκήθηκε με αφορμή τον λόγο του Νίκου Ρωμανού. Η εστίαση του απεργού στον επιθετικό αγώνα των αναρχικών και στην αναρχία ως επιθετικό προσδιορισμό για κάθε αγώνα, δεν περιόρισε την διεισδυτικότητα της απεύθυνσής του. Αντιθέτως, το επαναστατικό κάλεσμα του απεργού ήταν ικανό να συνεγείρει μαζικά. Η σαφής ταξική αντίληψη και τα κοινωνικά προτάγματα αποτελούν δομικά στοιχεία για το χτίσιμο ενός ελευθεριακού επαναστατικού κινήματος των καταπιεζόμενων. Στην τοποθέτηση του Νίκου Ρωμανού, αν και δεν παρουσιάστηκε μια τέτοια ανάλυση, ήταν διαυγέστατη η στράτευση ενάντια στην ταξική κυριαρχία και η πρόταξη του ανοιχτού κινήματος.

Σ' αυτό το σημείο, κοιτώντας πέρα από εκείνον τον αγώνα μπορούμε να δούμε μια διαδεδομένη στατική, συντηρητική ερμηνεία των τοποθετήσεων που εκφέρουν μηδενιστικές καταβολές. Η αφοριστική πολεμική απέναντι στον μηδενισμό υπερτονίζει απαξιωτικά τον επιθετικό βολονταρισμό και τον ριζοσπαστικό απολυταρχισμό ορισμένων εκφράσεων του αντικρατισμού. Η κινηματική πείρα όμως, αποκαλύπτει ότι αυτές οι υπερβολές δίνουν προσανατολισμό πολιτικής αυτοσυγκρότησης και αντίστασης κόντρα στο πλήθος των αφομοιωτικών παράδρομων που περιβάλλουν τα κινήματα.

Ενώ αντιστρέφονται τα πιο γόνιμα στοιχεία της ιδεαλιστικής άρνησης, ταυτόχρονα υποτιμάται η εσωτερική σύγκρουση που διεξάγεται γύρω από το θέμα της κοινότητας, το οποίο αποτελεί την κύρια εξελικτική αντίφαση του μηδενιστικού προσανατολισμού. Η αντιπαράθεση μιας αντίληψης ανοιχτής κοινότητας κόντρα στον ελιτισμό και στον σχεταρισμό και ειδικότερα στις ολοκληρωτικές μορφές τους, όπως εκφράστηκαν μετά το '08, έχει ιδιαίτερη σημασία

όταν συμβαίνει μέσα στο πεδίο της μαχητικής αυτοοργάνωσης. Η απόκρυψη αυτού του επίμαχου σημείου οφείλεται στις κοινές παθογένειες όλου του α/α «χώρου». Η αποστασιοποίηση από τον μηδενισμό δεν παρέχει καμία προστασία από τον ελιτισμό και τον σεχταρισμό. Αντιστρόφως, έχουμε να κάνουμε σαφώς με μια αυτοπεριχαράκωση απέναντι σε δυναμικά κομμάτια του κοινωνικού-πολιτικού κινήματος, η οποία δίνει χώρο στις πιο σεχταριστικές τάσεις, ενώ συγχρόνως συγκαλύπτει τον δικό της ηττοπαθή σεχταρισμό.

Από μια ταξική σκοπιά διαλεκτικής εξέλιξης, η αντίληψη της αναρχίας ως αναπόσπαστου επιθετικού προσδιορισμού για κάθε αγώνα συνδέεται με το ζήτημα της σχέσης συνείδησης και δράσης. Οι καταπιεζόμενοι κάνουν τα ποιοτικά άλματα όταν αυτενεργούν και συνοργανώνονται. Και αποτελούν και τα δυο προϋποθέσεις για να είναι συνειδητά κοινωνικά υποκείμενα κι όχι «κοινωνικά υποκείμενα» μιας εξωτερικής ανάλυσης. Οι επαναστατικοί μετασχηματισμοί είναι κοινωνικοί και όχι στενά αναρχικοί, διότι είναι εφικτοί όταν το καταπιεσμένο και κατακερματισμένο κοινωνικό σώμα ανακαλύπτει εκ'ένεου τον εαυτό του, χωρίς να δεσμεύεται από καμία ιστορική ταυτότητα, δηλαδή, λόγω της ραγδαίας δυναμικής τους κι όχι λόγω της βραδυπορείας της κοινωνίας, όπως λέει μια διαδεδομένη στατική αντίληψη, εξίσου ελιτίστικη με το φραξιονίστικο πρόταγμα της αναρχικής επανάστασης. Ο μετασχηματισμός δεν ξεκινάει κάπου στο βάθος της πολιτικής συνείδησης ή του χρόνου, αλλά στην άμεση εκδήλωσή του στο εκάστοτε επίπεδο αντιστασιακής αντίληψης. Η πρακτική διαλεκτική του γίνεσθαι θεμελιώνει την διαλεκτική της ολότητας.

Έτσι τίθεται και το ζήτημα της μερικότητας. Η μερικότητα πηγάζει από τον κατεστημένο α-κοινωνικό κατακερματισμό. Τα υποκείμενα που βρίσκονται εγκλωβισμένα σ' ένα πολιτικό και πολιτισμικό καθεστώς απομόνωσης, μπορούν να υπερβούν την συντηρητική μερικότητα μόνο δημιουργώντας ρήγματα με τα οποία απελευθερώνεται κοινωνικό έδαφος. Η απάντηση στην μερικότητα δεν μπορεί να είναι ιδεαλιστική. Η συνολικότητα χτίζεται με την μαχητική αντιστασιακή αλληλεγγύη των αντιφατικών καταπιεζόμενων υποκειμένων. Η κριτική σε κάποια μερικότητα είναι πάντα μια μερική κριτική. Το προχώρημα έρχεται με έμπρακτες προτάσεις υπέρβασης των

θεσμισμένων κι εσωτερικευμένων οριοθετήσεων και με αμοιβαία κατανόηση, ως κοινή ανάγκη.

Το πρόταγμα μιας αναρχικής επανάστασης, παρότι εκφράζει μια μερική αντίληψη της επαναστατικής δυναμικής, μέσα από τον αγώνα του Νίκου Ρωμανού υπήρξε αναπόσπαστο μέρος ενός μαζικού κινήματος με ισχυρά αντικρατικά και αδιαχώριστα, κοινωνικά χαρακτηριστικά.

Το γνωστότερο και ευκρινέστερο ιστορικό παράδειγμα της δυναμικής ώσμωσης της προλεταριακής-κοινωνικής εξέγερσης, με μια αντιφατικά κλειστή αντίληψη του επαναστατικού βολонταρισμού είναι η παρισινή Κομμούνα του 1871. Οι μπλανκιστές, παρότι διακατέχονταν από μια πραξικοπηματική κομματική αντίληψη για την πολιτικοστρατιωτική ανατροπή, πρωτοστάτησαν στο εγχείρημα της παρισινής αυτοδιεύθυνσης. Οι προηγειθήσες αποτυχημένες συνωμοτικές επαναστατικές απόπειρες και η καταστολή που δέχτηκαν, όχι μόνο δεν αποθάρρυναν την κοινωνική βάση, αλλά αντιθέτως, είχαν σπείρει ένα επαναστατικό πνεύμα. Η Κομμούνα έχρισε πρόεδρό της τον Μπλανκί, που έζησε την μισή ζωή του και πέθανε στην φυλακή γι' αυτές τις επανειλημμένες απόπειρες.

Η πεποίθηση ότι οι αντιφάσεις χρειάζεται πρώτα να απαντηθούν θεωρητικά πριν περάσουμε στην δράση είναι μεταφυσική στον τρόπο της, συντηρητική στα κίνητρά της και αντιδραστική στα αποτελέσματά της. Η αντιστροφή της φυσικής αιτιότητας μεταξύ διάδρασης και συνείδησης καταδικάζει το υποκείμενο σε μια πορεία αντιστροφής της συλλογικής εξέλιξης. Η απομάκρυνση από τον δρόμο καταλήγει σε αντιδραστικές ιδεολογίες. Άλλοι ανακάλυψαν τον άχραντο ήλιο της αναρχίας που κάποτε θα ανατείλει πάλι, μακριά από τον βρώμικο κόσμο της πολιτικής διαλεκτικής κι άλλοι, οδηγώντας το ύφος της αποδόμησης στις έσχατες συνέπειές του μετέθεσαν κάθε αντικειμενικότητα και μαζί και την ισχύ των αγωνιζόμενων υποκειμένων στο ουτοπικό μέλλον μιας επανάστασης χωρίς χθες, για να γίνουν τελικά παθητικά υποκείμενα-στεγνοί αναλυτές. Ορισμένοι εξ'αυτών έχουν στοχοποιήσει γενικά την έννοια της δράσης, προσφέροντας ιδεολογικά εργαλεία στον στρατευμένο ταξικό πασιφισμό. Αμφότεροι, ξεπέφτουν στην μυστικιστική τυχαιοκρατία, που είναι κάτι ακόμα χειρότερο από την δογματική τελεολογία, διότι απονοηματοδοτεί πλήρως την επαναστατική πάλη. Οι πιο δογματικοί και

σεχταριστές αυτών των ιδεών, άσκησαν την πιο απαξιωτική πολεμική στις απεργίες πείνας και στο αλληλέγγυο κίνημα, πρόδηλα ενοχλημένοι από την μαζική απήχηση ενός βολонταριστή και από την οργισμένη έκφραση της πλέμπας (πληβείοι, λαός). Η επιδίωξη της πληρότητας στην κατανόηση των κατεστημένων αντιφάσεων βρίσκει απαντήσεις αποκλειστικά στην μεταφυσική κι έχει ως συνέπεια την μοιρολατρική αποδοχή των κυριαρχικών συνθηκών, επειδή απαρνείται την ατέλεια κι οπότε και την ριζική αλλαγή του φορέα της. Οι κλειστές θεωρίες υποτάσσονται στην ταξική κυριαρχία.

Θα προσθέσουμε ένα παραδειγματικό σχόλιο, μεταφέροντας ένα γνωμικό. Κάποιος βουδιστής μοναχός είχε γράψει ότι ο Κομφούκιος δεν έγινε σοφός επειδή σκέφτηκε πολύ, αλλά επειδή είχε την αποφασιστικότητα όταν ήταν δεκάξι χρονών να εγκαταλείψει τον κόσμο για να απομονωθεί σ' ένα βουνό. Μπορούμε να κάνουμε έναν διττό παραλληλισμό. Σε αναλογία με την ερμηνεία του ίδιου του συγγραφέα μοναχού, το πέρασμα στην δράση έκανε την απαραίτητη διαφορά για να παραχθεί γνώση. Αλλά βλέποντας και αυτό που δεν ήθελε να μας πει ο βουδιστής, ο Κομφούκιος είχε την εντύπωση ότι έγινε σοφός, ακριβώς επειδή αποσπάστηκε από την κοινωνική διαλεκτική και οι οπαδοί του πίστεψαν στην σοφία του, επειδή το δόγμα του κατασκευάστηκε με ιδανικές υποθέσεις σε συνθήκες απομόνωσης. Είναι χαρακτηριστικό ότι αυτό το προϊόν είναι διαποτισμένο από τον κρατισμό. Η ανάγκη της εξουσίας να κυριεύει το κοινωνικό φαντασιακό και τον δημόσιο λόγο, αποτελεί την πηγή της μεταφυσικής και της ιδεολογίας.

Το αντιδιαλεκτικό ιδεαλιστικό σχήμα «αντιληπτικό περιεχόμενο, αίτιο – μορφή δράσης, αιτιατό» αδυνατεί να αντιληφθεί την συναλληλία δράσης – γνώσης και τον επαμφοτερισμό μέσων και σκοπών⁷. Από αυτόν τον μηχανικισμό εκφύονται ποικίλοι φετιχισμοί, μεταθέσεις και παραγνωρίσεις. Η κυριαρχία της διάνοιας πάνω στο σώμα αποτελεί μορφή αυτοσυνείδησης της κυρίαρχης τάξης και ενδοπροβολή της κρατικής διεύθυνσης στους διευθυνόμενους.

Γιατί δυσανασχετούμε με τους «ασυνείδητους»; Αισθανόμαστε να είμαστε οι πιο καταπιεσμένοι; Αν ναι, τότε είναι δική μας ευθύνη να δυναμώσουμε την αντίσταση και συνακόλουθα την αυτοσυνείδησή της. Η ανάθεση αποτελεί συνείδηση υποτέλειας. Έχουμε πόθους (την ελευθερία, την ισότητα, την αλληλεγγύη και μυριάδες ακόμα) που δεν

τους έχουν ανακαλύψει πολλοί άλλοι; Είμαστε κατά συνείδηση αναγκασμένοι να διατρέξουμε την απόσταση από την ουτοπία μέχρι τον κοινό αγώνα και την συλλογική συνείδησή του, συνεγείροντας με το παράδειγμά μας. Έχουμε επιθυμίες, ερμηνείες ή προτάσεις που δεν αγγίζουν τους άλλους; Τα δόγματα δεν χαίρουν αναγνώρισης. Ειδικά όταν βρίσκονται σε προνομιακή θέση. Πιστεύουμε ότι είμαστε πιο θαρρετοί; Ας ανοίξουμε δρόμους, αναγνωρίζοντας ότι η συνείδηση αποτελεί υλική συνθήκη και όχι κτήμα. Εντέλει, όλα τα παραπάνω αποτελούν αβαρείς δικαιολογίες για να απέχουμε από τους αγώνες και να πλάσσουμε αντ' αυτού άλλη μια αυθεντία στην αγορά των πολιτικών ιδεών.

Με απλά λόγια: Μπροστά στους αγώνες, πλεύση με σταθερό επαναστατικό προσανατολισμό μέσα απ' όλες τις αντιφάσεις. Όσοι δεν αγωνίζονται άμεσα για να ριζώσει σήμερα η προλεταριακή-κοινωνική ισχύς, επιλέγουν ανομολόγητα την πολιτική δουλεία τους.

« Ο καθένας ας αναλάβει τις ευθύνες του και ας πράξει κατά συνείδηση. Ο χρόνος είναι τώρα και ο τόπος είναι εδώ. »^①

... και η κριτική στο συναίσθημα

« Υποκείμενο της ιστορικής γνώσης είναι η ίδια η μαχόμενη, καταπιεσμένη τάξη. Στον Marx εμφανίζεται σαν η τελευταία υποδουλωμένη, σαν η εκδικήτρια τάξη, που ολοκληρώνει το έργο της απελευθέρωσης στο όνομα γενεών ηττημένων. Αυτή η συνείδηση, που είχε μια σύντομη αναβίωση στον "Σπάρτακο", ήταν ανέκαθεν απορριπτέα από τους σοσιαλδημοκράτες. Κατόρθωσαν αυτοί μέσα σε τρεις δεκαετίες να εξαλείψουν σχεδόν το όνομα ενός Blanqui, που είχε συγκλονίσει με το μεταλλικό ήχο του τον περασμένο αιώνα. Κολάκευαν τον εαυτό τους αποδίδοντας στην εργατική τάξη τον ρόλο ενός λυτρωτή των μελλουσών γενεών, ακρωτηριάζοντας έτσι τα νεύρα της πιο πολύτιμης δύναμής της. Με μια τέτοια διδασκαλία η τάξη ξέχασε τόσο το μίσος όσο και το πνεύμα θυσίας. Γιατί τρέφονται και τα δύο από την εικόνα των υποδουλωμένων προγόνων και όχι από το ιδανικό των απελευθερωμένων εγγονών. »^②

Αρχικά, να κάνουμε μια μεθοδολογική παρατήρηση που μπορεί να μας δείξει αμέσως την σκοπιμότητα της κριτικής περί συναισθηματισμού. Σχεδόν σε κάθε περίπτωση κριτικής αναφοράς στο συναίσθημα, αναγνωρίζεται σ' αυτό μια δύναμη ανεξάρτητη των νοημάτων με τα οποία συνδέεται οργανικά. Αυτή η μορφή κριτικής εντάσσεται ακριβώς στην πολεμική μέθοδο που έχει ονομαστεί ψυχολογικοποίηση. Με την προβολή μιας μηχανιστικής αντίληψης των αιτιών πάνω στα υποκείμενα, αποφεύγεται ο διάλογος πάνω στα νοήματα και δεν αναγνωρίζεται η πολιτικότητα των υποκειμένων και βαθύτερα, η ικανότητά τους να αγωνίζονται για την αυτονομία τους. Πόσο μάλλον, όταν οι αιτίες της «ασυνειδησίας», η «πανούκλα» που λένε ορισμένοι, είναι εσωτερικές, είτε αυτή η εμμένεια τοποθετείται στην ανθρώπινη βιολογία, είτε στην ακαλλιέργητη διάνοια. Εδώ, ο ελιτισμός μπαίνει στα νερά της άμεσα (φυλετικά) ή έμμεσα (εξελικτικά) ρατσιστικής ιδεολογίας της ανωτερότητας.

Οπότε, ας δούμε τι εννοούν οι πολέμιοι του συναισθήματος και πόσο βάσιμες ή μεταφυσικές είναι οι παραδοχές τους. Μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι τα συναισθήματα που στοχοποιούνται ανήκουν σε μια πολύ περιορισμένη κατηγορία: Η συγκίνηση, η οργή, ο αγωνιστικός ενθουσιασμός, η συνέπαρση, η μαχητική έξαψη και η αυτοθυσία. Έχουν κοινή ρίζα, την κοινωνική διάσταση του πολέμου. Αντιδιαμετρικά, εκείνα τα συναισθήματα που προκαλούνται από το βίωμα του πολέμου, αλλά πηγάζουν από το αίσθημα αυτοσυντήρησης και τον φόβο μένουν υπόρρητα. Και είναι εκείνα που αποδομούν την κοινωνικότητα. Αυτή η παρατήρηση αφορά αποκλειστικά την συναισθηματική πλευρά της δυναμικής σχέσης των υποκειμένων με το πολιτισμικό καθεστώς του ταξικού πολέμου, αποφεύγοντας μια αναγωγή των εκάστοτε κοινωνικών επίδικων σε μια αφηρημένη υπαρξιακή κλίμακα. Ας υποσημειώσουμε ότι μέσα από το συνολικό πρίσμα μιας ταξικής διαλεκτικής αναλύουμε και τους πολέμους των εξουσιών.

Η σχέση των δυο αντίρροπων μορφών συναισθημάτων που πυροδοτούν οι βάνανυες εμπειρίες, είναι διαλεκτική. Μέσα σε μια κατάσταση κινδύνου, η έξαψη κάποιων εντείνει τον τρόπο σε άλλους. Ωστόσο, δεν αρκεί ν'αναγνωρίσουμε την συναισθηματική δυναμική της πολεμικής ενάντια στον συναισθηματισμό, για να διαπιστώσουμε τα

κίνητρά της. Απαιτείται να δούμε συνολικά ποιά είναι η υποκειμενικότητα που κινδυνεύει. Τα κείμενα κριτικής που καταλόγισαν συναισθηματισμό στον αγώνα του Νίκου Ρωμανού και των αλληλέγγυων, προτάσσουν την επιβίωση έναντι της επαναστατικής πάλης, παίρνουν θέση ενάντια στην μαχητική αντίσταση εν γένει, αποδέχονται το κράτος σαν παντοδύναμο, απαξιώνουν όποιους ταραξούν τις ισορροπίες που επιζητούν οι συγγραφείς τους. Υπερασπίζονται με θρασύτητα τις βολές τους, αλλά μάλλον επειδή ντρέπονται να μιλήσουν για τις αδυναμίες τους, χύνουν το δηλητήριο τους στους ταραξίες.

Είναι περιττό να υποθέσουμε ένα δόλιο σχέδιο. Οι άνθρωποι δρουν κατά πως αναλογεί στις προθέσεις τους και στις δυνατότητές τους. Και η συνειδησή τους ανήκει στην σφαίρα της διάδρασης του υποκειμένου, πέρα από τον απλουστευτικό ιδεαλιστικό διαχωρισμό «αληθούς» και «ψευδούς». Η πενιχρή ποιότητα των επιχειρημάτων ενάντια στον συναισθηματισμό αποτελεί ένδειξη ενός αυτοματισμού αυτοεπιβεβαίωσης έκτακτης ανάγκης. Αυτοματισμός έλλογος, με την δική του συνείδηση και με πολιτικές ευθύνες για την δημόσια τοποθέτησή του.

Ο στραβισμός μιας πολιτικά συντηρητικής στάσης απέναντι στα συναισθήματα ενισχύεται από την φυσική δυναμική της φοβίας. Το παρατεταμένο στρες απευαισθητοποιεί μέρη του οργανισμού, για να τον προφυλάξει από τον διαρκή πόνο. Η αναισθησία αποτελεί υλική αλλοίωση με άμεσες αντιληπτικές και συνειδησιακές συνέπειες. Μια αυτοσυνείδηση στην οποία κυριαρχούν οι εντυπώσεις επικρεμάμενων απειλών, κατατείνει να μη νοιώθει. Πάραυτα, όχι μόνο δεν διαφαίνεται σ'αυτήν την δυναμική καμία απελευθέρωση από δυνάμεις άλλογες, αλλά αντιθέτως, ο λόγος της είναι διαποτισμένος από την ισχύ του πιο σκοτεινού συναισθήματος, του υπαρξιακού φόβου.

Ο «καθαρός» λόγος αποθεώθηκε με την εκκόλαψη της αστικής κυριαρχίας. Ο προτεσταντισμός συγκάλυψε την αναισθησία του ιδιώτη κερδοσκόπου και της αστικής τάξης γενικότερα, με την ιδεολογία μιας πρακτικής λογιστικής απολυτρωμένης από τα πάθη της σκέψης. Έτσι, η λογική έγινε συνώνυμο του κέρδους και της υποκρισίας.

Οι εκκλησίες αφήνουν τον δρόμο ανοιχτό αποκλειστικά για το θρησκευτικό συναίσθημα, αλλά ο εκκοσμικευμένος «καθαρός» λόγος

απωθεί κάθε συγκίνηση. Η επίθεση στον συναισθηματισμό αποτελεί επίθεση στην καρδιά της υποκειμενικότητας του ανθρώπινου σώματος. Το σώμα, χάνοντας την έκφρασή και την νοήμονα μνήμη του, άρα και την αυτοσυνείδησή του, γίνεται εργαλείο ενός λογισμού που υποτάσσεται στις κατεστημένες συνθήκες.

Η καθαρμένη από συναισθηματικές εξάρσεις σκέψη, γίνεται ρεαλιστική, με δυο έννοιες: Αδυνατεί να εμπλακεί στα κοινωνικά πάθη και να αφουγκραστεί τις τρέχουσες εξεγερσιακές ανάγκες. Και αδυνατεί να συλλογιστεί ως εφικτό οτιδήποτε δεν είναι θεσμός (κρατικός ή ανταγωνιστικός), οτιδήποτε δεν έχει κατοχυρώσει ήδη ένα κοινωνικό νόημα. Έτσι, αδυνατώντας να προβλέψει άμεσες ρήξεις και να παρέμβει δημιουργικά, ο ρεαλισμός βυθίζεται στην συμβασιοκρατία και απεμπολεί τα επαναστατικά προτάγματα ή τα μεταθέτει σε ουτοπικούς χρόνους. Γι' αυτό, δεν υπάρχει επαναστατικός ρεαλισμός. Όταν επικρατεί η λογιστική, η επαναστατική στρατηγική δίνει την θέση της στον πολιτικό τακτικισμό.

Ας δούμε τώρα εν' συντομία, το ζήτημα του συναισθήματος στην κοινωνικότατη διάστασή του: πολιτικά, ιστορικά, εξελικτικά, επαναστατικά. Με τον ορίζοντά μας πέρα από τα παρερμηνευτικά σύνορα των διαπροσωπικών σχέσεων, μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι τα συναισθήματα ως συνεκτική τομή της σωματικής έκφρασης και της διάνοιας, αποτελούν τον τρόπο άμεσης επικοινωνίας της ανθρώπινης ύλης και άρα, την συλλογική αυτοσυνείδηση του υλικού υποβάθρου της κοινωνίας και του πολιτισμού γενικότερα. Η λέξη ήθος αναφέρεται στην ενότητα εκείνων των συναισθημάτων και των πεποιθήσεων που συγκροτούν πρότυπα δεσμών ανάλογα με τις δεδομένες εμπειρίες, άρα στην βάση της θέσπισης κοινοτήτων και κοινωνιών. Ακόμα και η εξουσιαστική ηθική, μετέχοντας στην επιβολή ετερόνομων και άνισων σχέσεων, συμβάλλει στην διαμόρφωση ανταγωνιστικών κοινοτήτων, αλλά και της απεριόριστης κοινότητας της εχθρότητας απέναντι στην εξουσία, διαλεκτικά. Η αντίθεση εξουσίας και πανανθρώπινης κοινότητας γίνεται συνειδητή μέσα από την επεκφραζόμενη ανάγκη για αμέριστη αλληλεγγύη. Εκείνοι που αισθάνονται ότι στερούνται ελευθερία και υπαρκτούς πόρους, μπορούν να αντιληφθούν τον αλληλοσεβασμό και την αλληλοβοήθεια ως καθολικές αξίες, διότι μπορούν να τις συλλάβουν ως ιδανικά αντιδιασταλτικά απέναντι στην

κατεστημένη καταπίεση και ανισότητα. Και συγχρόνως, οι καταπιεζόμενοι και εκμεταλλευόμενοι μπορούν να δώσουν έμπρακτη μορφή στις επαναστατικές αξίες προτάσσοντας κατ' ανάγκη στάσεις εναντίωσης στην εξουσία. Η έννοια ανάγκη δεν έχει υλική υπόσταση, είναι μια κενή επίκληση, αν της αφαιρέσουμε είτε τους κοινωνικούς προσδιορισμούς της είτε την συγκινησιακή έντασή της. Ο αγώνας για την ελευθερία, την ισότητα και την αλληλεγγύη αποτελεί τον πυρήνα του κοινωνικού καθήκοντος, πολύ φυσικά, χωρίς κανέναν καταναγκασμό. Ότι άλλο παίρνει τον τίτλο του καθήκοντος, είναι μέρος αυτής της συνολικής κοινωνικής ευθύνης ή υποκριτικός τυραννικός κανόνας. Η διαπάλη πάνω στο νόημα, την αξία και την κυριότητα της ηθικής (ποιός την ορίζει και ποιός δικαιούται τους τίτλους της) αφορά την επαναστατική πάλη στις ρίζες της και στην πιο απελευθερωτική προοπτική της. Η επαναστατική ηθική θεμελιώνεται στα παραγμένα κύματα των κοινωνικών συγκινήσεων.

Για να υπερασπιστούμε το απελευθερωτικό νόημα των κοινωνικών συγκινήσεων από μια πολιτική σκοπιά οφείλουμε ν' απαντήσουμε στην χειρισιμότητα τους. Η εξουσία μεταχειρίζεται το συναίσθημα. Αν χάσουμε από το οπτικό πεδίο μας τις υλικές συνθήκες με τις οποίες συναρτώνται άρρηκτα τα συναισθήματα, θα συμπεράνουμε αναπόδραστα την ανθρώπινη αδυναμία. Οπότε, βρισκόμαστε πάλι στην σφαίρα των υλικών συνθηκών, ερμηνεύοντας όμως, αντεστραμμένα. Έξω από το πεδίο πρακτικής αλλαγής των συνθηκών, κυριαρχεί η υποβολή των εξουσιαστικών σημάνσεων. Σε μια τέτοια συνθήκη, η λογική ταυτίζεται με μια μοιρολατρικά υποχωρητική συνθηκολόγηση.

Ένα σύνηθες παράδειγμα της χειρισιμότητας των συναισθημάτων, είναι ο γερμανικός ναζισμός. Έτσι κι αλλιώς, η πολιτική δουλεύει με τα πάθη. Κυβερνούν εκείνοι που συγκεντρώνουν τον έλεγχο της μαζικής δυναμικής τους. Ο ναζισμός ήταν μια έξαρση αυτού του κανόνα κι όχι η εξαίρεση σ' ένα ανύπαρκτο πεδίο επικούρειου κοινωνικού διαλόγου. Ας δούμε όμως, από πού εγέρθηκε η εθνικιστική έξαψη στην γερμανία του μεσοπολέμου. Οι ναζιστές πήραν δύναμη αφού ηττήθηκε η προλεταριακή επανάσταση. Όταν αποσυντίθενται οι επαναστατικοί κοινωνικοί δεσμοί, οι υποτελείς ταυτίζονται με τους κυρίαρχους, πολύ φυσιολογικά. Οι καταπιεσμένες κοινωνίες της καπιταλιστικής εποχής αναπληρώνουν την χαμένη αυτοπεποίθησή τους

με την μεταφυσική των εθνικών αφηγήσεων. Αλλά η γερμανία αποτελεί το ηπειρωτικό κέντρο της κεφαλαιοκρατικής ανάπτυξης και μια παραδοσιακή αποικειοκρατική δύναμη. Ο ευρωπαϊκός εθνικισμός έχει βαρύνες αντικειμενικές βάσεις. Ακριβώς επειδή η γερμανική ηγεμονία φαινόταν μια ρεαλιστική προοπτική και όλα τα καπιταλιστικά κράτη είχαν θρέψει με την στήριξή τους ή με την παθητικότητά τους αυτήν την πεποίθηση, για να χρησιμοποιήσουν την γερμανία ως αιχμή της επίθεσης στην μπολσεβίκικη ρωσία, ο ναζισμός ενέπνευσε έναν παροξυσμό αλαζονείας και πολεμικού ενθουσιασμού.

Η πολεμική επισήμανση του Βάλτερ Μπένγιαμιν ενάντια στην σοσιαλδημοκρατία, αναφορικά στην διαλεκτική της παράδοσης και της ελπίδας, είναι καιρία. Η απόθνηση του ταξικού μίσους και παρεπόμενα της επαναστατικής μνήμης, την ίδια στιγμή που ακινητοποιούσε την αλληλέγγυα προλεταριακή εξέγερση, άνοιγε τις πόρτες στην ιστορία των κυρίαρχων, δηλαδή, συγκεκριμένα, στον γερμανικό εθνικισμό και στον ευρωπαϊκό ρατσισμό. Η ρεφορμιστική επένδυση στο μέλλον, η οποία ήταν άμεση συνέπεια μιας συντηρητικής οικονομικής αντίληψης που λογαριάζει το κέρδος και το κόστος με όρους ευμάρειας σχεταριστικών υποκειμένων (η εθνική εργατική τάξη, η οικογένεια και το άτομο), ήταν ο κοινός παρονομαστής της σοσιαλδημοκρατίας, του φασισμού και του ναζισμού. Άλλωστε, οι λογιστές της ταξικής ειρήνης είχαν ήδη στηρίξει τον πρώτο μεγάλο πόλεμο του καπιταλιστικού κέντρου.

Το όραμα της παγκόσμιας βιοπολιτικής κυριαρχίας μιας φυλής φαίνεται παράλογο κι αισθανόμαστε βαθιά απάνθρωπη την εθελούσια στράτευση σ' αυτό. Πάραυτα, στο ναζιστικό σύστημα η λογιστική αυτονομήθηκε από το συναίσθημα πληρέστερα απ' ότι σε κάθε άλλο καθεστώς μέχρι τότε. Το φαντασιακό μιας εθνικής παντοκρατορίας μπορεί να έχει συντριφτεί, αλλά ο πυρήνας του εφηρμοσμένου ναζισμού, ο βιοπολιτικός ανταγωνισμός, που αναπτυσσόταν μαζί με τον καπιταλισμό και πέρα από την γερμανία ήδη πριν την άνοδο του ναζισμού, σήμερα εξελίσσεται σε βασικό πεδίο της πλανητικής κυβερνητικής. Την ίδια στιγμή που οι προλεταροποιημένοι πληθυσμοί σφαγιάζονται στους πολέμους, στα σύνορα, στα γκέτο και στην αστική έρημο του κεφαλαίου, οι προνομιούχοι αντιλαμβάνονται την θέση τους ως αποτέλεσμα μιας φυσικής προδιάθεσης που κατοχυρώνεται και κερδίζει χώρο καταδικάζοντας στον θάνατο τους πιο αδύναμους. Η

κριτική στα εξεγερσιακά πάθη, απ' όπου κι αν προέρχεται, αναδύεται μέσα από τον βούρκο του πιο απάνθρωπου αστικού ωφελιμισμού. Αν μιλήσουμε για πολιτική σύννεση, οι μέθοδοί της θα συγκλίνουν σ' έναν σκοπό: Να ξεσηκώσουμε τους καταπιεζόμενους και να συνδιοργανωθούμε σε μια κοινωνική δύναμη καταστροφής των τυραννικών θεσμών.

Κατόπιν όσων εξηγήσαμε γίνεται κατανοητό γιατί στον ταξικό πόλεμο οι ηθικές δυνάμεις κινούν τις υλικές δυνατότητες και ζυγίζουν τους συσχετισμούς και τα αποτελέσματα. Όλοι οι πολέμαρχοι του αστικού κράτους και οι σύγχρονοι ιστορικοί του πολέμου έχουν τονίσει την πρωτοκαθεδρία του ηθικού, έναντι των λογιστικών παραγόντων στον πόλεμο. Στην ταξική πάλη η αντικειμενική σημασία του ηθικού πηγάζει από την πιο ριζική βαθμίδα συγκρότησης των ανταγωνιστικών υποκειμένων. Η σύγκρουση διεξάγεται ανάμεσα σε μια κυρίαρχη τάξη που διαιώνίζει την κυριαρχία της κατακερματίζοντας και αφοπλίζοντας το πλήθος των καταπιεζόμενων, κρατώντας δηλαδή τους εχθρούς της αδύναμους και σ' ένα κοινωνικό σώμα που αποκτά συνείδηση της ελεύθερης ύπαρξής του κι επανασυντίθεται μέσα από την εξέγερση και την αλληλεγγύη των απομονωμένων μερών του. Ο αυθορμητισμός του βασανισμένου υποκειμένου και η κοινωνική συγκίνηση, που συνδιαμορφώνουν την επαναστατική συνείδηση, είναι το νερό στο ποτάμι του μαζικού κινήματος.

Σχετικά με την σημασία των κοινωνικών συγκινήσεων για την απελευθέρωση των υποκειμένων, μπορούμε να αξιοποιήσουμε ως σημείο συμπυκνωμένης κρίσης μερικές φράσεις από ένα μοναδικό ιστορικό δοκίμιο γύρω από το ζήτημα των μαζών: « *Πριν, όταν εξετάζαμε την αντικειμενική σημασία μιας καθεστωτικής κρίσης ή την αντικειμενική σύνθεση της επαναστατικής μάζας, αισθανόμασταν όλη την ασφάλεια και τη σιγουριά ενός θεατή που δεν χρειάζεται να 'ναι τίποτε περισσότερο από ευσυνείδητος παρατηρητής. Δεν θα ξαναβρούμε αυτή την ήρεμη ασφάλεια παρά όταν, πολύ αργότερα, θα εξετάσουμε τα οργανωτικά σχήματα, τις αποκρυσταλλωμένες μορφές (τα πολιτικά κόμματα, τους επαναστατικούς στρατούς, τα εκκλησιαστικά σώματα) με τις οποίες θα αντικειμενοποιηθεί ο ψυχισμός της επαναστατικής μάζας. Ως τότε, θα χρειαστεί να ζητήσουμε από τον εαυτό μας όχι μόνο μια όσο γίνεται πιο πολύπλευρη παρατηρητικότητα ή μια όσο γίνεται πιο αυστηρή σαφήνεια και συστηματικότητα αλλά κάτι πολύ πιο δύσκολο και ριψοκίνδυνο: μια*

άδολη φιλία και συμπάθεια, μια εσωτερική συγγένεια και συνέχεια με τον άνθρωπο που θα σταθεί δίπλα μας σαν πρόβλημα.

Κάθε ερμηνεία, εφ' όσον έχει τον άνθρωπο σαν σκοπό και σαν πηγή, είναι ζήτημα αρετής και τόλμης. Και θα κινδυνεύαμε να χαθούμε μέσα σ' ένα πλήθος από αποσπασματικές γνώσεις αν δεν είχαμε ακοίμητη μέσα μας αυτή την υπερεμπειρική ιδέα του ανθρώπου σαν ανώτατης περιέχουσας ολότητας. Μόνο στη διαρκή αναφορά μας προς αυτή την ιδέα που εκφράζει την επιτακτική και μόνιμα ανικανοποίητη ανάγκη του ανθρώπου να δει τον εαυτό του σαν μια ενότητα, κατορθώνουμε να θεμελιώσουμε ή να ξεπεράσουμε μια ερμηνευτική κατασκευή. »®

Παρότι, ο συγγραφέας της παραπάνω διαπίστωσης, ο πρώην αντιστασιακός Κώστας Παπαϊωάννου, γενικότερα παρέμεινε εκκλωβισμένος σε μια ιδεαλιστική θεμελίωση της ιστορικής αυτοτέλειας των μαζών κι έτσι δεν μπόρεσε να αναγνωρίσει στις ιστορικές ταξικές συνθήκες τα αίτια της μέχρι τότε εφήμερης εμφάνισής τους και παρότι δεν είδε, σε αντίθεση με τον Μπένγιαμιν, το θρησκευτικό υπόβαθρο της πολιτισμικής εκκοσμίκευσης, του καπιταλισμού και της σοσιαλδημοκρατίας, περιέγραψε εύγλωττα και συνοπτικά τον εξελικτικό δεσμό ανάμεσα στο κοινό πάθος που εκπηγάει από την ταξική σκλαβιά, στην συνεκτικότητα των επαναστατικών ιδεών και στο οργανωμένο κίνημα.

Για να εξετάσουμε τώρα με την οπτική του ιστορικού υλισμού αυτόν τον δεσμό και την αναντικατάστατη καταλυτική δυναμική των ηθικών δυνάμεων μέσα στην κοινωνική πάλη, στις οποίες ανήκουν κι όλα εκείνα τα αισθήματα που χαρακτηρίζονται «μεταφυσικά» μέσα από ένα πρίσμα αντιδραστικής συνθηκολογίας, αρκεί να φέρουμε ένα ιστορικό παράδειγμα. Την ίδια εποχή που στον ελλαδικό χώρο διαμορφώθηκαν οι πρώτες δημοκρατικές πολιτείες, πρωτοεμφανίστηκε και η μάχη σε παράταξη. Η συλλογική μέθοδος μάχης, που ονομάστηκε από τους ιστορικούς της αποικειοκρατίας «δυτικός τρόπος του πολέμου», επέβαλε το συλλογικό μέτρο πάνω στον ηρωϊσμό. Το αποτέλεσμα δεν ήταν η εξάλειψη του ηρωϊσμού, αλλά η επίταση του σθένους, η ανάπτυξη ενός κοινωνικού κόσμου βασισμένου στην διαλεκτική της εμπιστοσύνης και της αβεβαιότητας και η εξάρτηση της έκβασης των συγκρούσεων από αυτήν την σχέση. Έτσι, διαμορφώθηκε μια ηθική της αυτοθυσίας πάνω από τις ατομικές διακυμάνσεις των

διαθέσεων κι αυτή η ηθική εδραζόταν στο κοινό κίνητρο και στην λογική στάθμιση των δεδομένων (με όρους βιο-οργανωσιακούς, γεωμετρικούς, ψυχοκοινωνιολογικούς και πιθανολογικούς). Να προσθέσουμε, επειδή θα βρούμε το ζήτημα αμέσως παρακάτω, ότι η ισχύς των δημοκρατικών πόλεων στηριζόταν στην συλλογικοποίηση της πειθαρχίας και συνεπώς, στην ισότιμη ατομική ευθύνη.

Ορθώς, ορισμένοι επαγγελματίες διανοητές παρατηρούν ότι ο πόλεμος ως μοναδικά ανθρώπινη κατάσταση, είναι προϊόν της αφοσίωσης. Όπως ο Άρθουρ Κέστλερ, δημοσιογράφος που αν και επέζησε από την θανατική καταδίκη από το φρανκικό καθεστώς, έχει συμβάλει στην σύγχυση της ελευθεριακής κριτικής με τις φιλελεύθερες φενάκες και τον πασιφισμό ειδικότερα. Ωστόσο, αυτοί, που βρίσκουν την ειρήνη μέσα στην προνομιακή ασφάλεια της αστικής τάξης, έχουν συμφέρον να αποκρύπτουν το ταξικό υπόβαθρο κάθε πολέμου και την εξελικτική δυναμοποίηση του ανταγωνισμού μεταξύ του εξουσιαστικού κανιβαλισμού και του παγκόσμιου επαναστατικού κινήματος και τελικά, να εμφανίζονται ως προοδευτικοί πασιφιστές. Ποιές ηθικές δυνάμεις βγήκαν πιο ισχυρές από τα σφαγεία του 19ου και του 20ου αιώνα; Οι συντηρητικές-φατριαστικές ή οι επαναστατικές-οικουμενικές; Στο μέσο της σχίζωσης μεταξύ απανθρωπιάς και κοινωνικότητας, οι ιδεολογίες της απάθειας και της ουτοπικής ατομικής χειραφέτησης τάσσονται ευθέως πίσω από τα σύνορα της αποστασιοποιημένης αστικής βαρβαρότητας. Υπάρχει μια δομική εξελικτική δυναμική στην αφοσίωση, η οποία, μέσα από τις αιματηρές περιχαρακώσεις της και τις πτώσεις της, ανακινείται σε κατευθύνσεις όλο και πιο ανοιχτές, στρέφοντας την παγκόσμια ιστορία προς την πανανθρώπινη απελευθέρωση.

Οι φιλελεύθεροι πασιφιστές βάζουν στο στόχαστρό τους γενικά την ιδεολογία, αν και πνίγονται στις αντιφάσεις των δογματικών ερμηνειών τους. Παραδόξως, συμφωνούν με τον Βοναπάρτη, «το τέρας», όπως τον αποκαλούσαν οι εχθροί του και «θεό του πολέμου», όπως τον αποκάλεσαν οι θαυμαστές του, στο ότι «οι λέξεις είναι τα πάντα» και «ο πόλεμος είναι υπόθεση γνώμης». Το συμπέρασμα όμως, είναι αμφίσημο. Γι' άλλους σημαίνει ότι η συλλογική εμπειρία του ταξικού πολέμου από την προλεταριακή πλευρά, δυναμοποιεί εκθετικά τις κοινωνικές τάσεις, τα αισθήματα και τις αξίες που δημιουργούν έναν κόσμο ελευθερίας, ισότητας και αδερφοσύνης. Γι' άλλους σημαίνει ότι εφόσον έχου-

παραδοθεί στο αίσθημα αυτοσυντήρησης, πρέπει να επικρατήσει ο σκεπτικισμός. Η απάντηση δόθηκε λίγο παραπάνω: **Κάθε ερμηνεία, εφ' όσον έχει τον άνθρωπο σαν σκοπό και σαν πηγή, είναι ζήτημα αρετής και τόλμης.**

Το ταξικό μίσος, στο οποίο αναφέρθηκε ο Μπένγιαμιν, κινεί τις καταπιεζόμενες δυνάμεις για να σπάσουν τις αλυσίδες που είναι μπηγμένες μέχρι τα κόκαλα τους. Στη συνέχεια, με την εξελικτική δυναμική του ίδιου του συλλογικού αγώνα, το κινητήριο έναυσμα μεταστοιχείωνεται σε ένα σύνολο αλληλένδετων διανοητικών και συναισθηματικών διεργασιών κοινωνικά διαδραστικών, που υποδεικνύονται με τις έννοιες φρόνημα και ηθικό. Το ηθικό δεν αποτελεί καθαυτό επαρκές όρο για την συγκρότηση φρονήματος, αλλά η έλλειψη ηθικού είναι ικανή να αποσυνθέτει το φρόνημα.

Η σχέση των αγωνιζόμενων υποκειμένων με τον ζωντανό κοινωνικό χώρο και τον εξελικτικό χρόνο διαποτίζει την αντιληπτική και πρακτική στάση τους με ένα σύνολο συγκινησιακών διαθέσεων, των οποίων οι λεπτές διαφορές καθορίζουν το ηθικο-πολιτικό φρόνημα. Ο φάρος των αιχμάλωτων κομμουνιστών στην Ακροναυπλία, το σύνθημα «πίστη, ελπίδα, πειθαρχία», εκφράζει με τρεις λέξεις τους αρμούς της ενεργητικής στάσης μέσα στον κοινωνικό κόσμο. Το αποτέλεσμα διαφέρει ανάλογα με την προοπτική, τις μεθόδους δράσης και τις οργανωτικές μορφές από τις οποίες αναφύονται αυτά τα ενεργητικά βιώματα και από τις οποίες παίρνουν αντικειμενική αναφορά. Είναι όμως αναπόδραστα για την επαναστατική πάλη.

Εμείς ως αναρχικοί, αποδίδουμε ένα σαφέστατο νόημα στις τρεις λέξεις: Αισθανόμαστε ως αναγκαία και εφικτή την προλεταριακή-κοινωνική επανάσταση; Εμπιστευόμαστε το κύρος της πολιτικής θεώρησής μας, τους τρόπους δράσης και αυτοοργάνωσής μας, την συλλογική συνοχή μας και την κοινωνική δυναμική μας; Είμαστε διατεθειμένοι να συνταχθούμε εμπράκτως στον απελευθερωτικό πόλεμο και στο κοινωνικό έργο, να ανοιχτούμε στην ενδεχομενικότητα, στον κίνδυνο και στην αβεβαιότητα, να θυσιάσουμε τις ιδιωτικές καβάντζες και την φυγοπονία, να τινάξουμε τις γέφυρες με το καθεστώς, μέχρι τις έσχατες συνέπειες αυτής της απόφασης; **Μόνο με μια τέτοια ηθική έπαρση και συλλογική δέσμευση μπορεί να εδραιωθεί ένα πειστικό επαναστατικό πρόγραμμα.**

Αν παρατηρήσουμε τις αδιέξοδες παρεκκλίσεις του α/α «χώρου» σήμερα, θα βρούμε καθοριστικά κενά στην διαλεκτική της ενότητας των τριών εννοιών (πίστη, ελπίδα, πειθαρχία), που αφορούν αντίστοιχα το πως η αντίληψη της γνώσης, της δράσης και της οργάνωσης συναρθρώνεται με το μη γνωσμένο, με την ενδεχομενικότητα και με τις εσωτερικές αντιφάσεις, δηλαδή, το πως εντάσσεται στην κοινωνική εξελικτική διάδραση. Ο ριζοσπαστικός μηδενισμός και ο ατομικισμός δεν διαθέτουν καμία ελπίδα για τίποτα. Ο πρώτος, ούτε καν για μια αποκαλυπτική ολοκληρωτική καταστροφή. Ο δεύτερος, ούτε για την ισχύ οποιασδήποτε συλλογικής προοπτικής, ούτε για αυτοκρατορικά οράματα, που πέθαναν οριστικά με τις αστικές επαναστάσεις. Κι αφού οι φορείς τους δεν ελπίζουν, παύουν να πιστεύουν και στους εαυτούς τους και στα ιδεολογικά θεμέλιά τους. Η ατομικιστική συνείδηση κατατείνει στην μακαριότητα του δόλιου αστού που αναζητά ένα μερίδιο εξουσίας. Οι μεμονωμένες μαχητικές μηδενιστικές φράξιες που εμφανίζονται εφήμερα και προσκρούουν στο αδιέξοδο του σεχταρισμού, γίνονται προκάλυμα για την συμβατικότητα μιας πλειάδας αυτοαποκαλούμενων μηδενιστών και ατομικιστών.

Παράλληλα, για την πλειονότητα των αναρχικών συλλογικοτήτων συγγένειας είναι προσδιοριστική η πεποίθηση ότι σήμερα το κίνημα δεν μπορεί να παλέψει ενάντια στο κράτος με υλικούς όρους. Η αρνητική πίστη μεταθέτει την επαναστατική ελπίδα σ' έναν χρόνο μεταφυσικό, για να εφησυχάσει την αυτοσυνείδησή της. Οπότε, στην πράξη μένει μόνο η πειθαρχία προς τα ιδεολογικά σημεία ως κριτήριο συγγένειας και η διεκπεραίωση της δημόσιας επικοινωνίας. Το χάσμα ανάμεσα στην τρέχουσα ταξική διαπάλη και στο αναρχοκομμουνιστικό όραμα, χάσμα εγγενές στην ιδεαλιστική αντίληψη περί διαφώτισης, μεταφέρεται από τον Κροπότκιν μέχρι τις μέρες μας.

Ο δήθεν αντιμεταφυσικός αφορισμός των εννοιών πίστη και πειθαρχία είναι αποτέλεσμα και υπερασπιστικό μέσο εκείνων των απόψεων που έχοντας αφομοιωθεί ιδεολογικά στην κυριαρχική αποδόμηση της προλεταριακής επαναστατικής ταυτότητας και αυτοοργάνωσης, ασκούν εχθρική προπαγάνδα ή και εσωτερική υπονόμηση ενάντια στην μαχητική και συνομοσπονδιακή συγκρότηση ενός επαναστατικού ταξικού-κοινωνικού κινήματος. Οι μεταμοντέρνες

ορθοδοξίες παράγουν κι επιβάλλουν τέτοιες δεοντολογικές προϋποθέσεις για την πολιτική δράση, που έχουν ως επακόλουθο την αποβολή του προλεταριακού πάθους, απ' το οποίο πηγάζει η κοινωνική πάλη, μακριά από τους περιχαρακωμένους χώρους τους.

Η απόσταση από την λύτρωση και την εκπλήρωση πυροδοτεί την δραστήρια διαλεκτική συσχέτιση με την αβεβαιότητα και το απρόβλεπτο. Η απόσταση δίνει αξία στην διακινδύνευση κι επίσης, αντίστροφα, την θέτει υπό αμφισβήτηση. Ας μην ξεχνάμε ότι η πολιτισμική βάση του χρόνιου παγώματος είναι η απόσταση των δυνάμει επαναστατημένων, αποτέλεσμα της ταξικής και διακρατικής κυριαρχίας. Άρα, μπορούμε με βεβαιότητα να προτάξουμε ότι η επαναστατική αυτοοργάνωση κυοφορείται στην μαχητική συνέγερση και πουθενά αλλού. Η διαρκής πάλη για την συγκρότηση του επαναστατικού κινήματος εκφύεται από την βάσανο του τυραννευόμενου κόσμου, από το κοινωνικό πάθος και την δίχως περιστολές αλληλεγγύη. Η ελευθερία γεννιέται μέσα στην αιμορραγία του προλεταριάτου και στα συντρίμια.

*«Δεν μας τρομάζει η ιδέα να παραλάβουμε μια χώρα γεμάτη ερείπια. Πάντοτε σε τρώγλες ζούσαμε άλλωστε, θα αντέξουμε για λίγο καιρό ακόμη. Μην ξεχνάτε όμως, ότι οι εργάτες ξέρουμε και να χτίζουμε. Εμείς φτιάξαμε όλα τα παλάτια και τα μέγαρα, εδώ, στην Αμερική και παντού, και θα τα ξαναφτιάξουμε ακόμα πιο όμορφα. Γιατί εμείς θα κληρονομήσουμε τη Γη, μην έχετε καμία αμφιβολία για αυτό. Η αστική τάξη ας γκρεμίσει λοιπόν τον κόσμο της, πριν αποχωρήσει από το προσκήνιο της ιστορίας. **Εμείς κουβαλάμε έναν καινούριο κόσμο, εδώ, στις καρδιές μας. Κι ο κόσμος αυτός μεγαλώνει κάθε στιγμή. Μεγαλώνει και τούτη τη στιγμή ακόμα που σας μιλάω...**»*

Σ' ετούτο το απόσπασμα του Μπουεναβεντούρα Ντουρούτι, βγαλμένο από τα σπλάχνα μιας επανάστασης, εκφράζεται η οδύνη και η χαρά εκείνων που αλλάζουν τον κόσμο μαχόμενοι εδώ και τώρα. Δεν θα μπορούσε να είναι μια παράκληση παθητικής προσμονής προς το προλεταριάτο, ούτε ένα διάβημα συστολής των επαναστατικών παθών ενόψει κάποιας οργανωτικής προετοιμασίας. Είναι μια δήλωση βιωματικής πίστης στο αήττητο των επαναστατημένων μαζών.

Νεόκοπες κριτικές στην εξεγερσιακή δράση: Μεταφυσική της εξέγερσης μεταφυσική της επανάστασης

« Ανεξάρτητα από αυτό όμως ο πολιτικός κόσμος είχε καταλάβει ότι αν το κράτος με δολοφονούσε με την στάση του θα ξεσπούσε εξέγερση που θα ήταν ιδιαίτερα καταστροφική για τα πολιτικά τους σχέδια. »^①

Η αλληλέγγυα κινητοποίηση με ένασμα την απεργία πείνας του Νίκου Ρωμανού είχε δυο δεδηλωμένους σπινθήρες κοινούς για ένα πολύ ευρύ κοινωνικό σώμα: Τις απεργίες πείνας και την επέτειο της εξέγερσης του '08. Έχουμε ήδη επεξηγήσει την εξεγερσιακή δυναμική αυτών των δυο παραγόντων σε συντονισμό. Επίσης, έχουμε καταδείξει την ριζική διαλληλία μεταξύ ανοιχτής μαχητικής πρωτοβουλίας και ισχυρού μαζικού κινήματος μέσα σε συνθήκες αγωνιστικής συνέγερσης. Απολογίζοντας το συγκεκριμένο κίνημα αλληλεγγύης ως μια αιχμιακή στιγμή του ακατάπαυστου εξεγερσιακού αγώνα, οφείλουμε να δούμε το μέγεθος και την ποιότητα της συμμετοχής και της συμβολής ή της απουσίας και της υπονόμησης από τον α/α «χώρο». Περιγράφοντας την κινητοποίηση αναφερθήκαμε στα πολιτικά υποκείμενα που βρέθηκαν μέσα στις εξελίξεις με θέσεις ριζοσπαστικές ή αντιδραστικές. Ο άλλος άξονας, που μορφοποιείται απ' όσους δεν δήλωσαν ενεργητικό παρόν, συμπεριλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της οργανωμένης αναρχίας. Η αποστασιοποίηση ορισμένων αναρχικών συνδέθηκε με την εμπειρία του Δεκέμβρη του '08.

Οι κακεντρεχείς κριτικές που βρήκαν αναφορά στον Δεκέμβρη του '08 για να σταθούν απέναντι στην εξεγερσιακή απόπειρα, συνοψίζονται σε δυο απόψεις, μάλλον αντικρουόμενες: Η μια εξιδανικεύει το παρελθόν, για να απαξιώσει το παρόν. Είναι η κριτική που κατήγγειλε μια απόπειρα τεχνητής αναπαραγωγής της εξέγερσης του '08, διαπιστώνοντας τελικά μια φάρσα. Η άποψη αυτή έβαλε στο στόχαστρό της το σύνολο των αλληλέγγυων κινηματικών πρωτοβουλιών, εστιάζοντας στο πολιτικό σκεπτικό που εκφράστηκε πρώτα με την κατάληψη του ΕΜΠ.

Η άλλη άποψη επικαλείται τις αδυναμίες του παρελθόντος για να αφορίσει συλλήβδην τον εξεγερσιακό αγώνα. Το θετικό πρόταγμα της το αντλεί από μια διάζευξη της εξέγερσης και της επαναστατικής προετοιμασίας. Και οι δυο κριτικές προσπαθούν να στηριχτούν σε αποσπασματικές εξιδανικεύσεις και σε ολοκληρωτικούς αφορισμούς.

Ός προς τα επιχειρήματα της πρώτης άποψης, θα προσπελάσουμε πρώτα τα αντικειμενικά ψεύδη που εμφανίζονται ως αυτονόητες παραδοχές. Το κίνημα του '14 δεν είναι συγκρίσιμο σε μαζικότητα με του '08. Ριζική διαφορά αποτελεί το ότι το εξεγερσιακό κύμα του '08 ξεκίνησε με έναν δολοφονημένο. Ενώ του '14 είχε ως καταλυτικό κίνητρο την αποτροπή της δολοφονίας ενός αγωνιστή. Το κίνημα αλληλεγγύης αποτέλεσε μια πρωτόγνωρη σε μαζικότητα και σε ένταση, ανταπόκριση σε απεργία πείνας. Τα θετικά διδάγματα από την εμπειρία του '08 συμπυκνώθηκαν στην συγκρουσιακή στρατηγική και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κινηματικής δραστηριότητας. Τον Δεκέμβρη του '14 οι καταλήψεις-εστίες εξέγερσης ξεπέρασαν σε πλήθος και σε πολιτική και οργανωτική ποιότητα στην πλειονότητά τους αυτές του '08. Η ταχύτητα, το εύρος διάδοσής τους και οι διεργασίες συντονισμού ήταν δείγμα της εξελισσόμενης συλλογικής ευφυΐας και ειδικότερα του δυναμικού της αντιστασιακής αυτοοργάνωσης. Ό,τι συκοφαντήθηκε ως φάρσα, εξέφραζε με τον πιο διαυγή τρόπο την αναβάθμιση του εξεγερσιακού αγώνα και της μαχητικής αλληλεγγύης, που κυοφορήθηκε με την ζύμωση της εμπειρίας του '08.

Τον Δεκέμβρη του '14 αποδείχτηκε ότι ακόμη κι εκεί που τα κοινά αντικειμενικά εναύσματα υστερούν, το αντιθεσμικό κοινωνικό κίνημα μπορεί και δημιουργεί σοβαρά ρήγματα στην κρατική ηγεμονία. Το '14, όπως και το '08, παρόλες τις διαφορετικές ελλείψεις της κάθε περίπτωσης, ξαναφάνηκε ότι η αυτοοργανωμένη μάζα είναι αυτή που «μπορεί να κάνει όσα νομίζει ότι μπορεί να κάνει».

Η περιορισμένη διάχυση του εξεγερσιακού παλμού το '14 δεν μπορεί να γίνεται λόγος υποτίμησης αυτού του κινήματος. Αντιθέτως, το εύρος της μαζικότητας αποτελεί ένδειξη του πολιτικού έργου που έχουν ή δεν έχουν κάνει οι αναρχικοί μέσα στο ταξικό-κοινωνικό πεδίο στο διάστημα που μεσολάβησε. Η παρατεινόμενη κυριαρχία της πρόσκαιρης συνέπαρσης και των οργανωτικών αδυναμιών της, προϊόντα των οποίων ήταν η περιορισμένη μαζικότητα, αλλά και τα φρεναρίσματα στην

μαχητική δράση, αντανακλά την εγκατάλειψη του εξεγερσιακού αγώνα από το μεγαλύτερο μέρος των οργανωμένων αναρχικών. Θα το αναλύσουμε αμέσως παρακάτω, απαντώντας στην δεύτερη κριτική. Εδώ, ως σημειώσουμε ότι αυτοί που αντιτάσσουν τον διάχυτο αυθορμητισμό του '08 απέναντι στην πολιτική πρωτοβουλιακότητα του '14, υπόρρητα υπερασπίζονται μια παθητική και πεσιμιστική στάση μπροστά στην εξουσία. Είναι αυτοί που κατά την πολιτική εφηβεία τους χρειαζόνταν νεκρούς για να κινητοποιηθούν, αλλά τώρα πλέον δεν τους ξεβολεύει ούτε ο θάνατος.

Να εξετάσουμε και ορισμένα ειδικά σημεία της ψευδούς σύγκρισης μεταξύ '14 και '08, που διαφωτίζουν το πολιτικό υπόβαθρό της. Στις 6 Δεκέμβρη του '08 κανείς δεν γνώριζε την εξέλιξη των γεγονότων. Πάνω σε ένα απρόσμενο συμβάν κλήθηκε ο καθένας να πάρει θέση. Αρκετοί τις πρώτες ώρες της κατάληψης του ΕΜΠ, ενώ φούντωνε η μαχητική αντίσταση, αποχώρησαν από το ΕΜΠ και την φλεγόμενη περιοχή των Εξαρχείων, διότι κατά δήλωσή τους ήθελαν να διαχωριστούν από το πολιτικά ελλειματικό και ανοργάνωτο πλήθος που συνέρρεε εκεί. Και βεβαίως, άλλα πολιτικώς οργανωμένα υποκείμενα δεν πάτησαν καθόλου το πόδι τους στους δρόμους τον Δεκέμβρη του '08. Όλοι αυτοί οι ελιτιστές δεν ήταν αρκετοί για να ακυρώσουν τα ριζοσπαστικά προλεταριακά χαρακτηριστικά του εκρηκτικού ξεσπάσματος. Επίσης, στην συνέλευση της κατάληψης του ΕΜΠ την πρώτη νύχτα του '08 ήταν αρκετοί αυτοί που επέμεναν ότι έπρεπε να τερματιστεί η κατάληψη διότι επείκειτω η καταστολή. Πάλι όμως, δεν ήταν πολιτικά αρκετοί για να ανακόψουν την οργανωμένη αναρχική πολιτική δράση μέσα στο εξεγερσιακό κοινωνικό πεδίο. Αυτοί λοιπόν που εξιδανίκευσαν το '08 για να απαξιώσουν το '14, είναι ορισμένοι από εκείνους που το '08 είχαν τις πιο συντηρητικές και αντιδραστικές θέσεις. Σαν τον χαμαιλεοντισμό των πασόκων και των κουκουέδων απέναντι στο Νοέμβρη του '73.

Αφού ο Δεκέμβρης του '08 απέκτησε την ιδιότητα του ανέγγιχτου ιερού, η αγωνιστική επαναφορά των προταγμάτων του βρέθηκε στην κατηγορία της εργαλειοποίησης. Εύκολα κάθε λογοκρισία κι ερμηνεία της κινηματικής μνήμης μπορεί να κατηγορήσει τις άλλες αφηγήσεις για σπέκουλα. Η αντικειμενική απάντηση έγκειται στην ζωντάνια της μνήμης μέσα στην εκάστοτε τοποθέτηση. Η μνήμη που

κατεβαίνει στον δρόμο είναι αυθεντική. Τα ξόανα της ιστορίας αποτελούν σάπια εργαλεία. Η εργαλειοποίηση εκκολάπτεται ήδη στις ακρωτηριασμένες προσλήψεις την αγωνιστικής εμπειρίας. Η μη αντίληψη των πολιτικών χαρακτηριστικών της εξέγερσης και η μη αντίληψη του δυναμικού της αλληλεγγύης και της εξέλιξης του εξεγερσιακού πνεύματος γεννάνε ιδεολογικά εκτρώματα.

Η δεύτερη κριτική, που επιχειρεί να στηριχτεί σε μια αποτίμηση των εξεγερσιακών επεισοδίων από το '08 μέχρι τον Φλεβάρη του '12, προτείνει ένα ιδεαλιστικό άλμα πάνω από την ιστορική συνέχεια της συλλογικής εξέλιξης. Οι εξεγέρσεις τελείωσαν, αφού ήταν ελλειματικές, οπότε ας προχωρήσουμε κατευθείαν για την επανάσταση! Τι εννοείται όμως με αυτό το κατευθείαν; Όξυνση της σύγκρουσης; Γκρέμισμα των γεφυρών με τις κατεστημένες συμβάσεις; Συσπείρωση γύρω από μια οριστική διακύβευση; Όχι. Όλα ανάποδα υπό το πρόσχημα της προετοιμασίας για ένα συνολικό εγχείρημα. Πραγματικά, είναι αδύνατο να πηδήξεις μονομιάς, όταν διαπιστώνεις ότι όποτε σηκώνεσαι πέφτεις.

Για να πιάσουμε από την αρχή τους τις ιδεαλιστικές απλουστεύσεις, η διπλή διάζευξη εξέγερσης κι οργάνωσης, επανάστασης και αυθορμητισμού είναι αφύσικη και απατηλή. Αφενός, η εξέγερση εμπνέεται από τις μαχητικές κινηματικές διεργασίες και κατά κύριο λόγο τις εμπεριέχει. Η εξέγερση αποτελεί μορφή αναδυόμενης αντιστασιακής οργάνωσης, σπορέα νέων πολιτικών και κοινωνικών οργανωτικών σχημάτων και τροφό των υπαρχόντων. Αφετέρου, η κοινωνική επανάσταση έρχεται ως συνέχεια σειράς εξεγέρσεων. Δεν έχει γίνει ποτέ, ούτε καν στενά πολιτική επανάσταση, χωρίς την ραγδαίως εκδηλούμενη κοινωνική δυναμική της εξέγερσης. Δίχως αυθορμητισμό δεν γίνεται επανάσταση, ούτε υπάρχει κίνημα.

Να δώσουμε ισχύ, συνοχή, σταθερότητα και συνέχεια στην μαζική οργή, είναι κατευθυντήρια ανάγκη στην επαναστατική πάλη. Η οργανωτική αναβάθμιση δεν μπορεί να σημαίνει εγκατάλειψη του εδάφους από το οποίο ορθώνεται κι εγκατάλειψη του δρόμου που απαιτείται να διανυθεί. Τα οργανωτικά εγχειρήματα δεν ευδοκιμούν σε ενυδρεία, αλλά στο ίδιο γονιμοποιημένο έδαφος που επιδιώκουν να εξελίξουν, δηλαδή στους τρέχοντες αγώνες. Η εξεγερσιακή πραγματικότητα δεν είναι υπόλογη στις πολιτικές ελίτ. Οι συλλογικότητες που θέλουν να λέγονται επαναστατικές είναι υπόλογες

μπροστά στις αδυναμίες του ταξικού-κοινωνικού κινήματος και βαθύτερα, μπροστά στις δομικές αδυναμίες του εκμεταλλευόμενου κόσμου.

Απέναντι σ' έναν αγώνα αιχμάλωτων επαναστατών κι απέναντι στην εξέγερση αντιπροτάθηκε η συγκρότηση ταξικών και κοινωνικών δομών. Αν δεν είναι υποκρισία, πρόκειται για συντηρητική εθελουφλία. Υπάρχει χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αντιστασιακής προλεταριακής και πολιτικής συγκρότησης από τις αντάρτικες κοινότητες; Οι ληστές του Βελβεντού είχαν ήδη αντικαταστήσει την εξατομικευμένη σχέση υποταγής στην αστική οικονομία με την επαναστατική κομμούνα, οργανώνοντας συλλογικά την πάλη ενάντια στον κρατικό έλεγχο, όπως εξήγησαν οι ίδιοι με κείμενά τους από την φυλακή. Ο έλεγχος πάνω στην κοινωνική παραγωγή συμπυκνώνεται στην χρηματική συσσώρευση. Οι συγκεκριμένοι αγωνιστές συλλογικοποίησαν τις ανάγκες τους επιτιθέμενοι στον πυρήνα της κεφαλαιοκρατικής κυριαρχίας. Με αυτήν την διαπίστωση δεν επιχειρούμε να εξάγουμε πρότυπα δράσης και οργάνωσης. Καθίσταται όμως αναγκαίο να αποδομήσουμε την καθεστωτική λογική που περιορίζει την οργάνωση της ταξικής βάσης στον συνδικαλισμό και την κοινωνική αυτοοργάνωση στον τοπικό εναλλακτισμό και την φιλανθρωπία. Άλλωστε, διόλου τυχαία η Κατάληψη του Πολυτεχνείου εμψυχώθηκε μαζικά, συγκροτημένα και σταθερά από συντρόφους που έχουν στρατευθεί στο κοινωνικό κίνημα με όρους αυτοοργανωμένης κομμούνας.

Μελετώντας την σχέση εξέγερσης κι επανάστασης, ήρθε η ώρα να παραθέσουμε το τρίτο σημείο της κριτικής του Λένιν στον μπλανκισμό, για να υπερασπιστούμε πλέον την αναρχική παράδοση απέναντι στους παραχαράκτες της, υπερασπιζόμενοι τον επαναστατικό αυθορμητισμό του Μπλανκί, *«που είχε συγκλονίσει με το μεταλλικό ήχο του τον περασμένο αιώνα»:*

«...Πρέπει ακόμα να επέρχεται (η εξέγερση) στην καμπή της ιστορίας της αναπτυσσόμενης επανάστασης, όπου η δράση των πρωτοπόρων τάξεων του λαού βρίσκεται στο ανώτατο σημείο της και οι αμφιταλαντεύσεις στις τάξεις του εχθρού και των άβουλων, διστακτικών και αναποφάσιστων φίλων της επανάστασης είναι πιο έντονες. Αυτό είναι το τρίτο σημείο. Οι παραπάνω τρεις όροι για την τοποθέτηση του ζητήματος της εξέγερσης διακρίνουν τον μαρξισμό από τον μπλανκισμό.»

Αυτή η μηχανιστική αφομοίωση της εξέγερσης από την σοσιαλδημοκρατική ελίτ που λόγω θέσεως την απαξίωνε προηγουμένως προγραμματικά, προέκυψε αφότου οι μπολσεβίκοι είχαν ήδη γίνει καθεστώς. Είχε προηγηθεί μια σειρά αιματοβαμμένων εξεγέρσεων και απεργιών που κορυφώθηκαν στο σοβιετικό κίνημα τον χειμώνα του 1917. Η δυναμική της προλεταριακής εξέγερσης, που ήταν απρόβλεπτη για τους ορθόδοξους σοσιαλδημοκράτες και την ηγετική πτέρυγά τους (μπολσεβίκοι), τους ανάγκασε να μασταρδέψουν το δόγμα της γραμμικής μετάβασης από την αστική επανάσταση στην κομμουνιστική («Οι θέσεις του Απρίλη»), να εκμεταλλευτούν το κοινωνικό ρήγμα ως γνήσιοι ομορτιστές και τελικώς να επινοήσουν μια νέα ερμηνευτική θεωρία για την εξέγερση για να συνταιριάξουν την ιστορία της ταξικής σύγκρουσης με το κρατιστικό κεκτημένο.

Εκείνοι που σήμερα αποστασιοποιούνται, αφορίζουν ή και προσπαθούν να υποσκάψουν τον εξεγερσιακό αγώνα βυθίζονται με τα μπούνια κι ακολουθούν την σοσιαλδημοκρατική σχολή. Η σχέση τους με την επαναστατική προοπτική είναι αντιδραστική. Η επίκληση της κοινωνικής επανάστασης από τέτοια θέση, έρχεται να σπείρει περισσότερη σύγχυση, για να επικαλύψει τα πιωγυρίσματα. Πόσο λογικό είναι να καταγγέλουμε εκείνους που βγαίνουν στον δρόμο, για «να κρατήσουμε τον δρόμο ανοιχτό»;

Η αριστερή σοσιαλδημοκράτισσα Λούξεμπουργκ, ήδη από το 1906 με το σύγγραμμα «Μαζική απεργία, κόμμα, συνδικάτα», εξετάζοντας το ζήτημα της σχέσης αυθορμητισμού και οργάνωσης κατέδειξε τον αντιπρολεταριακό ελιτισμό της δεξιάς σοσιαλδημοκρατίας και απάντησε προκαταβολικά στα μετέπειτα μεθοδολογικά τεχνάσματα των μπολσεβίκων. Παρότι ο διαλεκτικός υλισμός της έπασχε από τις εξιδανικεύσεις της κομματικής διευθυντικότητας και οι αναφορές της για τους αναρχικούς ήταν εχθρικές, η ιστορική ανάλυσή της παραμένει επίκαιρα εύστοχη.

«Τα γεγονότα της Μόσχας δείχνουν μια περιορισμένη εικόνα της λογικής εξέλιξης του επαναστατικού κινήματος στο σύνολό του: την αναπόφευκτη κατάληξή του σε μια ανοιχτή γενική εξέγερση. Όμως η τελευταία μπορεί να πραγματοποιηθεί ύστερα από την εμπειρία που αποχτιείται μέσα από το σχολείο των μερικών προπαρασκευαστικών εξεγέρσεων, που προσωρινά καταλήγουν σε εξωτερικές και μερικές

“ήττες” που, αν θεωρηθούν αποσπασματικά, η κάθε μια από αυτές τις μάχες μπορεί να φαίνεται σαν “πρόωρη”...

...ένας ολόκληρος αιώνας σκληρής συνδικαλιστικής δουλειάς χωρίς όλες αυτές τις “ταραχές”, χωρίς όλες τις απόπειρες του “επαναστατικού ρομαντισμού”, κατάφερε να οργανώσει μόνο μια μικρή μειοψηφία από τα καλύτερα πληρωμένα κομμάτια του προλεταριάτου...

Η άκαμπτη και μηχανιστική αντίληψη της γραφειοκρατίας δέχεται την πάλη μόνο σαν αποτέλεσμα της οργάνωσης που έχει ήδη φτάσει σε ένα ορισμένο βαθμό της δύναμής της. Η ζωντανή διαλεκτική εξήγηση, αντίθετα, βλέπει την οργάνωση να γεννιέται σαν προϊόν πάλης...

Όμως, αυτός ακριβώς είναι ο τρόπος, αυτή είναι η ειδική μέθοδος με την οποία αναπτύσσονται οι προλεταριακές οργανώσεις: να δοκιμάζονται στη μάχη και να προχωρούν στον αγώνα κερδίζοντας νέες δυνάμεις...

Η υπερεκτίμηση, αλλά και η εσφαλμένη εκτίμηση του ρόλου της οργάνωσης στην ταξική πάλη του προλεταριάτου συνήθως συμπληρώνεται γενικά από μια υποτίμηση της μάζας των μη οργανωμένων προλετάρων και της πολιτικής τους ωριμότητας...»

Δεκατρία χρόνια μετά, μια μέρα πριν δολοφονηθεί η Λούξεμπουργκ από την κυβέρνηση των σοσιαλδημοκρατών έγραψε: «Ολόκληρος ο δρόμος του σοσιαλισμού είναι -αν εξετάσουμε τις επαναστατικές συγκρούσεις- σπαρμένος με τέτοιες (σκληρές) ήττες. Κι όμως αυτή η ίδια η ιστορία οδηγεί, βήμα προς βήμα, αδιάκοπα, στην τελική νίκη!»

Το επαναστατικό κίνημα των σπαρτακιστών κατέληξε σε άλλη μια σφαγή για τους προλετάρους. Η «τελική» μάχη εκκρεμεί. Ποιά είναι όμως η κληρονομιά μας; Η επικράτηση του ρεφορμισμού και της αντεπανάστασης ή οι ήττες του Σπάρτακου, της Κομμούνας, των επαναστατημένων ουκρανών, της Κρονστάνδης, των γερμανών εργατών, των ισπανών αντιφασιστών και τόσων άλλων σε όλη την υδρόγειο;

Εξίσου η υποτίμηση και η υπερέκτιμηση του παρελθόντος υπηρετούν υπερβατολογικά ιδεολογήματα που είτε έτσι είτε αλλιώς προτάσσουν την καταλυτική αδράνεια μέσα στις καλένδες της «επαναστατικής» οργάνωσης ή εν' αναμονή μιας εκτροπικής διάχυσης δίχως πολιτικά υποκείμενα. Όσα δεν φτάνει η αλεπού... Το πολιτικό και

ηθικό ανάστημα εκείνων που γράφουν για να εξηγήσουν την απουσία τους, φτάνει μέχρι την απαξίωση του αγώνα.

Η απουσία του μεγαλύτερου μέρους του συλλογικοποιημένου α/α «χώρου» από το κίνημα αλληλεγγύης με το Νίκο Ρωμανό ήταν κραυγαλαία. Αν και οι ανοιχτές συλλογικές κινηματικές διαδικασίες του τελευταίου διαστήματος δεν ήταν τέτοιες ώστε οι συλλογικότητες να επιδράσουν ενεργητικά και προωθητικά, όπου απουσιάζει το οργανωτικό κεκτημένο υπάρχει σοβαρό έλλειμα κατανόησης του αγώνα από το ίδιο το πληθυντικό υποκείμενό του με πιο οργανωτικό και πολιτικά συγκροτημένο τρόπο. Η επιμονή του ομαδοποιημένου α/α «χώρου» σε μια φοβικότητα απέναντι στον ανοιχτό μαχητικό αγώνα και την ανοιχτή και οριζόντια συλλογικοποίηση αφήνει στο πέρας της άνυδρη γη, από την οποία οι επίδοξοι θεριστές της δε θα εισπράξουν παρά μόνο τα απομεινάρια της κρατικής επιδρομής. Το μαχητικό κίνημα αντιμετωπίζει παράλληλα με την κρατική καταστολή και την λυσσαλαία επίθεση του ρεφορμισμού, του εναλλακτισμού και του αντιαναρχικού ρεβιζιονισμού, η οποία είναι αποτέλεσμα της αδυναμίας των εμπλεκόμενων υποκειμένων να απαντήσουν ενεργητικά στα ιστορικά επίδικα. Η εσωτερικευση της ήττας συντηρεί το φεουδαλικό και σεχταριστικό κατεστημένο του «χώρου».

Γενικότερα, οι σύγχρονες αναθεωρητικές θέσεις, είτε εμφανίζονται ως αντιεξουσιαστικός ορθολογισμός, είτε ως μαρξιστικός σκεπτικισμός (πχ, Κομμουνιστικοποίηση - μετακαταστασιακοί, Διεθνής Κομμουνιστική Τάση - μετατροτσκιστές, ελλαδική Αυτονομία - μεταεργατιστές/σημειωτικοί, Διανυσματιστές/Νομαδιστές - μετααυτοτοκιοί), είτε με διάφορες ατομικιστικές εκδοχές, είναι ακόμα πιο αντιδραστικές από τον παραδοσιακό ρεαλιστικό τακτικισμό της κρατιστικής αριστεράς, αφού είναι αποκυήματα της σύγχρονης σύγχυσης, αφενός μιας θετικιστικής, πρακτικής και θεωρητικής υποταγής στις συνθήκες της αστικής κυριαρχίας κι αφετέρου, διάφορων ιδεαλιστικών συλλήψεων της απελευθέρωσης.

Οι απαντήσεις δεν μπορούν παρά να δωθούν πάνω στην ένταση και στις διακινδυνεύσεις της πάλης. Οι απαντήσεις δίνονται μέσα στους αγώνες και δεν έρχονται από πριν. Η επαναστατική στρατηγική δεν αφορά ένα θεωρησιακό εκείθεν, αλλά το δυνάμωμα της ταξικής σύγκρουσης και της μαχητικής προλεταριακής-κοινωνικής

αυτοοργάνωσης εδώ και τώρα. Οι αναρχικές συλλογικότητες οφείλουν να μπορούν να παίρνουν αποφάσεις σε άμεσο χρόνο και να τοποθετούνται μέσα στην αγωνιζόμενη μάζα, αντί να λειτουργούν κλειστά και αμυντικά σε μια προσπάθεια να διατηρήσουν την πολιτική στεγανότητα και την ιδεολογική καθαρότητά τους.

Για να καταδείξουμε την κύρια ευθύνη των επαναστατικών πολιτικών οργανώσεων κατά την διάρκεια της ανάπτυξης της προλεταριακής-κοινωνικής εξέγερσης και του οριζόντιου κινήματος μπορούμε να κάνουμε έναν παραδειγματικό παραλληλισμό με το σκάκι. Κάθε πiónι αν φτάσει μέχρι το βάθος της πολεμικής διαδρομής του μπορεί να γίνει βασίλισσα, η οποία αποτελεί το κομμάτι με το μεγαλύτερο σύνολο επιλογών. Κάθε άλλο κομμάτι, ένας πύργος, που μπορεί να συμβολίσει τις εστίες αντίστασης του ταξικού-κοινωνικού κινήματος, ένας αξιωματικός, που μπορεί να συμβολίσει τις δομές του επαναστατικού πολιτικού κινήματος, ένας ίππος, που μπορεί να συμβολίσει τις αντάρτικες δομές, αξίζει να θυσιαστεί για να γίνει βασίλισσα το πiónι. Η εξ' ορισμού φυσιογνωμία του κάθε πιονιού ως το πιο αδύναμο κομμάτι από τα υπόλοιπα, αλλά ταυτόχρονα και η δυνατότητά του, σε αντίθεση με τα υπόλοιπα ανώτερης ισχύος κομμάτια τα οποία δεν φέρουν αυτή την δυνατότητα, να γίνει "τα πάντα", δηλαδή να αποκτήσει την ευρύτερη ισχύ όπως η βασίλισσα, μπορούν να απεικονίσουν σύντομα και ευφύως τον αγώνα των ταξικά καταπιεσμένων να γίνουν τα πάντα, αλλά και το καθήκον των οργανωμένων δυνάμεων να προσφέρουν τις σάρκες τους και να διακυβεύσουν την ύπαρξή τους για την αναπόδραστη ανάγκη να μετατραπεί το κάθε πiónι σε βασίλισσα. Ας σημειώσουμε ακόμα, ότι αν δεν συνυπολογίσουμε τους ιδιαίτερους δυναμικούς συσχετισμούς της εκάστοτε κατάστασης ο πύργος έχει μεγαλύτερη αξία και από τον αξιωματικό και από τον ίππο. Στο κίνημα αλληλεγγύης του Δεκέμβρη το κοινωνικό κίνημα ήταν μπροστά, δείχνοντας την επαναστατική σημασία του.

Το αναρχικό πρόταγμα και πρόγραμμα και πρωτίστως η ενεργητική παρουσία των αναρχικών πρέπει να διακατέχονται από εκείνη την λαϊκότητα που ρίχνει άδολα το σώμα της στους φλεγόμενους δρόμους.

« Γιατί ο αγώνας συνεχίζεται, η εξέγερση είναι πάντα επίκαιρη. » ©

Η εξέλιξη της δυναμικής αντιπαράθεσης με το κράτος

« Όσοι θέλουν να λέγονται εχθροί της καταπίεσης πρέπει να μελετάνε και να αναλύουν με προσοχή τις κινήσεις του αντιπάλου, να επεξεργάζονται τις εσωτερικές συγκρούσεις στους κόλπους της εξουσίας, να βλέπουν τα γεγονότα στην ουσιαστική τους διάσταση και όχι μέσα από τα γυαλιά ιδεολογικοποιημένων σχημάτων... »^①

Αφού σταθήκαμε διεξοδικά στα κύρια εσωτερικά αναχώματα του κινήματος αλληλεγγύης, που αποτελούν κατ' επέκταση ορισμένες από τις εκδηλωμένες αντιδραστικές αγκυλώσεις μέσα στον α/α «χώρο», θα κάνουμε ένα επιγραμματικό σχόλιο σε όσα συντελέστηκαν από την πλευρά του ταξικού-πολιτικού εχθρού, παραθέτοντας σημεία των παρατηρήσεων που κατέθεσαν οι τέσσερις απεργοί πείνας και η Κατάληψη του Πολυτεχνείου. Ειδικά στο απολογιστικό κείμενό του ο Νίκος Ρωμανός αναλύει εκτενώς τις μεταλλάξεις της κρατικής στρατηγικής και απαντάει με σαφήνεια και επάρκεια στις απλουστευτικές τοποθετήσεις, στις ψευδείς αφηγήσεις και στις συκοφαντικές κριτικές που αποδίδουν στον ίδιο και στο κίνημα αλληλεγγύης ευθύνες για την εκλογική άνοδο του ΣΥΡΙΖΑ.

« Κατά την διάρκεια της απεργίας πείνας το κράτος ζύγισε το πολιτικό κόστος που θα είχε μια πιθανή εξόντωση μου, όσο δυνάμωνε το πολύμορφο κίνημα αλληλεγγύης τόσο μετάλασσε και τις ρητορικές του.

...

Η φάση της αδιαφορίας χρονικά τελειώνει με την εισαγωγή μου στο νοσοκομείο και την προβολή της υπόθεσης μου από τα Μ.Μ.Ε.

...

Στην πλάτη την δικιά μου επιχείρησαν μια αναδιάρθρωση της σωφρονιστικής πολιτικής στα πρότυπα του φασιστικού νομοσχεδίου για τις φυλακές τύπου Γ' μόνο που τώρα θα αφορούσε το σύνολο των κρατουμένων αφού κανένα συμβούλιο φυλακής δεν θα ξαναέδινε εκπαιδευτική άδεια εφόσον η τηλεδιάσκεψη θα έλυνε το πρόβλημα απαλλάσσοντας τους από την μόνιμη ευθυνοφοβία τους.

Με αυτή την διαχρονική και διακρατική στρατηγική οι εξουσίες επιδεικνύουν στους υποτελείς τους ότι ο αγώνας πάντα κάνει τα

πράγματα χειρότερα και πως μόνο αυτές ως μικροί θεοί μπορούν να βοηθούν τους κοινούς θνητούς. Έτσι διασφαλίζεται το κρατικό μονοπώλιο στην βία και επικυρώνεται η κρατική παντοδυναμία.

...

Το κράτος συνεχίζοντας την στρατηγική που ανέφερα εξήγγειλε την ψήφιση της τροπολογίας στις 9 Δεκέμβρη και ετοιμάστηκε ιδεολογικά και κατασταλτικά να αντιμετωπίσει την επίθεση που δεχόταν ενώ έφερε στην δημοσιότητα μέσω των Μ.Μ.Ε και της εισαγγελέως Ευαγγελίας Μαρσιώνη το θέμα της αναγκαστικής μου σίτισης, κάτι τέτοιο συνέβη ώστε στην περίπτωση που πεθάνω να αποδοθούν ποινικές ευθύνες στους ιατρούς τους οποίους απειλούσαν ότι μπορούν να καταδικαστούν μέχρι και σε ισόβια.

...

Ο πανικός του κρατικού μηχανισμού έκανε την εμφάνιση του όταν κατάλαβαν ότι το σχέδιο της μηδενικής ανοχής είχε αποτύχει παταγωδώς και πως αντίθετα η επαναστατική αλληλεγγύη όλο και μεγάλωνε πυροδοτώντας μια ισχυρή κοινωνική πόλωση και αναγκάζοντας ευρύτερες κοινωνικές δυνάμεις να πάρουν θέση υπέρ ή κατά.

...

Για αυτό οι ίδιοι δημοσιογράφοι που λίγες μέρες πριν έδιναν ρεσιτάλ στο να υπερασπίζονται το δόγμα μηδενικής ανοχής, τώρα καλούσαν την κυβέρνηση να δώσει λύση φορώντας το κουστούμι του ανθρωπισμού, που είναι πάντα καλοσιδερομένο στην γκαρνταρόμπα της δημοκρατίας για τέτοιες έκτακτες περιστάσεις και τονίζοντας μέσα από τις εφημερίδες και τα κανάλια ότι η απεργία πείνας έχει δημιουργήσει μια ωρολογιακή βόμβα για το πολιτικό σκηνικό.

...

Εξάλλου μόνο τυχαίο δεν είναι ότι η (νέα) τροπολογία ψηφίστηκε από όλα τα κόμματα με σκοπό να αντιστρέψουν την ήττα τους παρουσιάζοντας το σαν μια νίκη της δημοκρατίας που έσωσε μια ανθρώπινη ζωή.»^①

« Παρότι, λοιπόν, εξαρχής υπήρχε ο κίνδυνος αφομοίωσης του κινήματος αλληλεγγύης, αυτό όχι μόνο δεν έγινε, αλλά τις τελευταίες μέρες ο αγώνας πήρε διαστάσεις μετωπικής σύγκρουσης των «από κάτω» με το κράτος και την κυβέρνηση. Κάτι που φυσικά επιχειρήσαν να το

διαστρεβλώσουν και να το διασπάρουν, στήνοντας καθημερινά σόου στα δελτία ειδήσεων με κάθε λογής («ευαίσθητο» ή φασίζοντα) δημοκράτη να λείπει το μακρύ του και το κοντό του, φτιάχνοντας ψυχογραφήματα για το Νίκο, «αναλύοντας» τα παιδικά του χρόνια, απονομηματοδοτώντας τις επιλογές του και προσπαθώντας να εστιάσουν την προσοχή του κόσμου στο «αγαθό» της εκπαίδευσης.

...

Εξάλλου, ανέκαθεν, οι απεργίες πείνας στόχο έχουν τη δημιουργία τριγμών στο εσωτερικό των εκάστοτε καθεστώτων –δημοκρατικών ή μη. Προφανώς, λοιπόν, ο παράγοντας αποσταθεροποίησης και δημιουργίας αυτών των τριγμών δε θα μπορούσε σε καμία περίπτωση να είναι ένα οργανικό κομμάτι αυτού του συστήματος, αλλά του κινήματος αλληλεγγύης που συσπειρώνεται γύρω από αυτόν τον αγώνα. Έτσι ο ΣΥΡΙΖΑ έκανε ακριβώς ότι έκαναν και όλα τα υπόλοιπα κόμματα της Βουλής, έψαχνε τη βαλβίδα αποσυμπίεσης ενώ παράλληλα εκμεταλλευόταν την κατάσταση για τα δικά του μικροπολιτικά συμφέροντα. »⁹

« Η καθεστωτική αριστερά, που έτσι κι αλλιώς είναι μια συστημική δικλείδα ασφαλείας, στη συγκεκριμένη περίπτωση έπαιξε τον καταλυτικό ρόλο στην αναδιάρθρωση του θεσμικού πλαισίου έτσι ώστε να ισχυροποιήσει τον έλεγχο και την καταστολή, αφοπλίζοντας τους αντιστεκόμενους...

Το διογκούμενο κίνημα αλληλεγγύης λειτούργησε απειλητικά εξαναγκάζοντας τους «αντιπροσώπους του λαού» να χρησιμοποιήσουν πρακτικές αποσυμπίεσης, επισπεύδοντας και την διεξαγωγή εκλογών. Πρόκειται για μια μέθοδο διαφυγής του κράτους από την επερχόμενη σύγκρουση με τα αγωνιζόμενα κομμάτια της κοινωνίας. Πρέπει να τονίσουμε ότι η επανάκαμψη της εξέγερσης που πυροδότησε ο Νίκος αποτέλεσε τον κρίσιμο παράγοντα στην παρούσα καθεστωτική αναδιάταξη, υποχρεώνοντας το κράτος να εγκαταλείψει την επίπλαστη κοινοβουλευτική πολεμική του και να αντιτάξει ένα ενιαίο μέτωπο. »
(Καταληκτική ΑνΚαΠολ)

Τελικά, η σκιά της εξέγερσης ανάγκασε το κράτος να καταφύγει σε πρόωρες εκλογές. Αν η αλλαγή διαχείρισης προς τα αριστερά ήταν

αποτέλεσμα των απεργιών πείνας και του κινήματος αλληλεγγύης, τότε ο Νίκος Ρωμανός και οι αλληλέγγυοι ανέτρεψαν μια κυβέρνηση κι επιτάχυναν την οριστική κατάπτωση του πολιτικού συστήματος. Οι ζηλόφθονες υπερασπιστές της αναρχικής καθαρότητας, που απείχαν από εκείνον τον αγώνα, μετέφρασαν την δύναμη του κινήματος ως απόσταση από την ολοκληρωτική ανατροπή του κράτους. Κρίνουν όσα κατάφερε η σκληρή πάλη κι επικρίνουν με μέτρο την ολομέτωπη σύγκρουση, την οποία κανένα συλλογικό σώμα δεν έχει επιχειρήσει στην τρέχουσα εποχή εξουσιαστικής αγριότητας.

Επειδή η ιστορία διδάσκει, ας θυμηθούμε πως μέσα σε μια νύχτα (12 Φλεβάρη του '12) έπεσε η συνεργατική-τεχνοκρατική κυβέρνηση Παπαδήμου, η οποία προηγουμένως ήταν η διέξοδος του ΠΑΣΟΚ και του πολιτικού συστήματος από την επίθεση που δέχτηκε από το κοινωνικό κίνημα το καλοκαίρι του '11 μέχρι την σύγκρουσή του κινήματος με το ΚΚΕ τον Οκτώβρη. Λίγο παλαιότερα, με δυο μέρες συγκρούσεων (10, 11 Γενάρη του '91) έπεσε ένας υπουργός παιδείας, ο Κοντογιαννόπουλος. Κάθε επανάσταση προηγούνται πολλές αλλαγές κυβερνήσεων. Ο ταξικός εχθρός ανασυντάσσεται υπό τον φόβο της απώλειας του ελέγχου. Η επίσπευση των αλλαγών διαχείρισης εξουθενώνει το πολιτικό καθεστώς κι εκφράζει την ισχύ του ανατρεπτικού κινήματος.

Η κοινοβουλευτική ομοψυχία στον θεσμικό ελιγμό του κράτους ήταν έκφραση της αδυναμίας του, αλλά και αποκάλυψη της ενότητας των φορέων του απέναντι στον κοινωνικό εχθρό. Η εφαρμογή έκτακτων διαδικασιών έξω από τους συνταγματικούς τύπους και η θέσπιση επειγόντων μέτρων αποκαλύπτει τα πολεμικά θεμέλια της κρατικής κυριαρχίας και το ολοκληρωτικό δια ταύτα του κοινοβουλευτισμού. Η θεσμική οπισθοδρόμηση του κοινοβουλίου απέναντι στην απεργία πείνας δεν ήταν μια προσχεδιασμένη αντιδραστική στροφή του πολιτικού συστήματος. Το κράτος προσπαθούσε να ανακτήσει την χαμένη πρωτοβουλία. Η εξεγερσιακή δυναμική ανάγκασε το κράτος να εκδηλώσει ένα πρωτόλειο χαρακτηριστικό της συγκρότησής του, τον αυθαίρετο αυταρχισμό.

... ΤΟ ΜΕΤΑ

Νέα κρατική διαχείριση, απόπειρα ταξικής ειρήνευσης, ανάγκη και δυνατότητα όξυνσης της σύγκρουσης ενάντια στο κράτος και το κεφάλαιο

« Να ορμήξουμε στη μάχη ξανά, πιο δυνατά αυτή την φορά. »⁹

Για να απολογίσουμε το σημείο στο οποίο βρεθήκαμε μετά την απεργία οφείλουμε να κοιτάξουμε πρώτα που είμασταν πριν. Είχαμε ένα ταξικό-κοινωνικό κίνημα που μετά από μια περίοδο εκτεταμένων αγώνων και σκληρής καταστολής (2008-'12) εξαφανίστηκε μέσα στα αδιέξοδά του, στην οικονομική ανέχεια, στην απόγνωση (2012-'14). Η αντιφασιστική κινητοποίηση στην Ν.Φιλαδέλφεια τον Ιούλη του '14 και η μαχητική κινητοποίηση στο Κερατσίνι τον Σεπτέμβρη για την επέτειο της δολοφονίας του αντιφασίστα Παύλου Φύσσα έδειξαν ότι τα αντακλαστικά των αναρχικών παρέμεναν ζωντανά. Πάραυτα, σε μια περίοδο σκληρής κρατικής επίθεσης παρέμειναν εσωστρεφείς και άτολμοι στην σύνδεσή τους με τις βαθιά πληττόμενες κοινωνικές μάζες.

Η απεργία πείνας του Νίκου Ρωμανού κινητοποίησε μεγάλο αριθμό ανοργάνωτων ανθρώπων και συντρόφων. Μια φουρνιά νεολαίας επαναπροσδιορίστηκε στην διάρκεια της κινητοποίησης σε αγωνιστική και ριζοσπαστική κατεύθυνση. Η απεργία προκάλεσε δυο μέρες ανοιχτής σύγκρουσης με τις δυνάμεις καταστολής στην Αθήνα και αντίστοιχα γεγονότα στην επαρχία. Ενεργοποίησε εκτεταμένα το επιθετικό κινηματικό δυναμικό, παράγοντας πλήθος δράσεων σαμποτάζ σε κρατικούς και καπιταλιστικούς στόχους. Οδήγησε τους διαφορετικούς πόλους του καθεστώτος να αναδιπλωθούν μπροστά στον φόβο κοινωνικής εκτροπής. Δημιούργησε αγωνιστικό βίωμα και μνήμη. Ζύμωσε ανθρώπους στις διεργασίες αντίστασης και αυτοοργάνωσης. Και ο κόσμος αυτός με τα είκοσι περίπου κατελημμένα κέντρα αγώνα πανελλαδικά και τις καθημερινές δράσεις ήταν πολύς. Η μαζική συνέγερση και η συλλογική ευφυΐα της μαχητικής αυτοοργάνωσης έσπασαν το φαντασιακό του παντοδύναμου κράτους.

Το ξαναλέμε συμπερασματικά: Το φρενάρισμα του αγώνα και η απαξίωσή του, ήταν οι μεγάλες αβάντες στον ρεφορμισμό. Παρά τις κορώνες για τα βραχιολάκια, αυτοί που δεν ενίσχυσαν το κίνημα αλληλεγγύης στην κατεύθυνση της σύγκρουσης με το κράτος, ήταν αυτοί που με την αδράνειά τους έσπρωξαν κόσμο στον ΣΥΡΙΖΑ. Εκείνος που δεν κάνει όσα πρέπει να γίνουν, όταν πρέπει, δίνει χώρο στην διαμεσολάβηση.

Η άνοδος της καθεστωτικής αριστεράς στην εξουσία πατάει στην ήδη εκτεταμένη αδρανοποίηση και αποδιοργάνωση του αντιθεσμικού κινήματος. Η αριστερή διακυβέρνηση δεν αποτελεί κύριο εμπόδιο στην επαναστατική πάλη, αλλά το επιστέγασμα των αδυναμιών της. Σίγουρα πρόκειται για τον πιο ύπουλο και αδίστακτο ταξικό εχθρό και δεν δικαιολογείται καμία ανοχή απέναντι στο κράτος. Ωστόσο, στην πολιτική διαχείριση της αστικής κυριαρχίας αντανakλάται η δυναμική της ταξικής διαπάλης. Από την προλεταριακή-κοινωνική σκοπιά οι αντίρροποι πόλοι αφορούν το ίδιο το επαναστατικό υποκείμενο: Ο κόσμος του αγώνα και ο κόσμος της μοιρολατρίας.

Οι συνέπειες της καπιταλιστικής επέλασης των τελευταίων ετών, πάνω στους ταξικά καταπιεζόμενους, αλλά και σε δομές ελέγχου, έκαναν πασιφανή την γύμνια των κρατικών θεσμών. Συγχρόνως όμως, απογύμνωσαν τους αντικαθεστωτικούς πολιτικούς φορείς από τις επαναστατικές μεγαλοστομίες τους. Άλλοι φυγοκεντρίστηκαν ανεπανόρθωτα προς τον τοπικισμό, τον ιντελεκτουαλισμό ή τον οργανωτικό στρουκτουραλισμό κι άλλοι πέσαν με τα μούτρα στον ομορτισμό, στηρίζοντας άμεσα ή έμμεσα την καθεστωτική αριστερά. Γύρω από το κίνημα αλληλεγγύης με το Νίκο Ρωμανό εκφράστηκαν οι αντικρουόμενες κατευθύνσεις που αφορούν συνολικά την επαναστατική προοπτική. Μια διαπάλη διόλου ουδέτερη. Ο ελιτισμός και ο σεχταρισμός, που αναπτύσσονται έκδηλα με την εξιδανίκευση της επαναστατικής «συνείδησης» και τον γενικό αφορισμό της «κοινωνίας» ή κεκαλυμμένοι, με την δογματική διαχείριση των «περιεχομένων» και των οργανωτικών μορφών, στρέφονται ενάντια σε κάθε δυναμικό επαναστατικής συνοχής. Οι πολιτικοί «χώροι» των ιδιωτών πολεμούν το εξεγερσιακό-επαναστατικό κίνημα. Ο α/α «χώρος» σήμερα είναι ο ουσιαστικότερος εχθρός του κινήματος, η τροχοπέδη της επαναστατικής αυτοοργάνωσης και ο κυματοθραύστης της εξεγερσιακής δράσης.

Η διαπάλη γύρω από το κίνημα δεν είναι ούτε ηθικά ουδέτερη. Πού καταφεύγουν όποιοι αρνούνται την ενότητα στον αγώνα; Δεν μας ενδιαφέρει η αυταπάτη ότι θα σωθούν από την κρατική ισοπέδωση, αλλά το γεγονός ότι υπερασπίζονται τις μικροπολιτικές νησίδες τους αντιτασσόμενοι στον άμεσο επαναστατικό αγώνα. Οι προνομιούχοι σκλάβοι απαιτούν από τους επαναστατημένους να συνεπωμιστούν την σκλαβιά.

Σ' ετούτη την μεγάλη καμπή των αγώνων στον ελλαδικό χώρο οι αναρχικοί χρειάζεται να ανασυσταθούν ως επαναστατικό πολιτικό σώμα μέσα από μαχητικές και ανοιχτές διεργασίες συνοργάνωσης, για να χαράξουν διεξόδους κόντρα στην καπιταλιστική λαίλαπα. Υπάρχουν δύο αντικρουόμενες αντιλήψεις για την σχέση του αγώνα με τα υποκείμενα που τον πραγματώνουν. Σύμφωνα με την μια, οι αγωνιστές φτιάχνουν τον αγώνα. Η δεύτερη υποστηρίζει ότι οι αγώνες φτιάχνουν τους αγωνιστές. Και οι δύο θέσεις είναι σωστές πάνω στο προκειμένο τους. Είναι αλήθεια ότι οι αγώνες χτίζονται από τους αγωνιστές μέσω της ισχύος της οργάνωσής τους, της πολιτικής δουλειάς τους στην ταξική-κοινωνική βάση, με την αντιληπτική και αναλυτική τους ικανότητα να καταδεικνύουν τα κρίσιμα σημεία των καιρών και να τάσσονται ριζοσπαστικά και αποτελεσματικά σε σχέση με αυτά.

Όμως, σύμφωνα με την δεύτερη θέση, ο αγώνας παράγει αγωνιστές, αφού αυτός είναι ο κατεξοχήν τόπος γέννησης των βιωμάτων, του φαντασιακού και της γνωστικής εμπειρίας που πλάθουν και ατσαλώνουν μια κοινή επαναστατική υποκειμενικότητα. Ετούτη η θέση απαντάει στην ταξική κοινωνική διαλεκτική του αγώνα και τον επικαιροποιεί μέσα στις εξελισσόμενες συνθήκες. Ακόμη κι αν γίνει δεκτή η πρώτη θέση, παραμένει το ερώτημα πως προκύπτει το υποκείμενο το οποίο είναι ικανό να παράξει αγώνα, δηλαδή ο αγωνιστής; Ξεπερνώντας οπισθοδρομικές και αντεπαναστατικές αντιλήψεις που αντιλαμβάνονται το υποκείμενο αγωνιστής έξω από το περιβάλλον του, ανάγοντας την ύπαρξή του σε μοιραίες ή τυχαίες αιτίες, όπως η ατομική ιδιαιτερότητα, η απάντηση βρίσκεται στον κοινό τόπο της αντίστασης και στην ιστορική συνειδησή του. Και τα δυο χάνονται έξω από την διαλεκτική της άμεσης δράσης.

Ο αυτοαναφορικός υποκειμενισμός σκαρώνει όσες επιφάσεις τον βολεύουν, ώστε να καλύψει τον συντηρητισμό του. Αλλά η εποχή δεν

αφήνει περιθώρια ούτε για ελιτισμούς και αναθέσεις, ούτε για σχολαστικισμούς και μεταθέσεις. Η καταβράθρωση της αξιοπιστίας του κράτους, που θα συνεχιστεί αναπόδραστα, και η αποθράσυνση της τρομοκρατίας του είναι αναγκαίο να βρουν απέναντί τους ένα άθραυστο πλέγμα μετώπων οξυνόμενης σύγκρουσης που θα προτάσσουν άμεσα την προλεταριακή-κοινωνική επανάσταση. Τα εξεγερσιακά μέτωπα, οι απαραίτητες δομές συλλογικοποίησης και συνοργάνωσης και η συνεκτικότητά τους σμιλεύονται στο καμίνι της καθημερινής προλεταριακής μαχητικότητας.

Ένα υστερόγραφο για τους θεσμικούς ελιγμούς στο θέμα των εκπαιδευτικών αδειών μετά την απεργία πείνας

Η διάταξη για τις εκπαιδευτικές άδειες που ψηφίστηκε στην κορύφωση της απεργίας πείνας του Νίκου Ρωμανού, μπήκε σε εφαρμογή με υπουργική απόφαση το καλοκαίρι του '15, δηλαδή, μετά το επόμενο σπουδαστικό εξάμηνο. Επιπλέον, άφηνε στα ίδια δικαστικά όργανα που αποφάσιζαν και πριν, την δυνατότητα να απορρίπτουν τις αιτήσεις. Η αρχική διατύπωση εμπεριείχε ένα «μπορεί», ανοιχτό σε ερμηνείες, επιτρέποντας στο κράτος να κάνει νομικούς ελιγμούς μετά τον αγώνα του απεργού και των αλληλέγγυων.

Τον Σεπτέμβρη του '15 το θέμα ξανακινήθηκε αγωνιστικά με την διάρκειας δυο εβδομάδων κατάληψη® της σχολής όπου σπούδαζε ο Νίκος Ρωμανός, το ΤΕΙ Αθηνών. Είχε προηγηθεί η μαζική απεργία πείνας των πολιτικών κρατούμενων, η δολοφονική στάση της κυβέρνησης, η επικύρωση των «αντιτρομοκρατικών» νόμων και της σκληρής καταστολής των κινητοποιούμενων και οι πρώτοι ελιγμοί γύρω από το θέμα της φυλάκισης των συγγενών. Επιπλέον, από το καλοκαίρι η καθεστωτική αριστερά εγκατέλειψε οριστικά την σοσιαλδημοκρατική μάσκα. Το κράτος βρισκόταν σε θέση αντεπίθεσης.

Το Νοέμβρη θεσπίστηκε νέα διάταξη, που επέτρεψε στο Συμβούλιο της φυλακής να απορρίπτει τις αιτήσεις, με δεδομένο ότι αφού ο συγκεκριμένος αιχμάλωτος αγωνιστής δεν ήταν πλέον υπόδικος, αυτό το όργανο είχε την αποκλειστική αποφασιστική ευθύνη επί του θέματος. Το κράτος θέλει να ξεχάσουμε τον αγώνα και τον σύντροφο.

ΓΙΑ ΕΝΑ ΙΣΧΥΡΟ ΜΕΤΩΠΟ ΑΓΩΝΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ ^①

« Γράφω αυτό το κείμενο ώστε να γίνει μια κριτική αποτίμηση του αγώνα που δώσαμε καθώς θεωρώ ότι αποτελεί μια σημαντική παρακαταθήκη η οποία πρέπει να αναλυθεί με στόχο να χρησιμοποιηθεί ως μια πυξίδα στρατηγικής για τις δύσκολες μέρες που έρχονται.

...

Το κράτος γνωρίζοντας την πολιτική ήττα που υπέστη αντεπιτίθεται σε άλλα ανοιχτά μέτωπα αγώνα οπότε το να συνεχιστεί ο κοινός συντονισμός στην βάση συγκεκριμένων συμφωνιών είναι μια αναγκαιότητα. Όχι μόνο ως μια αμυντική θέση μάχης αλλά ως μια συνειδητή δυνατότητα να ξαναμπούμε στην σκακιέρα με αξιώσεις όπως πολύ σωστά είπαν κάποιοι σύντροφοι.

... να τα παίζουμε ΟΛΑ για ΟΛΑ τώρα που η σταθερότητα του συστήματος απειλείται. Αυτό είναι το στοίχημα το οποίο πρέπει να τεθεί όχι με ακίνδυνες φλυαρίες αλλά μέσα από πράξεις εντός και εκτός των τειχών.

Μια δυναμική αντι-εκλογική καμπάνια με αιχμή τις φυλακές τύπου Γ' και την αλληλεγγύη στους πολιτικούς κρατούμενους θεωρώ ότι μπορεί να δημιουργήσει ρήγματα στο καθεστώς το οποίο βρίσκεται στην επικαιρότητα των ξένων Μ.Μ.Ε καθώς διάφορα ισχυρά γεωπολιτικά συμφέροντα συγκρούονται για το μοντέλο διαχείρισης του χρεοκοπημένου ελληνικού καπιταλισμού ο οποίος εκτός απρόοπτου θα αποτελέσει πηγή πολιτικής αστάθειας και κοινωνικών εντάσεων στην ευρύτερη περιοχή της Ευρώπης. » ^①

Οι τρεις αλληλέγγυοι απεργοί πείνας στην παρέμβασή τους στην εκδήλωση της Κατάληψης Πολυτεχνείου κατέθεσαν ορισμένα συμπεράσματα σχετικά με την προοπτική του αγώνα των πολιτικών κρατούμενων, όπως διαφαινόταν μόλις έληξε η απεργία: Το συγκεκριμένο κίνημα ήταν η πρώτη μάχη, που μας έδειξε τον τρόπο να κερδίσουμε τον επερχόμενο αγώνα ενάντια στις φυλακές τύπου Γ'. Αυτό που φάνταζε ακατόρθωτο, έγινε εφικτό. Ανατράπηκε η κατάσταση που διαμόρφωνε ο νόμος για τις Γ'. Το κίνημα αλληλεγγύης στο Νίκο ήταν η καλύτερη απάντηση στο ζητούμενο της σύνδεσης των αγώνων μέσα κι έξω από την φυλακή.

Η καταληκτική ανακοίνωση της Κατάληψης Πολυτεχνείου προσδιόρισε την προοπτική του αγώνα με σαφήνεια:

« ...αναγνωρίζουμε ότι όχι μόνο τίποτα δεν τελείωσε, πως όχι μόνο όλα συνεχίζονται, αλλά ότι πρέπει και να οξύνουμε την αντεπίθεση στον πολιτισμό της φυλακής και της εκμετάλλευσης. Να μην αφήσουμε ούτε στο ελάχιστο να εγκατασταθεί η νεκρική σιγή της πλασματικής συναίνεσης.

**ΑΜΕΣΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΩΝ ΤΟΥ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΚΑΙ ΠΑΥΣΗ ΚΑΘΕ ΔΙΩΣΗΣ**

ΚΑΜΙΑ ΑΝΑΠΑΥΛΑ-ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗ

**ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ ΤΥΠΟΥ Γ'
ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ
ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ**

ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΓΚΡΕΜΙΣΜΑ ΚΑΘΕ ΦΥΛΑΚΗΣ

»

Στην συνέχεια ο Νίκος Ρωμανός με κείμενό του άνοιξε τον κινηματικό διάλογο από την πλευρά των αιχμάλωτων αγωνιστών για ένα μέτωπο αγώνα ενάντια στο θεσμικό πλαίσιο πολιτικής καταστολής:

« ...Πιο συγκεκριμένα, η δική μου πρόταση είναι να οριστεί ένα πλαίσιο αγώνα των πολιτικών κρατούμενων παρόμοιο με αυτό που είχε προταθεί, το οποίο θα θέσει τους εξής στόχους:

- Την κατάργηση του αντιτρομοκρατικού νόμου (187Α)
- Την κατάργηση των φυλακών τύπου Γ'
- Την κατάργηση των ειδικών συνθηκών κράτησης
- Την άμεση ανάκληση όλων των μεταγωγών όσων πολιτικών κρατούμενων κρατούνται σε τέτοιες συνθήκες
- Την άμεση χορήγηση αδειών σε όσους πολιτικούς κρατούμενους τις δικαιούνται.

Ένα τέτοιο πλαίσιο αγώνα με κεντρικό άξονα την κατάργηση του αντιτρομοκρατικού νόμου είναι η αρχή μια στρατηγικής που θα συγκρουστεί με την αριστερή ρητορική του ΣΥΡΙΖΑ στον πυρήνα των αντιφάσεων της, καθώς ο αντιτρομοκρατικός νόμος εντάσσεται σε μια παγκόσμια λογική αναβαθμισμένης πολεμικής εναντίον του εσωτερικού εχθρού.

...

Για να ξαναφέρουμε τους πολιτικούς κρατούμενους στο δρόμο! » ©

Σ' αυτόν τον διάλογο που προετοίμασε την μαζική απεργία πείνας των αιχμάλωτων επαναστατών, η Α.Σ.Μ.Π.Α. τοποθετήθηκε δημόσια με το παρακάτω κείμενο και με αυτό το πλαίσιο συμμετείχε αμέσως μετά σε πρωτοβουλίες του κινήματος αλληλεγγύης στην πολιτική απεργία πείνας που ακολούθησε τον αγώνα του Νίκου Ρωμανού:

« Θέσεις και προτάσεις

**για ένα κίνημα ενάντια στην πολιτική καταστολή
Φλεβάρης 2015**

● **Αυτήν την στιγμή στις φυλακές του ελληνικού κράτους βρίσκεται έγκλειστο ένα πλήθος ανθρώπων που οπλίστηκαν κι επιτέθηκαν στους θεσμούς του ή κατηγορήθηκαν για κάτι τέτοιο. Αντιλαμβανόμαστε αυτούς τους φυλακισμένους ως πολιτικούς κρατούμενους, επειδή η δίωξή τους και η τιμωρία τους εκφράζει την αιχμή της προσπάθειας του κράτους να συνεχίσει να διαφεντεύει την κοινωνική ζωή και να εκμεταλλεύεται, υπερασπιζόμενο την αποκλειστικότητα στην πολιτική ισχύ. Από την αδιαμφισβήτητη ύπαρξη πολιτικών κρατούμενων αποκαλύπτεται ο εγγενής ολοκληρωτισμός του κράτους. Από την αποσιώπησή της αποκαλύπτεται η σαθρότητα των δημοκρατικών εγγυήσεων.**

Οι αγωνιστές που βρίσκονται φυλακισμένοι για την αντικαπιταλιστική και αντικαθεστωτική δράση τους ξεπερνούν τον χαρακτήρα του πολιτικού κρατούμενου, εφόσον δεν αγωνίζονται για την πολιτική ενσωμάτωσή τους στο αστικό καθεστώς ή ακόμα πιο στενά για την άρση των πολιτικών διώξεων, αλλά για την καταστροφή του. Η πάλη ενάντια στο κράτος και το κεφάλαιο είναι πολιτική πάλη, αλλά δεν χρησιμοποιεί τον πόλεμο εργαλειακά για να διαπραγματευτεί τα μερίσματα του ελέγχου και των κερδών, όπως η εξουσιαστική πολιτική. Ο πόλεμος συγκροτεί τον πυρήνα της ταξικής-κρατικής κυριαρχίας. Οι κρατούμενοι αγωνιστές είναι αιχμάλωτοι του πιο ριζικού πολέμου. Όχι γενικά αιχμάλωτοι πολέμου, αλλά πολιτικοί αιχμάλωτοι του ταξικού-κοινωνικού πολέμου και γι' αυτό δεν αναγνωρίζονται από το κράτος ούτε ως πολιτικοί-κοινωνικοί επαναστάτες κι ούτε ως αιχμάλωτοι πολέμου.

Η ταυτότητα των πολιτικών αιχμαλώτων του ταξικού-κοινωνικού πολέμου προτάσσει ευθέως τα ριζοσπαστικά προτάγματα του αντικρατικού αγώνα. Έτσι, η διακήρυξή αυτής της αγωνιστικής ταυτότητας συμβαδίζει με το βάθεμα της κοινωνικής πάλης ενάντια στο κράτος και το κεφάλαιο κι αποτελεί ζήτημα του επαναστατικού κινήματος, πέρα από τις θεσμικές συμβάσεις. Εκείνοι και μόνο οι αιχμάλωτοι αγωνιστές που αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους μ'έναν τέτοιο τρόπο μπορούν να βάλουν τις βάσεις ενός μετώπου ενάντια στην πολιτική καταστολή.

● **Η τρέχουσα συγκυρία της πιο οξύας κεφαλαιο-κρατικής επίθεσης των τελευταίων εβδομήντα χρόνων, έχει δημιουργήσει βαθιές κοινωνικές και πολιτικές κρίσεις παγκοσμίως. Δεν διανύουμε μια περίοδο, αφού εκλείπει οποιαδήποτε προδιαγεγραμμένη μετάβαση. Είμαστε βυθισμένοι στο**

σημείο καμπής του ταξικού ανταγωνισμού. Σήμερα πρέπει να ρίξουμε όλες τις κινηματικές δυνάμεις στο πεδίο της μάχης, για την προλεταριακή-κοινωνική επανάσταση.

Θα συνιστούσε αισχρή πολιτική και ηθική κατάπτωση αν μέσα στον ορυμαγδό του καπιταλιστικού κανιβαλισμού φανταζόμασταν τους αιχμάλωτους επαναστάτες να περιμένουν στωικά την λήξη της ποινής τους. Θα συνιστούσε αφοπλισμό του κινήματος αλληλεγγύης και εθελοντική παράδοσή του στις εξοντωτικές απόπειρες του κράτους, που στρέφονται ειδικά ενάντια στους επαναστάτες και γενικά ενάντια στους καταπιεζόμενους, αν σήμερα φανταζόμασταν αγώνες μέσα στις φυλακές μόνο για την βελτίωση επιμέρους συνθηκών. Η συγκυρία απαιτεί να αγωνιστούμε για την άμεση απελευθέρωση των πολιτικών αιχμαλώτων.

Η νέα κυβερνητική διαχείριση δεν αφήνει περιθώρια για εφησυχασμό. Αντιθέτως, στην προσπάθεια επιβολής ταξικής ειρήνης, την ίδια ώρα που επανεπιβεβαιώνονται οι όροι άγριας εκμετάλλευσης και καταστολής, αναλογεί η πολιτική αναβάθμιση του κινήματος αλληλεγγύης με τους αιχμάλωτους αγωνιστές, οργανωτικά και μαχητικά.

Η προελαύνουσα εθνικιστική αντίδραση, που υποθάλπεται άμεσα από την κυβερνητική αριστερά, με τις πολιτικές και την προπαγάνδα της εθνικής ενότητας και έμμεσα, με την συνέχιση της νεοφιλελεύθερης λεηλασίας, σημαίνει συναγερμό και στο ζήτημα των αιχμαλώτων αγωνιστών. Ένα ενδεχόμενο άλμα στην ανοιχτή σύγκρουση πρέπει να μην βρει τους πολιτικούς κρατούμενους στις φυλακές. Θα είναι ανεπαρκές να στιγματίσουμε την κυβερνητική αριστερά εκ' των υστέρων, για μια επιλογή ταυτόσημη με την άφεση των φυλακισμένων κομμουνιστών της Ακροναυπλίας, από τον δικτάτορα Μεταξά στους γερμανούς ναζί. Εγείρεται μια επίμαχη ανάγκη. **Απαιτείται να κινητοποιηθούμε άμεσα για την απελευθέρωση των πολιτικών κρατουμένων.**

● **Η δίωξη των αντικαθεστωτικών αγωνιστών** και η αντεπαναστατική προπαγάνδα αρθρώνονται πάνω σ'ένα πλαίσιο που ορίζεται από ειδικούς νόμους. Η «αντιτρομοκρατική» νομοθεσία (νόμος 187, για τις «εγκληματικές οργανώσεις» και 187Α, για τις «τρομοκρατικές οργανώσεις») διαμορφώνουν το βασικό πλαίσιο από το οποίο εκπορεύονται όλα τα εντατικά κι εξοντωτικά κατασταλτικά μέτρα ενάντια στην επαναστατική δράση: Ειδικές έρευνες, ειδικές ανακριτικές μέθοδοι, ειδική μεταχείριση, ειδική αποδεικτική επιχειρηματολογία, ειδικά δικαστήρια, ειδικές τιμωρίες, ειδικές συνθήκες κράτησης.

Το ειδικό αντεπαναστατικό θεσμικό πλαίσιο, όπως και η αντεπαναστατική προπαγάνδα, περιστρέφεται γύρω από την έννοια τρομοκρατία και γύρω από την κατασκευή του προτύπου του δαιμονοποιημένου τρομοκράτη. Το δίκαιο του κρατικού νόμου

στηρίζεται στην ιδεολογική και αντικειμενική κατασκευή του εγκλήματος. Η θεσμική έννοια τρομοκρατία προεκτείνει τις ποινικές κατασκευές απέναντι στην έμπρακτη άρνηση της κρατικής τρομοκρατίας. Η υποβολή τρόμου αποτελεί προϋπόθεση της κρατικής κυριαρχίας και θεμελιώνεται στο κρατικό μονοπώλιο της βίας. Η προβολή της κατηγορίας «τρομοκρατία» στην επαναστατική δράση επιχειρεί να θωρακίζει συγκαλυμμένα αυτό το μονοπώλιο.

Παρότι το καθεστώς στηρίζει τον πολιτικό ολοκληρωτισμό στην μετωνυμία των εχθρών του σε εχθρούς της κοινωνίας, δεν αναγνωρίζει την ύπαρξη πολιτικών κρατούμενων, διότι η θεσμική αναγνώρισή τους θα σήμαινε την αναγνώριση της κατάρρευσης της κρατικής αποκλειστικότητας πάνω στην πολιτική βία και στο δίκαιο και κατά συνέπεια θα σήμαινε επιπλέον, αναγνώριση του τυραννικού χαρακτήρα της αστικής δημοκρατίας, αφού θα παραδεχόταν ότι υφίστανται κοινωνικές αντιθέσεις που δεν λύνονται μέσα στα πλαίσιά του. Το κράτος δεν αναγνωρίζει τους φυλακισμένους αγωνιστές ως αιχμάλωτους πολέμου, διότι έτσι θα αναγνώριζε την ύπαρξη του ταξικού-κοινωνικού πολέμου και την αντικειμενική φθορά του κρατικού ολοκληρωτισμού.

Η «αντιτρομοκρατική» νομοθεσία στοχοποιεί την οργάνωση των καταπιεσμένων ενάντια στο καθεστώς. Η θεσμική έννοια της τρομοκρατικής οργάνωσης, σύμφωνα με τη νομοθεσία και τους τρόπους με τους οποίους έχει εφαρμοστεί, αρχικά και πρωτίστως αναφερόταν στην ένοπλη επαναστατική οργάνωση, αλλά στην συνέχεια διευρύνθηκε σε κάθε μορφή σαμποτάζ στους μηχανισμούς της κρατικής και οικονομικής κυριαρχίας, για να συμπεριλάβει το εξεγερσιακό κύμα που ξύπνησε με την παρατεταμένη κι εντεινόμενη καπιταλιστική επέλαση των τελευταίων ετών.

Ωστόσο, οι ποινικές αφηγήσεις της «αντιτρομοκρατίας» επεκτείνουν την έννοια της οργανωτικής σύνδεσης στο σύνολο των πολιτικοκοινωνικών σχέσεων των διωκόμενων επαναστατών, επιδιώκοντας αφενός να πολλαπλασιάζουν τις τιμωρίες μέσω απόδοσης αντικειμενικής συλλογικής ευθύνης και αφετέρου να τους απομονώσουν από το αλληλέγγυο και κινηματικό περιβάλλον τους, αλλά και αναμεταξύ τους. Κύριο εργαλείο αυτής της στρατηγικής αποτελεί η χρήση γενετικού υλικού (DNA) και ψηφιακών πληροφοριών. Η μεθοδολογική επικράτηση των τεχνομυστικιστικών εργαλείων που επιτρέπουν οποιαδήποτε τεχνητή στοιχειοθέτηση και η όλο και πιο ευρεία και βίαιη εφαρμογή τους, παρότι η επιστημονική εγκυρότητά τους είναι αποδεδειγμένα αμφισβητήσιμη, επιχειρεί να εγκαταστήσει έναν υπερβατολογικό τρόπο μέσα στον κόσμο της αντίστασης.

Στοχεύοντας ενάντια στην θεσμική βάση πάνω στην οποία χτίζεται ο σύγχρονος πολιτικός ολοκληρωτισμός των ευρωπαϊκών κρατών,

διεκδικούμε την κατάργηση των «αντιτρομοκρατικών» νόμων κι επιπλέον, την παύση της ποινικής χρήσης γενετικού και ψηφιακού υλικού.

● **Βασικό μέτρο καταστολής των πολιτικών αιχμαλώτων, εώς και φυσικής εξόντωσής τους, έχει αποτελέσει παγκόσμια και εξακολουθεί, η ειδική απομόνωση. Τα κράτη εφαρμόζουν τρεις βασικές μορφές ειδικής απομόνωσης, επιπρόσθετα στην βασική απομόνωση που συνιστά η φυλακή: - Απομόνωση από το εκτός φυλακής πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον, η οποία ξεκινάει ήδη από την ειδική μεταχείριση στα μπουντρούμια των «αντιτρομοκρατικών» μονάδων. - Σπάσιμο των πολιτικών κοινοτήτων και απομόνωση των συναγωνιστών. - Απομόνωση των πολιτικών αιχμαλώτων από τους υπόλοιπους κρατούμενους, όπως εφαρμόστηκε στους κατηγορούμενους και τους καταδικασθέντες για την υπόθεση της οργάνωσης 17 Νοέμβρη, για την υπόθεση του ΕΛΑ, για την υπόθεση της οργάνωσης Επαναστατικός Αγώνας και Τούρκους και Κούρδους αγωνιστές. Οι δυο μορφές απομόνωσης μέσα στην φυλακή, συχνά εναλλάσσονται, ενάντια και ανάλογα με την εξέλιξη της πολιτικής δράσης των αιχμαλώτων αγωνιστών σε σχέση με την κοινοτική οργάνωσή τους και την επιρροή τους στην κοινωνία της φυλακής. Η κάθε μια από τις δυο μορφές δικαιολογείται «ανθρωπιστικά» ως λύση για την άρση της άλλης.**

Ο εκτοπισμός σε μεγάλες αποστάσεις αποτελεί μέθοδο απομόνωσης τόσο από το εξωτερικό περιβάλλον, όσο και από την κοινότητα του κρατούμενου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η διασπορά και οι συνεχείς μεταγωγές των μελών της οργάνωσης Συνωμοσία Πυρήνων της Φωτιάς κατά την προφυλάκισή τους. Η διασπορά των φυλακών του ελληνικού κράτους σε όλη την επικράτειά του, ενώ ο μισός πληθυσμός του κατοικεί στην πρωτεύουσα, διαμορφώνει μια χωροταξική δομή που επιβάλλει στο σύνολο των φυλακισμένων την απομόνωσή τους από το κοινωνικό περιβάλλον τους. Υπάρχει πλούσια ιστορική εμπειρία αγώνων μέσα κι έξω από τις φυλακές σε διάφορα μέρη του κόσμου, τόσο ενάντια στον εκτοπισμό των κρατούμενων, όσο κι ενάντια στην διάσπαση των πολιτικών κοινοτήτων.

Ο αγώνας για την υπεράσπιση των πολιτικών κοινοτήτων των αιχμαλώτων αγωνιστών και για την ελεύθερη επαφή τους με άλλους κρατούμενους αποτελεί απαραίτητο όρο αντίστασης στον κατακερματισμό και την εξόντωση που επιβάλλει καθολικά το ποινικό σύστημα. Διεκδικώντας την κατάργηση των εκτοπισμών και των εκδικητικών μεταγωγών εισάγουμε το πρόταγμα της κατάργησης κάθε μορφής απομόνωσης, στοχεύοντας τον πυρήνα της φυλάκισης.

● **Οι πτέρυγες τύπου Γ'**, όπως νομοθετήθηκαν την άνοιξη του '14, ολοκληρώνουν θεσμικά όλα τα παραπάνω: Αφενός, την υπερμεγέθυνση της ειδικής τιμωρίας των αγωνιστών, με την κατάργηση της ευεργετικής καταμέτρησης της εργασίας, την κατάργηση των αδειών και της υπό όρους αποφυλάκισης. Αφετέρου, και τις τρεις μορφές απομόνωσης. Επιπλέον, εισάγουν τον άμεσο αστυνομικό έλεγχο μέσα στην καθημερινότητα της φυλακής.

Η θέσπιση ειδικού καθεστώτος φυλάκισης για τους πολιτικούς αιχμάλωτους συγκροτεί μια διαρκή τρομοκρατική απειλή για το σύνολο των κρατούμενων κι ένα εργαλείο πειθάρχησης όποιων αντιστέκονται μέσα στην φυλακή. Το κίνημα ενάντια στην φυλακή οφείλει να αναδεικνύει την διάχυση της πολιτικής καταστολής μέσα στο κοινωνικό σώμα και να δημιουργεί σημεία αγωνιστικής συνάντησης, χωρίς ελιτισμούς, που συντηρούν την συνθήκη γενικού κατακερματισμού. **Οι πολιτικοί αιχμάλωτοι έχουν την ευθύνη να ξανανοήσουν και να τραβήξουν αυτόν τον αγώνα με όποιες δυνάμεις συντάσσονται ανυποχώρητα και χωρίς περισπασμούς.**

● **Σε μια βασική ατζέντα διεκδικήσεων** ενάντια στην πολιτική καταστολή έχει σημαντική θέση και ο «κουκουλονόμος», που αποτελεί από το 2009 κύριο εργαλείο δίωξης και εκφοβισμού όποιων συμμετέχουν ή στηρίζουν έστω και με την φυσική τους παρουσία τις μαχητικές κινητοποιήσεις. Ο συγκεκριμένος νόμος στοχοποιεί άμεσα τα υποκείμενα που κατεβαίνουν στον δρόμο, δίνοντας στις κατασταλτικές δυνάμεις την ευκολία να τους φορτώνουν ποινικές κατηγορίες που ακολουθούνται από προφυλακίσεις και βαριές τιμωρίες (κακουργήματα) και αφαιρεί το δικαίωμα της άμυνας απέναντι στον χημικό πόλεμο που εξαπολύει το κράτος ενάντια σε κάθε κινητοποίηση, με όπλα μαζικής καταστροφής που ακόμα και η συνθήκη της Γενεύης τα απαγορεύει σε συνθήκες πολέμου. **Ο «κουκουλονόμος» αποσκοπεί κι αυτός στην υπεράσπιση του μονοπωλίου της βίας από την μεριά της εξουσίας.**

Οπότε, αγωνιζόμενοι για το άμεσο, δηλαδή, ότι αφορά στους παρόντες πολιτικούς κρατούμενους, θέτουμε ως στόχο την άμεση απελευθέρωση τους. Αγωνιζόμενοι για το γενικό, δηλαδή, ενάντια στους όρους της πολιτικής αιχμαλωσίας, που υποθηκεύουν στο διηνεκές τους αγωνιστές, θέτουμε ως στόχο την κατάργηση του θεσμικού πλαισίου της πολιτικής καταστολής.

Ειδικά με τη νέα καθεστωτική διαχείριση, ο περιορισμός των κινηματικών διεκδικήσεων στην κατάργηση του νόμου για τις πτέρυγες Γ' θα υπονόμει την προώθηση μιας αγωνιστικής ατζέντας στοχευμένης στο σύνολο των επίμαχων κι επίκαιρων διεκδικήσεων, αφού θα ανάλωνε το αγωνιστικό δυναμικό σε ένα σημείο που δεν αποτελεί πλέον το

επιτακτικότερο διακύβευμα για τους αιχμάλωτους αγωνιστές. Οι μεταγωγές στον Δομοκό, που ήταν η αιχμή της προεκλογικής κούρσας καταστολής από την προηγούμενη κυβερνητική διαχείριση, να μην δημιουργούν ένα σύνολο κρατουμένων που θα στερούνται αδειών και έστρωσαν το έδαφος για την εφαρμογή της πλήρους απομόνωσης και της παράτασης της αιχμαλωσίας, αλλά επίσης προσέφεραν στην νέα κυβέρνηση ένα κεφάλαιο φαινομενικά παραχωρήσιμο προς το επαναστατικό κίνημα, παρότι η δεξιά επένδυσε για την δική της αντιδραστική ρητορική. Αν βρει απέναντί του ένα κίνημα στον δρόμο, το κράτος σήμερα θα κάνει αυτήν την υποχώρηση, που είναι σημαντική για τους αιχμάλωτους, αλλά με μικρό κόστος για την κυβερνητική αριστερά, προκειμένου να εισπράξει μια κοινωνική ανακωχή στο μέτωπο της καταστολής. Το κίνημα πρέπει να μην χάσει πολύτιμο χρόνο και δυνάμεις σε αυτήν την παγίδα. **Αν δεν παλέψουμε σήμερα για την ανατροπή του κατασταλτικού πλαισίου, αύριο οι συνθήκες θα είναι δυσμενέστερες κι από χθές.**

Το θεμέλιο ενός κινήματος αλληλεγγύης με αξιώσεις ανατροπής των κατεστημένων συνθηκών πάλης με την κρατική καταστολή, βρίσκεται στην άμεση όξυνση του ταξικού-κοινωνικού αγώνα στην κατεύθυνση της συνολικής ρήξης.

Ο αγώνας που προηγήθηκε, η απεργία πείνας του Νίκου Ρωμανού και το αλληλέγγυο κίνημα, αποτελεί το προζύμι του επικείμενου αγώνα.

Για να δημιουργηθούν οι βάσεις ενός τέτοιου κινήματος, θεωρούμε απαραίτητα τα εξής: •Την γραπτή δημόσια τοποθέτηση των ενδιαφερόμενων υποκειμένων (συλλογικών και ατομικών) και την συνεχή αμφίδρομη ενημέρωση εντός-εκτός φυλακών. •Την κατάθεση συλλογικών σχεδίων ξεκινώντας από τους ίδιους τους πολιτικούς αιχμάλωτους. •Την πολιτική ενότητα ενάντια στον κατακερματισμό-σεχταρισμό. •Την συνδιαμόρφωση κοινής ατζέντας. •Ένα κίνημα αλληλεγγύης εδραζόμενο στα αμφίδρομα σχήματα οριζοντιότητα-ανοιχτότητα-διάχυση και πρωτοβουλία-αυτονομία-συντονισμός. »

Παραπομπές:

- ① *Απολογιστικό κείμενο του Νίκου Ρωμανού*
(Ιανουάριος 2015, φυλακές Κορυδαλλού)
<https://asmpa.espivblogs.net/2015/01/30/nronamosapologismos/>
- ② <http://asmpa.espivblogs.net/2014/12/31/manif-keratsini14/>
- ③ *Walter Benjamin, «Πάνω στην έννοια της ιστορίας - Θέσεις για τη φιλοσοφία της ιστορίας» (Ανοιξη 1940)*
- ④ *Δημήτρης Πολίτης, κατά την παρέμβαση των τριων αλληλέγγυων απεργών πείνας στην εκδήλωση της Κατάληψης Πολυτεχνείου μετά την λήξη της απεργίας πείνας.*
- ⑤ *Καρλ Μαρξ, «Θέσεις για τον Φόϋερμπαχ» (1845)*
- ⑥ *Προηγούμενα δημόσια κείμενα των απεργών, από τη φυλακή:*
<https://asmpa.espivblogs.net/2013/02/14/4velventos/>
<https://asmpa.espivblogs.net/2013/06/30/nromanos-antistrofi/>
<https://asmpa.espivblogs.net/2013/11/21/nromanos-polemiki/>
- ⑦ *Παραπέμπουμε στις θέσεις της Αναρχική Συλλογικότητας για την Μαχητική Προλεταριακή Ανασυγκρότηση, στο ζήτημα της σχέσης Μέσων και Σκοπών, που κατατέθηκαν στον εσωτερικό διάλογο του εγχειρήματος συγκρότησης Αναρχικής Πολιτικής Οργάνωσης το καλοκαίρι του '14:*
<http://asmpa.espivblogs.net/2015/06/03/apo-m-s/>
- ⑧ *Κώστας Παπαϊωάννου, «ΜΑΖΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ» (1950)*
- ⑨ *Απολογιστικό κείμενο των Δημήτρη Πολίτη, Ανδρέα-Δημήτρη Μπουρζούκου και Γιάννη Μιχαηλίδη*
<https://asmpa.espivblogs.net/2015/01/30/3apergoi-nromanos/>
- ⑩ *Ψηφιακό αρχείο:* <https://katalipsiteiath.espivblogs.net/> και <http://asmpa.espivblogs.net/2015/09/30/kat-tei-ath/>

© *Κείμενο του Νίκου Ρωμανού, με τίτλο «Η αλληλεγγύη στους πολιτικούς κρατούμενους-αιχμή της αναρχικής εξέγερσης», που απευθυνόταν «προς όλες τις συνελεύσεις και δομές στον ελλαδικό χώρο που ασχολούνται με το ζήτημα της αλληλεγγύης στους πολιτικούς κρατούμενους και διωκόμενους αγωνιστές, με τις φυλακές τύπου Γ' και τις ειδικές συνθήκες κράτησης» (Φεβρουάριος 2015, φυλακές Κορυδαλλού)*

asmpra.espivblogs.net/2015/02/28/nromanos-politikoikratoumenoi/

¹ Υποσημείωση:

Στην εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο κατελλημένο Πολυτεχνείο το Σάββατο 13/12, μετά την λήξη της απεργίας πείνας των τεσσάρων συντρόφων, οι τρεις αλληλέγγυοι (πρώην) απεργοί απάντησαν μεταξύ άλλων και στις εξείς ερωτήσεις, που τους είχε θέσει η Κατάληψη:

- Τι επαφή είχαν με τους αλληλέγγυους; Με ποιούς περιορισμούς; Πόσο πλήρης ήταν η πληροφόρηση που είχαν;
- Πως αποφάσισαν και προχώρησαν τόσο δυναμικά μετά από το δυσμενές αποτέλεσμα της απεργίας του Αντώνη Σταμπούλου;
- Πως αντιλήφθηκαν από μέσα τον αγώνα έξω και το εύρος του κινήματος;
- Πως αποτιμούν τις εξελίξεις σε σχέση με τους πολιτικούς κρατούμενους γενικότερα, μετά τον αγώνα που προηγήθηκε;
- Πως βλέπουν την προοπτική του αγώνα των κρατουμένων;
- Πως μπορεί να γίνει καλύτερη σύνδεση του αγώνα των αιχμαλώτων και των αλληλέγγυων;
- Πως κεφαλαιοποιούμε το έδαφος και τις νίκες που κατακτούμε και τι μένει μετά το εξεγερτικό κύμα;

Ακολουθούν οι ανακοινώσεις της Κατάληψης Πολυτεχνείου

Ψηφιακή δημοσίευση – αρχείο:

<https://asmpra.espivblogs.net/2014/12/27/katalipsi-emp-nromanos/>

Ανακοίνωση της Συνέλευσης της Κατάληψης Πολυτεχνείου (1η)

Από σήμερα 1/12/14 το Ε.Μ.Π. Αθήνας καταλαμβάνεται, ως ένα ακόμη σημείο αλληλεγγύης και συστράτευσης με τον αγώνα του αναρχικού απεργού πείνας Νίκου Ρωμανού (από 10/11/14), καθώς και των υπολοίπων αλληλέγγυων απεργών πείνας Γ. Μιχαηλίδη (από 17/11/14), Δ. Πολίτη και Α. Δ. Μπουρζούκου (από 1/12/2014).

Ο Νίκος Ρωμανός βρίσκεται αιχμάλωτος του κράτους από τις 1/2/2013 για την διπλή απαλλοτρίωση τράπεζας και ΕΛΤΑ στο Βελβεντό Κοζάνης. Η πράξη του αποτελεί μέρος του πολύμορφου αναρχικού αγώνα, ενάντια σε όσους είναι υπεύθυνοι για την λεηλασία που επιβάλλεται στην κοινωνία συνολικά από το κράτος και το κεφάλαιο.

Οι πολιτικές επιλογές του Ν. Ρωμανού και η αγωνιστική του συστράτευση αποτελεί συνέχεια της εξέγερσης του Δεκέμβρη του 2008. Αγωνίζεται για ένα κόσμο χωρίς εξουσία, εκμετάλλευση και αφεντικά. Ο αγώνας των φυλάκισμένων απεργών πείνας για μια ανάσα ελευθερίας και εναντία στη βαρβαρότητα του εγκλεισμού και της όξυνσης της σωφρονιστικής καταστολής, (διακοπή και άρνηση αδειών, γενίκευση του καθεστώτος απομόνωσης, φυλακές τύπου Γ) βρίσκεται πλάι-πλάι με τον αγώνα του κάθε καταπιεσμένου ενάντια στην καταστολή και την λεηλασία της ζωής του.

Η κατάληψη του Πολυτεχνείου επιχειρεί /έχει σκοπό να δώσει στο απελευθερωμένο έδαφος του ΕΜΠ χαρακτηριστικά ενός ανοιχτού, μαζικού και μαχητικού κέντρου αγώνα, παράλληλα με κάθε άλλο σημείο που αναπτύσσεται προς την κατεύθυνση της δικαίωσης των αιτημάτων του Ν. Ρωμανού (χορήγηση εκπαιδευτικών αδειών) αλλά και της υπόθεσης της κοινωνικής απελευθέρωσης γενικότερα.

ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ – ΑΠΕΡΓΟΥΣ ΠΕΙΝΑΣ

ΝΙΚΗ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ

Συνέλευση Κατάληψης Πολυτεχνείου
1/12/2014

Αθήνα: Δεύτερη ανακοίνωση της Συνέλευσης Κατάληψης Πολυτεχνείου στα Εξάρχεια

Σήμερα, στις 2/12, πραγματοποιήθηκε πορεία αλληλεγγύης στον αναρχικό σύντροφο Νίκο Ρωμανό, απεργό πείνας από 10/11 με σκοπό τη δικαίωση του αιτήματός του για παροχή εκπαιδευτικών αδειών. Η πορεία πλαισιώθηκε από χιλιάδες κόσμο, μέρος του οποίου κατευθύνθηκε στο κατειλημμένο Πολυτεχνείο.

Για εμάς το κατειλημμένο έδαφος του ΕΜΠ δεν έχει αξία από μόνο του. Είναι ακόμη μια ψηφίδα αξιοπρέπειας και αντίστασης απέναντι σε όσους θέλουν μια κοινωνία νεκροταφείο. Είναι μια ψηφίδα αντίστασης στο σύγχρονο ολοκληρωτισμό που απλώνεται στις ζωές μας, από τους αναρχικούς απεργούς πείνας και τις φυλακές υψίστης ασφαλείας μέχρι τους Σύριους απεργούς πείνας και όσους αγωνίζονται σε όλο τον κόσμο για την αξιοπρέπεια και την ελευθερία.

Καλούμε όλους τους αγωνιζόμενους ανθρώπους να πάρουν κάθε αναγκαία πρωτοβουλία για τη νίκη του απεργού πείνας Νίκου Ρωμανού. Από καταλήψεις σχολών μέχρι το μπλοκάρισμα της παραγωγής. Από το σπάσιμο της μιντιακής ομερτά μέχρι τις επιθέσεις στους φύλακες της τάξης.

Να σταθούμε στο ύψος των καιρών μας απέναντι στην κρατική καταστολή, ενάντια σε λογικές που μας θέλουν απαθείς θεατές και ψηφοφόρους. Αδιαπραγμάτευτη αλληλεγγύη στον Ν. Ρωμανό, απεργό πείνας από 10/11, και στους αλληλέγγυους απεργούς πείνας Γ. Μιχαηλίδη (17/11), Α.Δ. Μπουρζούκο (1/12) και Δ. Πολίτη (1/12).

ΑΜΕΣΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

ΣΤΟΥΣ ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΕΣ ΤΩΝ ΣΗΜΕΡΙΝΩΝ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΝΙΚΗ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ Ν. ΡΩΜΑΝΟΥ

Συνέλευση Κατάληψης Πολυτεχνείου

Αθήνα, 2/12/2014

Ανακοίνωση της Συνέλευσης της Κατάληψης Πολυτεχνείου (3η)

Ο αγώνας του Νίκου Ρωμανού συνεχίζεται για 25η μέρα, μέχρι τέλους μετά και την απόρριψή του τελευταίου αιτήματός του για χορήγηση εκπαιδευτικών αδειών. Παράλληλα γύρω από τον αγώνα του Νίκου Ρωμανού εξελίσσεται ένα δυναμικό κίνημα αλληλεγγύης πανελλαδικά και διεθνώς. Το κίνημα αυτό παρά τις αδυναμίες και αντιφάσεις του έχει πάρει μαζικές και διευρυμένες διαστάσεις αγγίζοντας πλήθος διαφορετικών κοινωνικών υποκειμένων που αναγνωρίζουν στον αγώνα του Ρωμανού κομμάτια και των δικών τους αγώνων για ζωή και αξιοπρέπεια. Προπαγανδιστικές και επιθετικές δράσεις, μαζικές κινητοποιήσεις, πλατιά αντιπληροφόρηση, καταλήψεις δημοσίων κτιρίων και σχολών και άλλα.

Ήδη την Τρίτη 2/12 πραγματοποιήθηκε στο κέντρο της Αθήνας μια μαζικότατη διαδήλωση η οποία κατέληξε σε εκτεταμένες συγκρούσεις γύρω από το κατελλημένο έδαφος του ΕΜΠ και της ευρύτερης περιοχής των Εξαρχείων. Η αστυνομική καταστολή που ακολούθησε στην περιοχή των Εξαρχείων οδήγησε στη σύλληψη 12 ανθρώπων οι οποίοι βασανίστηκαν συστηματικά τόσο κατά την σύλληψή τους όσο και κατά τη διάρκεια της αιχμαλωσίας τους στην ΓΑΔΑ η οποία και παρατείνεται μέχρι αύριο το πρωί.

Η κατάληψη του Πολυτεχνείου Αθηνών από 1/12 πραγματοποιήθηκε για να εδαφικοποιήσει την αναγκαιότητα της όξυνσης του αγώνα ενάντια στον σύγχρονο ολοκληρωτισμό ιεραρχώντας την απεργία πείνας του Νίκου Ρωμανού ως ένα ριζικό σημείο του συνδέοντάς τον με ευρύτερα κοινωνικά και πολιτικά διακυβεύματα καθώς και με την επέτειο της εξέγερσης της 6ης Δεκέμβρη του 2008.

Το επόμενο τριήμερο (ως τη ψήφιση του προϋπολογισμού την Κυριακή 7/12) αποτελεί ένα κρίσιμο σημείο τόσο για τον αγώνα και τη ζωή του Νίκου Ρωμανού όσο και για τα διακυβεύματα του κοινωνικού και ταξικού αγώνα. Η συνέλευση της κατάληψης του Πολυτεχνείου θα συνεχίσει να κρατά το απελευθερωμένο έδαφος του ΕΜΠ τουλάχιστον μέχρι την δικαίωση του αγώνα του Νίκου Ρωμανού παραμένοντας ένα από τα πολλά ακόμη κέντρα αγώνα που γεννιούνται καθημερινά. Ως συνέλευση της κατάληψης του Πολυτεχνείου καλούμε όλους τους καταπιεσμένους στους δρόμους της εξέγερσης ως τη νίκη. Δεν αντιλαμβανόμαστε το ΕΜΠ ως το κέντρο της αντιπαράθεσης με τις δυνάμεις της καταστολής, η οποία πρέπει να διαχυθεί παντού και προς κάθε κατεύθυνση.

ΟΛΟΙ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΤΗΣ ΞΕΓΕΡΣΗΣ

ΝΙΚΗ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ

**ΑΜΕΣΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΥΣΗ ΚΑΘΕ ΔΙΩΞΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ
ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΩΝ**

ΚΑΛΕΣΜΑΤΑ ΣΕ ΑΓΩΝΑ:

**ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 5/12 8.30 π.μ. Συγκέντρωση στα Δικαστήρια Ευελπίδων για
τους συλληφθέντες της Τρίτης 2/12**

ΣΑΒΒΑΤΟ 6/12 12.00 π.μ. Προπύλαια

ΣΑΒΒΑΤΟ 6/12 18.00 Προπύλαια

ΚΥΡΙΑΚΗ 7/12 18.00 Σύνταγμα

Συνέλευση Κατάληψης Πολυτεχνείου

Ανακοίνωση της κατάληψης Πολυτεχνείου (4η)

Χθες, Σάββατο 6 Δεκεμβρίου ήτανε μια μέρα-σταθμός στον αγώνα της απεργίας πείνας του Νίκου Ρωμανού. Η απογευματινή πορεία στο κέντρο της Αθήνας εξέφρασε μαζικά την οργή και την αποφασιστικότητα του κόσμου που στέκεται αλληλέγγυος στον απεργό πείνας. Οι διαδηλωτές πορεύτηκαν σταθερά σε Σταδίου- Σύνταγμα- Πανεπιστημίου, ενώ παράλληλα κρατικοί στόχοι και τράπεζες δεχόντουσαν επιθέσεις.

Στη συνέχεια μεγάλο κομμάτι του κόσμου κατευθύνθηκε στην περιοχή των εξαρχείων, για να σταθεί με μαχητικούς όρους απέναντι στις δυνάμεις καταστολής. Στο σημείο δολοφονίας του Αλέξη Γρηγορόπουλου πραγματοποιήθηκε συγκέντρωση καλεσμένη από την Λαϊκή Συνέλευση Εξαρχείων και την Κατάληψη Πολυτεχνείου. Ταυτόχρονα εκατοντάδες διαδηλωτών μαζί με συντρόφους που είχαν παραμείνει στη γειτονιά για να κρατήσουν ελεύθερο το έδαφος οχύρωσαν με οδοφράγματα την πλατεία Εξαρχείων και επιτέθηκαν στους κρατικούς μισθοφόρους προς την κατεύθυνση του Πολυτεχνείου. Η στήριξη της γειτονιάς που κατέβηκε στο δρόμο και κράτησε τα σπίτια ανοιχτά, προσφέροντας καταφύγιο και περίθαλψη σε όσους είχαν ανάγκη, αποτέλεσε καταλυτικό παράγοντα ώστε οι μπάσοι να αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες και οι μάχες να κρατάνε ώρες. Να σημειώσουμε ότι οι μονάδες των δέλτα δεν πλησίασαν το κέντρο των Εξαρχείων. Οι διαδηλώσεις του Σαββάτου ξαναπιάνοντας το νήμα του Δεκέμβρη του '08 επικαιροποίησαν τα μηνύματα της εξέγερσης και την επανέφεραν σε απτές και πραγματοποιήσιμες βάσεις.

Το όργιο καταστολής με αναβαθμισμένα μέσα (υδροβόλες αύρες κλπ) σε όλο το κέντρο της πόλης οδήγησε σε περισσότερες από διακόσιες προσαγωγές και σε δεκάδες διώξεις. Σύντροφοι στην περίμετρο της κατειλημμένης ΓΣΕΕ δέχτηκαν άγρια επίθεση και αρκετοί βρίσκονται διωκόμενοι με βαριές κατηγορίες. Αργά το βράδυ έγινε συγκέντρωση αλληλεγγύης έξω από την ΓΑΔΑ.

Η συνέλευση της Κατάληψης του Πολυτεχνείου είχε διαμορφώσει έναν πολιτικό προσανατολισμό από το ξεκίνημα της την Δευτέρα 01/12/14 και όλες αυτές τις μέρες συγκεκριμενοποιούσε και υλοποιούσε τους σχεδιασμούς της εκτιμώντας τις εξελίξεις του αγώνα. Αντιλαμβανόμενοι ότι ο αγώνας πρέπει να διαρκέσει μέχρι τη νίκη του συντρόφου Νίκου Ρωμανού και των αλληλέγγυων απεργών πείνας, είχαμε αποφασίσει την συμμετοχή και την στήριξη των κινητοποιήσεων στο δρόμο από το σώμα της Κατάληψης, αλλά και την περιφρούρηση του κατειλημμένου χώρου ώστε να διασφαλιστεί η συνέχεια της. Η Κατάληψη του Πολυτεχνείου είχε οργανωμένη παρουσία στις κεντρικές διαδηλώσεις καθ' όλη την διάρκεια της εβδομάδας, πορεύτηκε πλάι στο οργανωμένο μπλόκ των αντιεξουσιαστών μαθητών το Σάββατο το μεσημέρι, το βράδυ στάθηκε στην

γειτονιά των Εξαρχείων και συμμετείχε με πανό στην συγκέντρωση αλληλεγγύης για τους προσαχθέντες.

Το Πολυτεχνείο περικυκλώθηκε από δυνάμεις καταστολής από τις 5μ.μ. Όταν ανέβαινε η αύρα την Στουρνάρη η κατάληψη δέχθηκε επίθεση με δακρυγόνα και κρότου λάμψης. Οι μπάτσοι απωθήθηκαν από τα κάγκελα του πολυτεχνείου αποφασιστικά. Όλη τη νύχτα οι σύντροφοι που περιφρουρούσαν με σθένος την κατάληψη διεξήγαγαν ψυχολογικό πόλεμο στα σκυλιά της κρατικής καταστολής. Ο αστυνομικός κλοιός άνοιξε αργά το πρωί. Αυτή την στιγμή υπάρχουν κλούβες στις γωνίες της Τσοίτσα και ένα μπατσοαπόσπασμα απέναντι από την πύλη της Στουρνάρη. Η πρόσβαση είναι ελεύθερη από την πύλη της Πατησίων. Η Κατάληψη έχει δεχθεί την στήριξη πολλών αλληλέγγυων με τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης.

Πρέπει να επισημάνουμε ότι το κράτος εξαπέλησε ομάδες ασφαλιτών με κουκούλες για να σπείρει σύγχυση και να κάνει συλλήψεις. Καταγγέλουμε την προβοκατορολογία της καθεστωτικής αριστεράς που δίνει έδαφος στα κατασταλτικά σχέδια, επιτείνοντας τη σύγχυση και σπέρνοντας τον φόβο.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός της απόπειρας ύπουλης-καλυμμένης εισβολής των ασφαλιτών στον κατειλημμένο χώρο του Πολυτεχνείου, προσποιούμενοι τους διαδηλωτές. Μεγάλη ομάδα αυτών των αποβρασμάτων απωθήθηκε από την περιφρούρηση της κατάληψης.

Σε μια περίοδο όπου το κράτος επιχειρεί να επιβάλει το “νόμο και την τάξη” μέσα στα πανεπιστήμια, η Κατάληψη του Πολυτεχνείου έχει αποτελέσει μια μαχητική εστία αντίστασης με ανατρεπτικά χαρακτηριστικά απέναντι στον κρατικό ολοκληρωτισμό. Στέλνουμε αγωνιστικούς χαιρετισμούς σε όλους όσοι συμμετέχουν έμπρακτα στον αγώνα που δίνει ο Νίκος Ρωμανός.

Από σήμερα, Κυριακή 7 Δεκεμβρίου, ημέρα ψήφισης του ετήσιου προϋπολογισμού του 2015, οφείλουμε να αναδείξουμε τις ανάγκες, τα οράματα και τα προτάγματα που συνενώνουν διαφορετικά υποκείμενα και συμπυκνώνονται στον αγώνα του Νίκου Ρωμανού. Να διεκδικήσουμε μαζί του και την δική μας ανάσα ελευθερίας μέχρι την κοινωνική απελευθέρωση.

ΟΛΟΙ ΣΥΝΤΑΓΜΑ 18.00

ΝΙΚΗ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΠΕΡΓΟΥΣ ΠΕΙΝΑΣ

ΚΑΜΙΑ ΔΙΩΞΗ ΣΤΟΥΣ ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΕΣ

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ – 7/12/2014

Σπάμε τους αποκλεισμούς. Εμείς ορίζουμε τις απαγορεύσεις.

Η Κατάληψη Πολυτεχνείου σε αλληλεγγύη στον απεργό πείνας από 10/11 Νίκο Ρωμανό καλεί σε συγκέντρωση στην Πύλη Στουρνάρη σήμερα (Κυριακή 7/12) στις 21.30. Νωρίτερα χρειάστηκε να προσεγγίσει γιατρός την κατάληψη Πολυτεχνείου. Όταν η γιατρός μετά από λίγη ώρα αποχώρησε, στο αμέσως επόμενο δρόμο ΜΑΤ ακινητοποίησαν το όχημα όπου επέβαινε δηλώντας της ότι υπάρχει απαγόρευση στην ευρύτερη περιοχή γύρω της κατάληψης, ότι την είδαν να μεταφέρει λευκό σεντόνι μέσα στη κατάληψη και γι' αυτούς τους λόγους οι μπάτσοι κράτησαν τα στοιχεία τους. Μέσα στην κατάληψη δεν μεταφέρθηκε τίποτα. Η τρομοκρατία ΔΕ θα περάσει.

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Ανακοίνωση- Κάλεσμα της Συνέλευσης Κατάληψης Πολυτεχνείου

Τα ξημερώματα της 7ης Δεκέμβρη βρήκε το ΕΜΠ σε χαλαρό αστυνομικό κλοιό περιμετρικά του, ο οποίος άρχισε να κλείνει όσο πλησίαζε ο χρόνος της Συνέλευσης Αλληλεγγύης στον Ν. Ρωμανό που θα άρχιζε στις 22.00. Από τις 20.00 το απόγευμα πολλές επιπλέον διμοιρίες κατέφθασαν από όλες τις πιθανές προσβάσεις και απέκλεισαν τις 3 εισόδους του ΕΜΠ. Συγκεκριμένα, επικαλούμενοι λόγους "αστυνομικής διάδρασης" απαγόρευσαν την είσοδο σε συντρόφους που επιχειρούσαν να προσεγγίσουν. Παρόλα αυτά αρκετοί σύντροφοι κατάφεραν με επιμονή και δυσκολίες να μπουν στην κατάληψη.

Παράλληλα διακινούνταν φήμες για προσαγωγές συντρόφων έξω από την είσοδο της Στουρνάρη, ανύπαρκτες συγκρούσεις στα Εξάρχεια κτλ. ώστε να τρομοκρατήσουν τον κόσμο και να τον αποτρέψουν να έρθει στην Συνέλευση Αλληλεγγύης και το κάλεσμα αλληλεγγύης στην κατάληψη. Η κρατική τρομοκρατία επιχειρεί να στήσει καθεστώς άτυπης πολιορκίας γύρω από το Πολυτεχνείο. Με τακτικές έντασης του αποκλεισμού στις ώρες αιχμής και χαλαρότερα τις ώρες αποχώρησης προσπαθούν να πλήξουν τον ανοιχτό χαρακτήρα της κατάληψης και να χτυπήσουν την ψυχολογία των καταληψιών. Το κατελιημμένο πολυτεχνείο κρατά ακόμη και συνεχίζει μέχρι την τελική νίκη του αγώνα του Ν.Ρωμανού,

- Η Συνέλευση Κατάληψης Πολυτεχνείου και αλληλέγγυες και αλληλέγγυοι που βρέθηκαν σήμερα στο ΕΜΠ καλούν στην πλ. Εξαρχείων στις 16.30 αντικατασταλτική συγκέντρωση
- 17.00 είναι η Συνέλευση Αλληλεγγύης στον απεργό πείνας Ν.Ρωμανό στο ΕΜΠ (κτίριο Γκίνη)

Συνέλευση Κατελιημμένου Πολυτεχνείου – Αλληλέγγυοι/ες

Πέρα από τη νίκη και την ήττα

Ο αιχμάλωτος αναρχικός Νίκος Ρωμανός βάζοντας μπροστά το μόνο μέσο που διέθετε στη συνθήκη του εγκλεισμού, το σώμα του, διεξήγαγε έναν σκληρό και αποφασιστικό αγώνα από τις 10/11/2014, απαιτώντας μια ανάσα ελευθερίας. Εκμεταλλευόμενος τις αντιφάσεις του νομικού συστήματος, συγκρούστηκε μαζί του και τις ανέδειξε. Το κράτος τηρώντας απόλυτη στάση απέναντι στην απεργία πείνας μέχρι και την 6η Δεκέμβρη όπου και κορυφώθηκε η πολεμική εναντίον του, οπισθοχωρώντας οδηγήθηκε σε αλλαγή του νομικού πλαισίου για τις εκπαιδευτικές άδειες των κρατουμένων.

Η αναπροσαρμογή του νομοθετικού οπλοστασίου είναι διφορούμενη. Αφενός, οι πολιτικοί κρατούμενοι θα μπορούν να παίρνουν εκπαιδευτικές άδειες με βραχιολάκι. Το κράτος υπαναχώρησε σε σχέση με τη μάχη του Νίκου και των αλληλέγγυων, κάτι που αποτελεί νίκη του κινήματος απέναντι στην κυβερνητική πυγμή. Αφετέρου, στο πρόσφατα θεσπισμένο καθεστώς ψηφιακής ομηρίας, στο λεγόμενο βραχιολάκι, εντάσσονται και οι εκπαιδευτικές άδειες των υποδίκων. Το σωφρονιστικό τοπίο της ευκολότερης απόδοσης ποινών σε όλο και μεγαλύτερο κομμάτι του πληθυσμού διευρύνεται και αποενοχοποιείται. Ωστόσο, δεν πρόκειται για έναν καθαρά επιθετικό σχεδιασμό, αλλά για μια προϋπόθεση του συμβιβασμού στον οποίο προχώρησε το κράτος.

Η καθεστωτική αριστερά, που έτσι κι αλλιώς είναι μια συστημική δικλείδα ασφαλείας, στη συγκεκριμένη περίπτωση έπαιξε τον καταλυτικό ρόλο στην αναδιάρθρωση του θεσμικού πλαισίου έτσι ώστε να ισχυροποιήσει τον έλεγχο και την καταστολή, αποπλίζοντας τους αντιστεκόμενους. Οι ρεφορμιστές καπηλευόμενοι την απεργία πείνας του Νίκου επιχείρησαν να υποβιβάσουν έναν καθαρά πολιτικό αγώνα σε ένα ανθρωπιστικό ζήτημα. Το πρόταγμα της εκπαίδευσης ως υπέρτατη κοινωνική αξία δεν αποτελεί παρά μια προσπάθεια αποπολιτικοποίησης του αγώνα για ελευθερία.

Η απεργία πείνας του Νίκου αποτέλεσε αιχμιακό σημείο ανάδυσης και σύγκλισης πολύμορφων κινητοποιήσεων, διότι ο σύντροφος υπερασπίστηκε με σθένος τα συνολικά ανατρεπτικά προτάγματα που συνεγείρουν τους καταπιεσμένους εμπνέοντας προοπτικές νίκης. Ένας αιχμάλωτος αναρχικός αντάρτης που συνδέεται ενεργητικά με το νήμα της εξέγερσης και αντιστέκεται μέχρι τέλους, ξυπνάει το αχαλίνωτο. Το κίνημα αλληλεγγύης που ξεσηκώθηκε είχε μαζικά χαρακτηριστικά, γιατί ο αγώνας του Νίκου άγγιξε κομμάτια των καταπιεσμένων που αναγνώρισαν σ' αυτόν και τον δικό τους αγώνα για τη ζωή και την αξιοπρέπεια. Ο αλληλέγγυος αγώνας πήρε έδαφος απελευθερώνοντας δημόσια κτίρια σε όλη τη χώρα τα οποία λειτούργησαν ως εστίες συσπείρωσης και διάχυσης της δράσης. Έτσι κατάφερε να ανατρέψει σε ελάχιστο χρόνο το καθεστώς ολοκληρωτικού

κρατικού ελέγχου πάνω στο δημόσιο χώρο που εντείνεται μετά την εξέγερση του '08. Οι συλλογικές καταλήψεις αντίστασης αφήνουν παρακαταθήκες για έναν κόσμο ελευθερίας και αυτοοργάνωσης. Οι συνεχείς επιθετικές πρωτοβουλίες, παρότι ακολούθησαν καθυστερημένα και με υποδεέστερη ένταση την πυγμή που προέταξε ο απεργός πείνας, θυμίσαν πως οι καταπιεσμένοι μπορούν να σπάσουν τη κρατική τρομοκρατία.

Το διογκούμενο κίνημα αλληλεγγύης λειτούργησε απειλητικά εξαναγκάζοντας τους “αντιπροσώπους του λαού” να χρησιμοποιήσουν πρακτικές αποσυμπίεσης, επισπεύδοντας και την διεξαγωγή εκλογών. Πρόκειται για μια μέθοδο διαφυγής του κράτους από την επερχόμενη σύγκρουση με τα αγωνιζόμενα κομμάτια της κοινωνίας. Πρέπει να τονίσουμε ότι η επανάκαμψη της εξέγερσης που πυροδότησε ο Νίκος αποτέλεσε τον κρίσιμο παράγοντα στην παρούσα καθεστωτική αναδιάρθρωση, υποχρεώνοντάς το κράτος να εγκαταλείψει την επίπλαστη κοινοβουλευτική πολεμική του και να αντιτάξει ένα ενιαίο μέτωπο.

Το κράτος διανύοντας μια βαθιά πολιτική κρίση προσπαθεί να αποφύγει τη σύγκρουση και γι'αυτό όλες αυτές τις μέρες κρατούσε αμυντική στάση. Όμως, η επιχειρούμενη αποκατάσταση του τρωμένου δημοκρατικού προσώπειου της κυριαρχίας προμηνύει την όξυνση της επίθεσης κράτους και κεφάλαιου, από όλες τις δυνάμεις του καθεστωτικού φάσματος. Ειδικότερα η καθεστωτική αριστερά, επιχειρώντας την ενσωμάτωση των αντιστάσεων στο θεσμικό παιχνίδι, έχει τον πρωταγωνιστικό ρόλο στην αποδυνάμωση του αγώνα. Γι' αυτούς τους λόγους αναγνωρίζουμε ότι όχι μόνο τίποτα δεν τελείωσε, πως όχι μόνο όλα συνεχίζονται, αλλά ότι πρέπει και να οξύνουμε την απερίθωτη στον πολιτισμό της φυλακής και της εκμετάλλευσης. Να μην αφήσουμε ούτε στο ελάχιστο να εγκατασταθεί η νεκρική σιγή της πλασματικής συναίνεσης.

**ΑΜΕΣΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ
ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΩΝ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΚΑΙ ΠΑΥΣΗ ΚΑΘΕ ΔΙΩΣΗΣ**

ΚΑΜΙΑ ΑΝΑΠΑΥΛΑ-ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗ

**ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ ΤΥΠΟΥ Γ'
ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ
ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΓΚΡΕΜΙΣΜΑ ΚΑΘΕ ΦΥΛΑΚΗΣ**

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ - 11/12/2014

***Αναρχική Συλλογικότητα
για την Μαχητική Προλεταριακή Ανασυγκρότηση***

Ανοιξη 2016

Επικοινωνία με τη συλλογικότητα και διάθεση εντύπων:
asmpa@espiv.net

Καλέσματα, ανοιχτές συνελεύσεις,
θέσεις, αναλύσεις, εισηγήσεις, ενημερώσεις,
αρχείο έντυπου υλικού, κείμενα σε άλλες γλώσσες:
asmpa.espivblogs.net

Υπόμνημα:

Κείμενα αφοριστικής κριτικής στην απεργία πείνας του Νίκου Ρωμανού και στο κίνημα αλληλεγγύης

- Συσπείρωση Αναρχικών: {Υπάρχουν πολλές «νίκες», που είναι χειρότερες από τις «ήττες»};

- Shockault: {12 σημεία για την απεργία πείνας του Ν. Ρωμανού και το κίνημα αλληλεγγύης}

Με αυτό το φανταστικό όνομα αναρτήθηκε στο athens.indymedia. Αντί πολιτικής ευθύνης, στο τέλος γίνεται μια μεταμοντέρνα αφοριστική δήλωση αυτοθυματοποίησης: «Οι σύντροφοι και συντρόφισσες που συζητήσαν και έγραψαν αυτό το κείμενο αρνούνται να προσαρμοστούν στην κινηματική κανονικότητα που δεν αφήνει χώρο στην κριτική, τη διαφωνία, τον αναστοχασμό και την ελευθερία της σκέψης. Σε ένδειξη διαμαρτυρίας, αρνούνται επίσης να υπογράψουν αυτό το κείμενο με κάποιο ευφάνταστο όνομα.»

- Αναρχική ομάδα “δυσήνιος ίππος”: {Το πραγματικό κοινωνικό δίλημμα συνεχίζει ακόμα να είναι: Καπιταλισμός ή Επανάσταση}

- Κατάληψη Σινιάλο: {Υπόθεση Ν. Ρωμανού: Με την απαιτούμενη διαύγεια ώστε να κατανοηθούν οι αδυναμίες και τα λάθη}

- Αναρχικές/οι από τις δυτικές συνοικίες της Αθήνας & του Πειραιά: {Σκέψεις και προβληματισμοί σχετικά με την απεργία πείνας του Νίκου Ρωμανού και του κινήματος αλληλεγγύης}

- Χορός της Καρμανιόλας (Κείμενο που διακινήθηκε διασυλλογικά και ζητήθηκε να μην δημοσιευτεί)

Υπήρξαν και κείμενα αυτοκριτικής τα οποία υιοθέτησαν την ηττοπαθή αντιδιαλεκτική απολογιστική σκοπιά που εγκλωβίζεται στους τακτικισμούς των καθεστωτικών κομμάτων, αλλά υπερασπίστηκαν την κοινή αγωνιστική εμπειρία και τις παρακαταθήκες της. Οπότε, πρέπει να μην τα συγκαταλέξουμε σ'εκείνα που απαξίωσαν αυτόν τον αγώνα, όπως τα παραπάνω.